



Áldás, békesség!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

V. évfolyam 4. szám

2016. július – augusztus

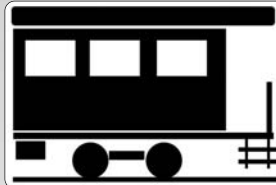


„Gondolj Teremtődre ifjúsá-
god idején, míg el nem jön-
nek a rossz napok, és el
nem érkeznek azok az
évek, melyekről ezt mon-
dod: nem szeretem őket! ...

Végül elszakad az ezüstkötés, összetörik az aranypohár, a korsó eltörik a forrásnál, és a kerék belezuhan a kútba. A por visszatér a földre, olyan lesz, mint volt, a lélek pedig visszatér Istenhez, aki adta. ... Mindezt hallva a végső tanulság ez: Féld Istent, és tartsd meg parancsolatait, mert ez minden embernek kötelessége! Mert Isten megítél minden tettet, minden titkolt dolgot, akár jó, akár rossz az.” (Préd 12,1.6-7.13-14)

Tartalom

- 1 **Trencsényi László: Bent vagy-e már?**
- 2 **SZÓLAZ IGE – Hitünk próbái**
Nyilas Zoltán esp. igehirdetőse
- 4 **Pap Lászlóné: Két ember! Két élet?**
- 5 **Cseri Kálmán: Mi történt a kereszten?**
- 6 **Soós László: Jézus, az Isten Fia**
- 7 Soós László: Messiás vagy, Isten Fia - vers
- 8 **Bonhoeffer: Középpontban: a keresz**
- 9 Füle Lajos – Versek
- 10 **Máthé Zoltán: Menj el földedről!**
- 12 **Bevezetés a prófétákhoz**
- 13 O. Chambers: A keresz
- Balog Miklós: A keresz nagysága - vers
- 14 **Bódis Miklós: Merre tart az életed?**
Evangelizáció – 2. rész
- 17 **Steinbach József: Szeretetlen**
- 19 **Nehémiás építőtábor – képes összeállítás**
- 20 **Kerekes Balázs írása a gy.táborról**
- 22 **KÖZÖTTÜNK SZOLGÁLNAK**
Puskás: Amikor a szó bennreked
Látogatóban Gombos Lajos presbiternél
- 24 **Köszöntés 50. házassági jubileum alkalmából**
Búcsú gyülekezetünktől
- 25 **RÉGI HISTÓRIÁK**
Könczöl Dánielné: Hősök napja
Orbán László - Versek
- 26 **Sné Jäger Orsolya: Hogyan valósulhat meg Isten áldása személyes életünkben?**
- 28 **Győzelem**
Sebestény-Jäger Orsolya - Versek
- 29 **A Psalmus kórus évadzáró hangverseny**
NÁLUNK KERESZTELTEK
- 30 **Óné Herpai Dóra: Dicsőség Jézus Krisztusnak**
A görögkatolikus egyház bemutatása
- 33 **És lettek ketten egy testté**
- 34 **Hardi Péter: Egy élet...**
Vitéz Joó Sándor bácsi életéről
- 35 **Joó Sándor: Katonaéletem – részlet**
- 36 **Joó Sándor: Lúdas Matyi Dömsödön**
- 37 **Vass Ilona: Vitézzé avatták**
- 38 **GYERMEKEKNEK**
- 39 **NAPLÓ**
- 40 **Társasutazás Mózestől a Jelenésekig**



BENT VAGY-E MÁR?

Egyszer valaki ezt kérdezte tőle: „Uram, kevesen vannak-e, akik üdvözülnek? Erre ő (Jézus) így felelt nekik: „Igyekeztek bemenni a szoros kapun, mert mondom nektek, hogy sokan akarnak majd bemenni, de nem tudnak.” (Lukács 13,23-24)

Amikor Jézus ezt a példát elmondta, éppen városról-városra járt. Talán egy városkapunál hangzott el ez a néhány mondat, ahol sokan vártak a bejutásra. Tudták, hogy könnyen kívül maradhatnak, ha bezárják a kapukat.

Aki előtt már zártak be ajtót az tudja milyen fájdalmas érzés kívül maradni. Ebben az esetben Jézus éppen arra figyelmeztet minket, hogy ma még be lehet lépni a nyitott ajtón. Magunkra vessünk, ha nem lépünk be rajta, mert nem mindegy, hogy milyen úton járunk! Isten országa, az üdvösség-e az úti célunk, vagy a kárhozat?

Az üdvözültek seregébe is sokan szeretnének majd bejutni, mégis kevesen lesznek! Csak azok, akik komolyan veszik Őt! A keskeny utat a mi Urunk készítette el a mi számunkra, Ő vágott utat előttünk a számunkra áthatolhatatlan bűndzsungelen át! Bizony Őt tépték-marták a tövises, és értünk omlott alá szent vére. A szoros kapun csak ebben a földi életben van lehetőségünk átmenni! Az örök élet, az üdvösség lehet, hogy sokaknak szimpatikus, de az odavezető szoros kapu már

nem, mert az kötelezettségekkel, lemondással jár.

Az emberek úgy viszonyulnak ehhez, mint egy utazáshoz. Az „üdvösség vonata” még bent áll az állomáson, és várja az utasokat, várja az indulást. Vannak olyanok, akiket ez nem érdekel. Mások talán jegyet is váltanak, de meggondolják, és nem szállnak fel, és olyanok is lesznek, akik az utolsó pillanatban késik le. Csak azok cselekednek helyesen, akik időben felszállnak, mindenki más lemarad, mert egyszer bezáratik az ajtó!

Ha az Úr Jézus beszédét komolyan véve, őszinte bizalommal és meggyőződéses hittel már beléptünk ama szoros kapun, akkor meghoztuk életünk lehető legjobb döntését, mert ezzel már Isten országának állampolgáraként, a keskeny utat járjuk, mely az Üdvösségbe vezet. Nincs fontosabb tehát, mint ezt a lépést megtenni! Testvér, te elfoglaltad már helyedet a Krisztus gyülekezetében? Beléptél-e már a szoros kapun, vállalva a keresztest is? Bízj magad teljesen a te hűséges Megváltódra, mert így VELE célba érkezel!

Bizalmamat Krisztusnak szent vérebe vetem,
Örök, igaz javamat csak Benne lelhetem.

E földi, gyarló létben érdemem semmi sincs,

Mit Krisztus szerzett nekem,
az, az csupán a kincs!

Trencsényi László lelkipásztor



Kedves testvérek! A mi közös szolgálatunkat a mai igénk, a Jairus lányának feltámasztásáról szóló történet metszette először, hiszen ez volt az az íge, amellyel bemutatkoztam a gyülekezetnek 2006 szeptemberében. Így egy életre szólóan belevésődött a szívembe az az üzenet, amit akkor és ott, és Isten kegyelméből itt és most szeretnék elmondani.

Aztán másodszor akkor kapta közösségünk ezt az ígét, amikor néhány évvel ezelőtt a csobánkai gyülekezet elhatározta, hogy belülről megújítja az imaházát. Az eredeti terveink csak arra szorítottak, hogy az imaház falait szarítjuk, szigeteljük, és új belső betonozást kap majd, hogy a vízesedés megszűnjön, de a szószelek bontásánál kiderült az is, hogy a penész és a salétrom kikezdte az őseink által épített szószeleket is. Egyetlen kis rézlap maradt meg a szószelekből, melynek felirata ez: „*Ne félj, csak higgy!*” – Lukács 8,50. Ezért amikor elkészült az új szószelek, ugyanezt az ígét helyeztük el rajta gót betűkkel: „*Ne félj, csak higgy!*”



Olyan kedves volt – hadd osszam meg a gyülekezettel –, néhány perccel ezelőtt a csobánkai istentiszteletünk harmadik harmadában egy házasságkötés megáldása volt. Negyven évvel ezelőtt kötött házasságot Kovács László és felesége, Kovács Lászlóné, akik ott álltak az úrasztala előtt, és kérték Isten áldását közös életükre, úgy, hogy a testvérünk szemben állt azzal a szószelel, amelynek lépcsőfeljáróját kitérő lakatosként maga készítette. Íme, mily jó és mily gyönyörű az Isten ígéjével így találkozni, így szembesülni. Jézus szava ugyanolyan aktuális volt tíz évvel ezelőtt, vagy néhány évvel ezelőtt, mint éppen ma.

A felolvasott szentleckében két történet van egymás mellett, mondhatnám úgy is, egymásba dolgozva, egymásba kapaszkodva. A történetek helyszíne Kapernaum, mely Jézus hétköznapi otthonának a színtere. Az egyik szereplője Jairus zsinagógiai előljáró, és valaki – akiről nem tudjuk, hogy hívták –, egy beteg asszony, aki egyszer csak belép az evangélium előterébe, találkozik Jézussal, majd ugyanilyen váratlanul és titokzatosan távozik is. Ennek a két embernek az élete mégis összefonódik, tudniillik ennek a két embernek az életében – ahogyan Lukács evangélista elmondja – a tizenkét évvel korábbi események egy döntő fordulatot jelentettek.

Tizenkét évvel az evangéliumi történetek időpontja előtt megszületett a zsinagógiai előljárónak, Jairusnak a leánya. Minden szülő tudja, milyen felemelő pillanat az, amikor Isten ajándéka a gyermekünket a kezünkbe foghatjuk. Amikor csak nézzük, és nem is nagyon tudunk szavakat mondani, csak imádkozunk, megköszönjük. Leírhatatlan az a pillanat, ami-



kor Isten ajándéka ennyire kézzelfoghatóvá válik egy ember életében. Ezért is mondja a Szentírás mindig a legdöntőbbnek a születést és az újjászületést, amihez fogható semmi más nincsen. Jairus életében a tizenkét évvel korábbi napok ennek az örömét hozták. Egy fordulatot, hogy egy szerelmes párból, egy férjből és egy feleségből egy család lett. Igaza van Martin Buber teológus-filozófusnak, aki a Szentírásnak a családra vonatkozó ősi törvényével kapcsolatban azt mondja: az Én és a Te formálódása, amikor összeérik, és Mi lesz belőle – az az életközösségnek, a szeretetközösségnek a hatalmas mélye, családja; és ennek a gyümölcse, ajándéka a gyermek.

Felfelé ívelő karrier, boldog családapa, gyermeki gögicselés, sírás, öröm, kacagás – ez a tizenkét évvel korábbi állapota Jairusnak.

Egy asszony pedig tizenkét évvel korábban a betegséget kezdi megtapasztalni a mindennapokban. Míg az egyiknek az élete – úgy tűnik – kibontakozik, ragyogó, boldog, örömteli lesz, a másik ember élete bezárkózik. A szenvedés napjai jönnek. A kiszolgáltatottsága, a magány, a betegsége, az elmúlás. Mennyire mások ezek a napok, ha egymás mellé tesszük őket: az egyiknek öröm, a másiknak pedig keserűség. De az izgalmas, érdekes, sőt a keserű ebben a két történetben az, hogy ezek valahol az Istentől távol indulnak el. Jairus is távol van az Istentől, valamifajta fal választja el az élő Istennel való közösségtől, bár megbecsült tagja a közösségének, a gyülekezet előljárója. A másik pedig a számkivetettje, olyan valaki, aki nem érintkezhet senkivel sem, mert az bűn, tisztátalanságot hordoz magában. A jelenléte is a tisztátalanság hordozója.

Ennek e két embernek az élete mégis egy ponton találkozik: Jézus Krisztusnál. Mert eljönnek a napok, eljönnek az órák, eljönnek a percek, és eljön az a pillanat Jairus és a beteg asszony életében, amelyre azt mondják mindketten, hogy nincs tovább, hogy mindennek vége. Hogy lehetetlen az, hogy egy napot, egy órát, egy percet tovább tudjanak menni. Életükben összezsapnak a hullámok, és úgy érzik, mint ahogy érezte egyik testvérünk önvallomásában Isten ígéjét idézve: „*Lesüllyed-*

tem a hegyek aljáig”. Kedves testvérek, nincs semmi a világon, ami úgy odahajtana bennünket Jézus Krisztushoz, mint a baj, a testi vagy a lelki szenvedés. Azt hiszem, mindannyian ismerjük ezt az emberi hitványságunkat, hogy amíg jól megy a mi dolgunk, az életünk, amíg derűsen süt a nap, amíg Isten mosolygós arcát látjuk, addig nem életszükséglet számunkra Jézus Krisztus közelsége, megsegítő kegyelme. Azon kapjuk rajta magunkat, hogy bizonyos életszakaszunkban hosszú hónapokon, éveken keresztül közömbösek vagyunk, és nélkülözhető számunkra az Isten. Egy másik XX. századi teológus, Wolfhart Pannenberg keserűen mondja, hogy a hatalmas piacok, ahol különböző filozófiák, teológiák, vallások vannak egymás mellett a bodegákban, úgy tűnik, hogy Istennel vagy Isten nélkül ugyanúgy mennek a dolgaink. Pontosán ez jellemzi azt az élethelyzetet is, amikor közömbösek vagyunk, amikor nem életszükséglet számunkra Isten közelsége. De mindjárt segítségül hívjuk Őt, amikor nélkülözhetetlenül Rá van szükségünk. Jó, hogy ezt megtehetjük, még akkor is, ha fájdalommal és keserűséggel kell bevallanunk azt, hogy volt olyan idő, amikor nem tettük.

Tanuljuk meg ebből a bibliai történetből, hogy Jairus is és a vadidegen asszony is odamehetett Jézushoz a maga bajával. Nekünk is szabad. Jó Sándor egy igehirdetésében azt mondta: Egyszer egy fiatalember így szólt az evangélizáció után a lelképásztornak: „Meg tudná nekem mutatni az utat Jézushoz?” „Nem” – válaszolt a lelképásztor. „Miért nem?” – csattant fel csodálódottan a fiú. „Kedves barátom, azért nem – mondta a lelkész –, mert nincs út Krisztushoz. Krisztus maga az út!” Te is, mint oly sokan mások, úgy képzeled, hogy Jézus valahol távol, valahol messze van tőled,



pedig itt áll melletted. Csak borulj le előtte, mondd el Neki, ami a szíveden van! Mondd el Neki, ami bánt, vagy ami a te öröme! Csak az Ő jelenléte, csak az Ő közelsége, az Ő kegyelme és az Ő hatalma, csak az Ő biztató szava az, ami megtarthat bennünket most is: „*Ne félj, csak higgy!*”

Szeretnék most is biztatni mindenkit, aki elkeseredett, akinek zsákutcában van az élete, aki minden erőfeszítése végéhez érkezett, aki ahhoz a végső pontjához érkezett az életének, mint Jairus, vagy ez a beteg asszony – Jézus azt mondja: „*Ne félj, csak higgy!*”

Akkor se félj, ha a Krisztussal való találkozás, a Krisztussal való közösség esetleg népszerűségvesztést okoz. Merthogy Jairusnak most evvel kellett megküzdenie. Persze mondhatnánk, hogy ha beteg a gyermekem, akkor mindenre képes vagyok. Még arra is, hogy a népszerűséget elveszítsem. Ez igaz, kétségtelen. Csakhogy itt nemcsak arról van szó, hogy kedvelik, vagy nem kedvelik majd Jaurust, hanem a közösségből való kizáratás, a teljes egzisztenciavesztés az, amivel



Jairus dacol. És persze az a kérdés legbelül, hogy vajon Jézus segít-e beteg gyermekének, tud-e segíteni az ő halott lányának. Mert ha nem, akkor nemcsak a népszerűséget veszítette el, hanem a gúny tárgyává is válik.

Vajon te úgy fordulsz-e Jézushoz, hogy vállalod ennek minden következményét? Vállalod-e azokat a dolgokat, amelyek lehet, hogy a környezetünkben nem túl népszerűek? Vállalod-e Krisztust minden körülmény közepe? Vagy vállalod-e Jézust a múltaddal? Vállalod-e azokkal a percekkel, azokkal a pillanatokkal, amelyekre nemcsak hogy nem vagy büszke, hanem amelyeket kifejezetten szégyellsz? Mert van ilyen próba is. Nagyon sok ember pontosan attól fél, hogy kitudódik a múltja, hogy valakivel meg kell osztania a múltját. Ez a vérfolyásos asszony megpróbál háttérben maradni, megpróbálja megőrizni a titkot, megpróbálja megőrizni a csodát saját magában. Ebben a betegségében nemcsak egy elhúzódó, éveken keresztül gyötörő nőgyógyászati problémáról van szó, hanem ő a mózesi törvények értelmében tisztátalan. Senkivel sem érintkezhet. Maga a tisztátalanság. Ha valahova belép, ha valakit megérint,

SIKLÓS JÓZSEF MIT TUDUNK JÉZUSRÓL?

Amit Jézus tanít, legszebb a világon, ha szavát hallhatom, szívemet kitéárom. Ahogyan Jézus élt, az a legszebb élet, követem példáját, ameddig csak élek. S midőn Jézus meghalt a kereszten értem, mennyország kapuját nyitotta meg nékem!

az a törvény értelmében tisztátalanná válik, és ezt az ember szeretné mélyen elrejteti. De nem maradhat titokban. Ki kell állnia a próbát, oda kell állnia Jézus Krisztus elé.

Kedves testvérek, ma is vannak ilyen hitpróbáink, ilyen tisztátalansági hitpróbáink. Vannak ilyen bűnvallásaink, amikor megvalljuk a mi Urunk Jézus Krisztus előtt, hogy milyen volt a mi életünk, és hogy Ő hogyan tisztított meg bennünket. Nyilván itt nem látványos, és társadalmi értelemben vett kirívó bűnökről van szó, vagy olyan esetekről, amelyekre mindenki felfigyel. Én nagyon hálás vagyok a mi gyülekezetünk közösségének, hogy van olyan bibliakörünk, amely kifejezetten a szenvedélybeteg biblikörre, ahol vannak gyógyult, megszabadult testvérek. Akik között nem avval kell kezdeni a poharat letenni nem tudó embernek, hogy ez milyen gyötrem, hogy mit okoz ez a családban, mert mindannyian átérték, megtapasztalták. De amikor valaki új érkezik a bibliakörbe, akkor a megszabadult emberek közül valaki bizonyosságot tesz arról, hogy Isten gyógyító, szabadító. A Reformátusok Lapjának címlapján most egy rövid felhívás található, hogy a mai vasárnap a drog elleni küzdelem világnapja. Imádkozunk azokért a szolgatársainkért, akik életüket arra tették fel, hogy ilyen embereknek segítsenek! Akiket – valljuk be őszintén – nagyon nehezen tud visszafogadni a társadalom, egy-egy közösség, gyülekezet. Imádkozunk értük! És vegyünk nagyon komolyan magunk is hittünknek ezt a próbáját! Hogy a gyógyulás azzal jár, hogy bevallom, kimondom, elengedem, megtagadom az én bűneimet.

És persze lehetnek még olyan próbáink, mint mondjuk az Ószövetség, a mózesi törvény, amely eltaszította az embereket Jézustól.

Lehet valakinek az életében hitpróba a tömeg. Hallottam valakitől, hogy azért nem jár istentiszteletre, mert ott sokan vannak. Sőt van olyan valaki a gyülekezetünkben, aki mindig elolvassa a hírlevelünket, és azt mondja, ha keresztelő is lesz az istentiszteleten, akkor nem jön el, mert akkor sokan vannak. Azért nem jön, mert nem szereti a tömeget.

Van, amikor az emberekben ott van a gyengeség: nem merem megtenni. És van, akiben ott van a félelem, hogy ha kitudódik a bűne, mi lesz velem. Mert a tömeg – akár a

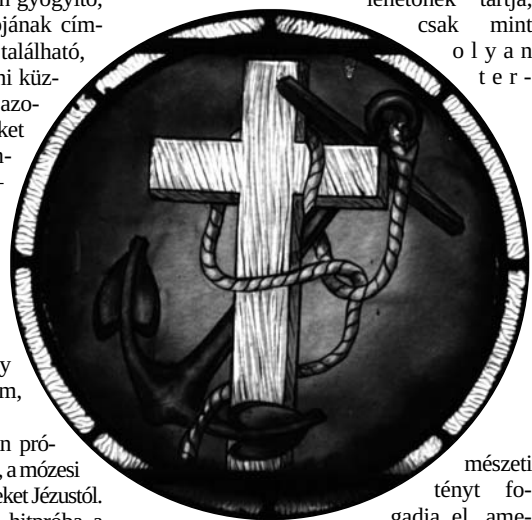
Krisztust követő tömeghangulat is –, agresszívvá is válhat. Látjuk ezt a virágvasárnapi történetből, hogy akik korábban békések voltak, egyik pillanatról a másikra haragjukat, foguk fehéjéjé mutatták ki.

És van egy utolsó nagy kísértésünk, próbánk, amit mindannyian átélünk, megtapasztalunk, amikor az ember eljut arra a pontra, hogy itt már az Isten sem segíthet. Itt már Jézus sem segíthet. Mit olvasunk a történetben? Jairus házából jön az információ: „*Lányod meghalt, ne fáraszd tovább a Mestert!*” Vége! Nincs tovább! Nincs remény! Ebben a pillanatban mondja Jézus – innen indulunk ezen az istentiszteleten: „*Ne félj, csak higgy!*” Jézus az, aki meghozza a reményt. Jézus az, aki erősíti a gyenge hitét. Jézus az, aki személyes jelenlétével csodát tesz. Ez a legkomolyabb próba minden ember életében. Amikor emberileg nézve semmi értelme tovább reménykedni, és semmi értelme tovább fárasztani a Mestert – ahogyan a hírhozók fogalmaznak.

Jézus azt mondja ma, ezen a forró júniusi vasárnapon: „*Ne félj, csak higgy!*” Legyen hited akkor is, amikor minden reményed foszlani látszik! Legyen hited, mert Ő tud segíteni! Legyen hited a halállal szemben is! Legyen hited, mert Jézus győztes Úr – és ez a legfontosabb, ez a legnagyobb, amit az evangélium elmondhat! Jézus a félelem helyett hitet akar adni neked is!

Dosztojevicszkij írja élete talán legkidolgozottabb, legátgondoltabb művében, a „*Karamazov testvérek*”-ben: „Az igazi realista, ha nem hívő, mindig talál magában erőt és képességet arra, hogy ne higgyen még a csodáknak sem. Ha pedig a csoda megcáfolatlan tényként áll előtte, akkor inkább a saját érzékeinek nem hisz, sem hogy lehetségesnek tartsa azt a tényt. Ha mégis

lehetőnek tartja, csak mint o l y a n t e r



mészeti tényt fogadja el, amelyet eddig nem ismert. A

realistánál nem a csoda szüli a hitet, hanem a hit a csodát. Ha egyszer egy realista hinni kezd, akkor éppen a realizmusánál fogva okvetlenül el kell fogadnia a csodát is.”

Ezért mondja Jézus: „*Ne félj, csak higgy, és meggyógyul.*” Ámen!

Nyilas Zoltán esperes

(Az igehirdetés elhangzott 2016. június 26-án a pomázi református templomban)

TÜRMEZEI ERZSÉBET PILÁTUS UDVARÁN

Már fejsze csattog hajnal óta,
tompán zuhog a kalapács.
Ma valakit még megsiratnak,
Krisztus, vagy Barabás...

Sorsdöntő óra súlyosul rám.
Pilátus zsúfolt udvarán
mind a ketten előttem állnak,
Melyiket akarom?

Barabás ... úgy áll, mint az élet.
Daccal hátrafesziül a nyak.
Merészen villanó szemében
Tüzek parázslanak.

Mozdul acélos karja,
Feszíti, töme már elő
gátat szakító áradatban
a lázadó erő.

Pogány hatalom ... pogány szépség
és pogány élni akarás.
Igen, a testnek és a földnek
Krisztus, vagy Barabás?

Farizeusok bujtogatnak:
„Te Barabással vagy rokon,
Tenlázadásod lásd meg ott a
merész vonásokon!

Te megtagadod ezt a földet?
Te megtagadnád magadat?
Krisztust feszítsed a keresztre,
Barabást ne tagadd!

Ők nem élhetnek mind a ketten,
S melyik idegenebb neked?
Annak a szemnek tiszta fényét
el se viselheted.

Bélpoklos, rút tisztátalannak
érzed magad, ha rádtékint!
Feszítsd meg Őt, feszítsd keresztre,
hogymé ur lehess megint!”

A fejsze is utolsót csattant,
nem suhog már a kalapács.
Kész a kereszt és vár és kérdez:
Krisztus, vagy Barabás?

Pogány erő és pogány szépség ...
Tagadjak mindent ... magamat? ...
„Barabást feszítsd meg, Pilátus,
Krisztus legyen szabad!”

Azóta is nap mint nap jó
a sorsdöntő súlyos perc felém,
s új választásra hív: Ki éljen?
Ki éljen? Ó vagy én?

Én ... földi, poklos és fehélyes ...
Ő olyan égi, tiszta, más.
És mégis Ő, a Krisztus éljen,
Sohase Barabás!

Elébe hullok, s tisztasága
ítél, megfeszít, eltemet,
Aztán keze, – újjáteremtőn
érinti lelkemet.

KÉT EMBER! KÉT ÉLET? Lukács 23:6-12.

Ahány ember, annyi élet! Minden egyes ember életéről regényt lehetne írni – szoktuk hangoztatni. S nem igaz-talanul, mert valóban más és más utakat járunk, más hegy-völgyekkel kell megbirkóznunk. Kinek azért nehéz, mert egyedül járja, kinek azért, mert társa van. A körülöttünk lévő világ is más, és mások a természeti adottságaink. Egyéniségek vagyunk, s ezt többször hangoztatjuk is – hol mentegetőzéseként, hol csupán ténymegállapításként.

Ebben az igazságszabban, bár sokan vannak Jézus körül, mégis csak két emberre figyeljünk: Pilátusra és Heródesre. Tagadhatatlan, hogy ők két világ fia, ha a térkép szerint határozzuk meg „világukat”. Más és más világban nőttek fel, környezetük is különbözött. Míg Pilátus a pogány római birodalom szellemiségét szívta magába, addig Heródes, a Nagy Heródes fiaként, megismerte Izráel Istenét. Ismerette Pilátus is eljutott, hiszen évekig kormányozta Júdeát, ott élt, látta ünnepeiket, ismerte Törvényüket. Megértette, hogy Jézus ártatlan, látta a felé irányuló gyűlöletet, mégis halálra adta. A „jobb a békesség” megfontolás eredménye volt ez. Nem tudta, hogy éppen ekkor veszítette el a békességet, fordított hátat a békesség forrásának.

Nem csupán Pilátust, de Heródest is kettős hatás érte. Apja építette fel a jeruzsálemi templomot romjaiból, de ő volt az is, aki Jézus születése után meggyilkoltatta a kisgyermeket Betlehemben. Testvéreivel ezt a „vallásos” levegőt szívta magába. Talán nem árt



tudnunk, hogy Heródes Ézsau leszármazottja volt, tehát edomita uralkodó. Apa és fiai Kr.e. 47-től Kr.u. 79-ig uralkodtak. A fiakat, mint negyedes fejedelmeket ismerjük – ennyi elég is a történelmi tényekről.

Miért a címben szereplő *Két ember!* utáni kérdés: *Két élet?* Mi az, ami igaz, és mi az, ami nem, ebben a kérdésben?

Az igaz, amit látunk, amiről tudunk: két ember áll előttünk, két életút. De csak e földi életben, a halálig! Nem ismeretlen már abban

a korban sem, hogy a halál után van élet. Pogány vagy Jahve hívó egyaránt vallotta. Kivéve a szadduceusokat, akik tagadták a lélek halhatatlanságát, a szellemvilág létezését és a feltámadást. A halál utáni életben hívők hittek abban is, hogy rajtuk, cselekedeteiken múlik, hogy a másvilágon hova jutnak.

Nem kell messzire mennünk a távoli múltba, hiszen a jelenben is hasonló a helyzet. Az „addig élvezzük az életet, amíg lehet, ha meghalunk, úgyis vége mindennek!” szemlélet sokaknak sajátja. De uralkodó az a nézet is, hogy a másvilágon minden jó lesz – megszűnik a földi kín, akár testi, akár lelki, az ember megpihen.

Miért nem igaz mindez? Nos, a tévedések, melyek tévútra visznek, mind a Sátán munkájának eredménye. Az ő célja az igazság eltagadása. Mert az igazság az, hogy csak az jut a mennybe, abba a másvilágba, mely az Isten országa – ahol már nem lesz könny, fájdalom, sem gyász (Jelenések 21:4) –, aki Jézus Krisztus által Isten megváltott gyermeke. Mindenki más a kárhozat foglya mindaddig, AMÍG MEG NEM TÉR!

Bár ez a két ember hiába két személy, mégis egy az élete. Bűnben születtek, életükben a bűn útját járták, Jézus ellenségei voltak, tetteikkel a gonoszt szolgálták. Pilátus halálra adta Jézust; Heródes pedig lefejeztette Keresztelő Jánost. Nem tartoztak az istentisztezők közé. S éppen ez az, ami ezt a két embert összekapcsolta, barátokká tette. Heródes életében valamiféle vallásosság még belefért, Pilátus meglegegett az ismerettel – egyikük sem akart Jézushoz közel kerülni. Pilátus kérdegeti, hallgatja Jézust, értelme felfogja: igaz ember – de szívét nem érinti. Heródes? Ő már hallott Jézusról és látni akar! Nem is Őt, csodát, bizonyítékot! A „hiszem, ha látom” hitelensége jellemzi. Teljes az egyetértés közöttük, nincs szükségük Jézusra – mehet! Vannak fontosabb dolgaik! A halál-fiait mindig összeköti ez a pogány, bűnös szemlélet.

Testvérem, ki vagy te? Pilátus? Heródes? Oly mindegy, mert ha elutasítod Jézust – tőled vallásoskodhatnak az emberek, az az ő dolguk, de neked nem kell –, vagy ha meglegegszel a vallásoskodással, az ismeretszerzéssel, de nem látod meg, hogy megváltásra van szükséged, kívül maradsz az örök életen! Ha úgy gondolsz, hogy ennek a két embernek akaratából állt ott fenn a Golgotán a kereszt, akkor tévedésben vagy – Isten akaratából állt ott, és éretted!

Ne a tömeggel fuss – „...széles az az út, amely a veszedelemre visz...” (Máté 7:13) –, hanem keresd Őt, hogy könnyűlőn! Bocsássa meg, hogy közömbös voltál, hogy elküldted magadtól, s aztán kövesd Őt a keskeny úton, mely az életre visz, az örök életre!

Pap Lászlóné lelkipásztor

CSERI KÁLMÁN

MI TÖRTÉNT
A KERESZTEN?

„Miután
Jézus elfogadta az
ecetet, ezt mondta:
Elvégeztetett!
És fejét lehajtvá
kilehelte lelkét.”
(Jn 19,30)

Sokan azt gondolják, valami szomorú baleset történt nagypénteken Jeruzsálemben. Egy jobb sorsra érdemes fiatalembert halálba küldtek az irigyei. Pilátus is így látta: irigységből adták Jézust az ő kezébe. Ő meg aztán önféltésből visszaadta nekik, hogy kivégezzék. – Nagypénteken azonban nem véletlen baleset történt, s még csak nem is csupán az emberi gonoszság diadalmaskodott a szelíd Jézus felett, hanem a Biblia sokkal többről ír.

Onnan kell elindulnunk, hogy az ember fellázadt Isten ellen, és ezzel ellenségévé vált. Minden, amit azóta teszünk, ennek a lázadásnak a jegyében történik. Isten igazsága megköveteli, hogy a lázadást megbüntesse, s ennek az ítélete halál. Isten szeretete viszont nem akarja a bűnös halálát, hanem azt akarja, hogy megtérjen és éljen.

Hogyan lehet ezt feloldani? Csak úgy, hogy Isten végrehajtsa az ítéletet – de nem rajtunk, bűnösökön, hanem valaki máson. Ezt vállalta Jézus Krisztus. Neki semmi bűne nem volt. Ő nem hazudott, nem lopott, nem gyálázta Istent. Mi mindezt naponta elkövetjük. Ezeknek a bűneinknek igazságos büntetését

szenvedte ő el a kereszten. „A mi vétkeink miatt kapott sebeket, bűneink miatt törték össze. Ő bűnhődött, hogy nekünk békességünk legyen... Az Úr őt sújtotta mindnyájunk bűnéért” (Ézs 53,5-6). S mivel Isten végrehajtotta rajta a mi ítéletünket, rajtunk még egyszer már nem hajtsa végre.

Amikor tehát Jézus meghalt a kereszten, megtörtént a bűnösök elítélése, és megtörtént a bűnösök felmentése. Ezt nevezi a Biblia helyettes elégtételnek. Ahogyan régen egy ártatlan bárányt ölték meg a halálra méltó vétkes ember helyett, úgy Jézus Krisztus, az Isten Báránya, magára vette az egész emberiség bűnét (Jn 1,29), elszenvedte annak Isten szerinti igazságos büntetését, és Isten ezt a benne hívőknek tulajdonítja. „Mert azt, aki bűnt nem ismert, bűnné tette érettünk, hogy mi Isten igazsága legyünk Őbenne” (2Kor 5,21).

Szépén írta ezt Luther Márton egyik bűneivel küszködő barátjának: Mondd ezt az Úr Jézusnak: „Te vagy az én igazságom, én meg a te bűnöd vagyok. Magadra vetted az enyémet, s nekem adtad a tiédet. Olyanná lettél, amilyen nem voltál, s olyanná tettél, amilyen nem voltam.”

Jézus halála tehát engesztelő áldozat a mi bűneinkért (Rm 3,25; 1Jn 2,2.4,10). Ennek következtében új világhelyzet állt elő: mivel Isten Krisztusban megbékéltette magát a világgal, nem tulajdonítván nekik bűneiket, mi is béküljünk meg Istennel! (2Kor 5,19-20)

Isten Krisztus által békéltetett meg önmagával mindent, „úgy, hogy békességet szerzett a keresztfán kiontott vére által” (Kol 1,20).

Mi történt hát a kereszten? Az, amit a Megváltó halála előtti utolsó szavával kijelentett: Elvégeztetett. Mi végeztetett el? Az igazságos Isten bűn elleni haragjának kiengesztelése, bűneink méltó büntetésének végrehajtása, a Krisztusban hívők jogerős felmentése, de megtört az ördög hatalma is: „Eltörölte a követelésével minket terhelő adóslevelet, amely minket vádolt... Lefegyverezte a fejedelemségeket és hatalmasságokat, nyilvánosan megszégyenítette őket, és Krisztusban diadalmaskodott rajtuk.” (Kol 2,14-15) Egyben örök isteni terv valósult meg, az asszony utóda most taposott a kígyó fejére (1Móz 3,15).

S mindezt Jézus Krisztus tökéletesen végezte el. Ehhez senkinek semmit nem kell és nem lehet hozzáadnia. Nem kell kiegészíteni, s nem lehet megismételni. Erre utal az „elvégeztetett” ige perfektrum alakja, ami ezt jelenti: valamit teljessé, tökéletessé tenni, befejezni, célhoz vinni. Jézus befejezett, tökéletes

üdvösséget szerzett. S kereszthalálának kozmikus érvényessége van, térben és időben egyaránt.

Erről szól sok boldog bibliai bizonyoságtétel is. „Krisztus mint a jövődő javak főpapja a nagyobb és tökéletesebb sátoron át jelent meg... s nem bakok és bikák vérével, hanem a tulajdon vérével ment be egyszer s mindenkorra a szentélybe, és örök váltságot szerzett.” „Nem is azért ment be, hogy sokszor áldozza fel önmagát, ahogyan a főpap meg be évenként a szentélybe más vérével, mert akkor sokszor kellett volna szenvednie a világ kezdete óta. Most azonban egyszer jelent meg az idők végén, hogy áldozatával eltörölje a bűnt.” (Zsid 9-11-12.25-26) „Az ő akarata szentelt meg minket Jézus Krisztus testének feláldozása által egyszer s mindenkorra... Mert egyetlen áldozattal örökre tökéletesekké tette a megszenteltek.” (Zsid 10,10.14)

Teljes meggyőződéssel vallhatjuk tehát a Heidelbergi Káté szavaival: Jézus Krisztus „az ő drága vérével minden bűnömért tökéletesen



eleget tett, és engem az ördögnek minden hatalmából megszabadított, és úgy megőriz, hogy mennyei Atyám akarata nélkül egy hajszál sem eshet le a fejemről... Ezért az ő Szentlelke által az örök élet felől engem is biztosít, és szív szerint késszé tesz arra, hogy ezentúl öneki éljek.” (1. kérdés és felelet)

Ez a helyes válasz a kereszten szerzett váltságára: „Azért halt meg mindenkiért, hogy akik élnek, többé ne maguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt” (2Kor 5,15).

Isten Báránya, te ott a Golgotán
Teljes győzelmet vettél a harc után.

Üdvöt találhat már az egész világ,
mert megfizetted ott bűnünk váltságdíját.

Fennszóval hirdeted a kereszten:
„Elvégeztem, elvégeztem!”

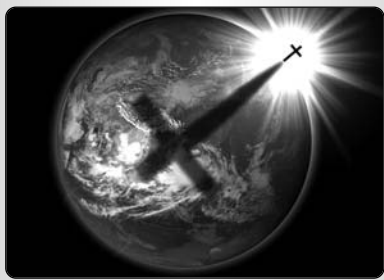
(Forrás: „Biblia és gyülekezet” c. folyóirat – 2005. március)

RÓNAY GYÖRGY
ESTE A GOLGOTÁN

Sírjukba visszatértek már a holtak.

Pihent a város. Az utakon át örök cirkáltak. Fönt a katonák a csárdában kockáztak és danoltak. Beesteledett. Józsefnél zokogtak az asszonyok. A szoba ablakát elfüggönyözték. Annás lakomát adott. A kutyák ugatták a holdat.

Magdolna ott állt az üres kereszt tövében. A Mestert alkonyatkor levették. Sírt. Félt. S egyszerre látta: az ijedt ég alatt a szégyen fája nőni kezd, a karjait a végtelenbe tárja, s az alvó Földre ráborul az árnya.



Amikor Jézus tanítványaival Izrael földjének északi területe, Cézarea Filippi felé tartott, ahol a Jordán folyó három ágából ered, elérkezettnek látta az időt arra, hogy tisztázza tanítványaival, felismerték-e már, hogy ki Ő.

Erre azért volt szükség, mert abban az időben sok önjelölt felszabadító vezér (messiás) bukkant fel, mindegyik azzal az ígérettel, hogy felszabadítja Izraelt a gyűlölt rómaiak megszállása alól. Ez azonban abban az időben éppen annyira teljesíthetetlen vágyalom volt, mint sajnos 1956-ban Magyarországról kizavarni az oroszokat. Annak is eljött az ideje, de csak harminchárom évvel később, és akkor már puskalövés nélkül. A Római Birodalom kellős közepén elhelyezkedő kis országot felszabadítani a birodalom fénykorában normális ember fejében meg sem fordulhatott, de sajnos a tömeg nem mindig az ilyen emberekre hallgat, és Izraelben is sok önmessiás talált magának követőket. Jézus attól szerette volna megóvni tanítványait, hogy őt is összetéveszték ezekkel az önjelölt messiásokkal, sajnos nem túl nagy sikerrel, mert bár Cézarea Filippinél elhangzott Simon sorsdöntő vallomása, de még feltámadása után is, amikor együtt volt tanítványaival, „megkérdezték tőle: Uram, nem ebben az időben állítod fel újra a királyságot Izraelnek?” (ApCsel 1,6) Volt tehát mit tisztázni Jézusnak a tanítványokkal.

Először ezt kérdezte tanítványaitól: „Kinek mondják az emberek az Emberfiát?” A tanítványok felsorolták, amiket hallottak: „Némelyek keresztelő Jánosnak, mások Illésnek, megint mások pedig Jeremiásnak vagy valamelyik prófétának” (Mt 16,13,14). Jézus tehát az emberek, legalábbis Galileában, kétségtelenül prófétának tartották, sőt sokan valamelyik meghalt prófétát vélték visszatérni benne, ami azt jelenti, hogy szinte emberfeletti erővel ruházták fel. Nagyon veszélyes lett volna, ha ilyen hatalmas erő birtokában arra akarták volna rávenni, hogy álljon egy Róma elleni lázadás élére. Jézus tehát okvetlenül fontosnak látta tisztázni, hogy legalább tanítványai világosan értsék az Ő küldetését, ezért tette fel a döntő kérdést: „Hát ti kinek mondotok engem?” – és erre hangzott el – sajnos csak egy tanítvány részéről – a döntő válasz: „Te vagy a Krisztus (a Messiás), az élő Isten Fia” (Mt 16,15,16). Simon válasza azért volt döntő, mert ő nem egy karrierista, önjelölt szabadságharcost látott benne, hanem annál sokkal többet, sőt egészen mást: Isten Fiát. Most már csak attól kellett óvni mindenkit, még tanítványait is, nehogy az Ő isteni erejét Róma ellen akarják felhasználni. Ezt kellett tehát félreérthetetlenül tisztázni.

A kérdést ma is feltehetné Jézus: „Kinek mondják az emberek az Emberfiát?” Ma ugyanis legalább annyira szerteágazó Jézus megítélése, mint amikor ez a kérdés Cézarea Filippi előtt elhangzott. Mi hisszük és valljuk, hogy Jézus Krisztus a mi Megváltónk, de vajon mindenki ezt vallja? Korántsem. Jézus – most már világviszonylatban tekintve a kérdést – nagyon sokféleképpen ítélik meg az emberek, de még a keresztyének sem egyformán. Ő a Szentháromság egyik tagja, de hogyan? Homoúszion vagy homojúszion, vagyis



egyenlő Istennel, vagy hasonló Istenhez? Ezen óriási hitviták folytak a történelem folyamán, és máglyák lobbantak fel. Vannak, akik szerint Isten Fia, tehát Ő is Isten, mások úgy vélik, hogy Isten fia, de nem Isten. Van olyan vallási közösség, amelyik csak egy kiváló képességű embernek tartja. A keresztyénségen kívüli vallások pedig vagy elismerik, vagy nem. Az iszlám például nagy prófétának ismeri el Jézust, mégis a harcokban ők ezt kiáltották: Allah (Isten), a keresztyének pedig ezt: Jézus, és így hagytak holtan a csataterén párezer embert. 1916-ban az olasz fronton mindkét sereg Jézus nevét kiáltva indult szuronyrohamra. Egy idős egyháztagom részt vett egy ilyen borzalomban. Nekik is



Jézus nevét kiáltva kellett egymásnak rontaniok. Az ő szuronya egy fiatal olasz katona torkában akadott meg, aki már csak ennyit tudott kiáltani, az öreg bácsi ezt az olasz szót soha nem fogja elfelejteni: Gesu (Dzsesusz). Megkérdezte tőlem, nem tudom-e véletlenül, mit jelent ez az olasz szó. Talán valami kétségbeesett káromkodás? „Nem az – nyugtatam meg –, az olaszok így ejtik ki Jézus nevét”.

Ezután már csak egy kérdés marad, az utolsó, de a legfontosabb: Te kinek tartod Jézust? Most ne arra gondolj, amit megtanultunk a hittanórán, elmondtunk sokszor a különféle szertartások alkalmával, hanem arra, amit valóban érzel, mert a kettő nem biztos, hogy ugyanaz! Most arra gondolj, hogy ott állsz a Cézarea Filippibe vezető úton, és Jézus éppen neked teszi fel a kérdést: Te – Kis Péter, Nagy János stb. – kinek tartasz engem? Így már sokkal nehezebb a válasz. A gyülekezettel

együtt elmondani valamit – megszokásból vagy illendőségből – könnyű, de egy személy szerint neked szegezett kérdésre személy szerint válaszolni már sokkal nehezebb. Ennek a fényében kísérjük most végig a Cézarea Filippi előtt elhangzott beszélgetést!

Sajnos az igazság az, hogy Simon – akárcsak a többi tanítvány és Jézus minden rajongója – sokáig szintén potenciális lázadóvért látott Jézusban, aki el fogja őrni a rómaiakat, és helyre fogja állítani a zsidók országának régi dicsőségét. Ő is úgy gondolta, hogy ehhez Jézusnak lesz elég hatalma, mert emberfeletti ereje van. Amikor Cézarea Filippinél Jézus nekiszegette a kérdést, habozás nélkül válaszolt: „Te vagy a Krisztus” (a messiás, a várt felszabadító). Ezzel nem mondott többet, és nem mondott mást, mint amit a többi tanítvány és még sok zsidó hazafi gondolt, csak ő az emberi elgondolása mellé még többet is kapott a Szentlélektől, amikor hozzátette: „az élő Isten Fia”. Ez döntő felismerés volt, de az is kétségtelen, hogy még nála is belezavart ebbe a felismerésbe egy olyan gondolat, hogy Jézus Izraelt fogja felszabadítani, és pedig nem emberi erővel, hanem isteni hatalmával fogva. Tehát

ekkor még ő is nemzeti szabadságharcban gondolkodott, amit a Gecsemáné-kerti viselkedése is bizonyít: Kardot rántott, mert azt hitte, hogy most kezdődik a szabadságharc (Mt 26,51). Az tény, hogy Jézus zsidó volt, de nem volt hajlandó egyetlen zsidó lázadás élére sem odaállni, mert Ő nem ezért jött. Ő azért jött, hogy nem egy nemzet, hanem az egész világ (koszmosz), a földön élő minden ember terhé, bűnét magára vegye (ajrón). Éppen ezért Ő a samáriai asszonnyal is elbeszélgetett (Jn 4,7-26), és a föníciai asszonyt is meggyógyította (Mt 15,21-28). Jézus tehát egyetlen nemzet sem sajátíthatja – és ma sem sajátíthatja – ki magának.

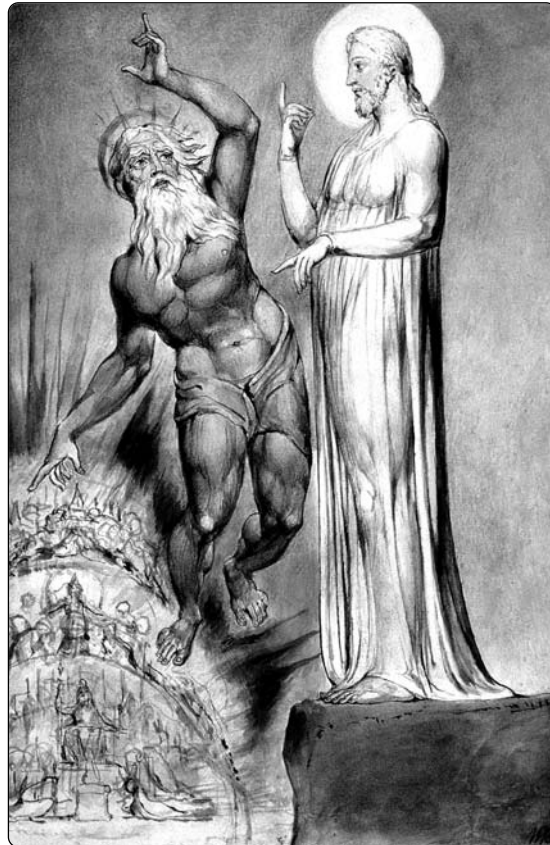
Simon vallomásában tehát az volt a döntő – amellet, hogy még nemzeti színű kicsengések is voltak benne –, hogy Jézus nem tartotta egyenlőnek az önjelölt messiásokkal, hanem felismerte, hogy Ő azoknál sokkal több: Isten Fia, amit addig senki nem ismert fel,

és senki nem vallott meg, aminek a kimon-dásáért a zsidók törvénye szerint megkövezés járt. Simonnak ez a vallástétele annyira döntő volt, hogy Jézus azt a szikla szilárdságához hasonlította, de – az általánosan elterjedt elképzeléssel ellentétben – nem adott neki új nevet, sem egy másik, görög nevet a zsidó neve mellé, már csak azért sem, mert nem görögül, hanem arámul beszélgettek. Mind-össze ennyit mondott: „Te szikla vagy”, ami eredetiben – egy szöveg szerint, melyre rábukkantam – így hangzott: „attá hú kéfá”. Ha pedig ez a szöveg hiteles, és Jézus szava valóban így hangzott, akkor ez nem azt jelenti, amit Máté evangéliumának talán egy kicsit elnagyolt görög fordításában olvashatunk, hanem ezt: „Te! Ez szikla.” Vagyis ez a vallomás a szikla, amely Simon ajkán elhang-zott. Nem Simon a szikla, hanem ez a vallomás, ahogy maga Simon is Jézusra vonatkoztatja, amikor leve-lében azt írja: „Járuljatok őhöz (az Úrhoz), mint élő kőhöz” (1Pt 2,4). Tehát Jézus nem Simonra építette egy-házát, hanem erre a val-lomásra, amely ma lehet a te vallomásod is.

Mivel az evangéliumo-kat görögül írták, az „attá hú kéfá”-t le kellett görögre fordítani, ami nem kis gondot okozott. Ez görögül ugyanis így hangzik: „szj ej petra”. Csakhogy a „petra” nőnemű szó, azt nem lehet férfira mondani, ezért átalakították hímneműre: „petrosz”. Ez a szó a görögben így valójában nem létezik, ilyen tulajdon-név pedig egyáltalában nem volt. Jézus tehát nem nevet adott Simonnak, hanem bátor hitvallását ismerte el. Nem is szólította őt „petrosz”-nak, már csak azért sem, mert nem görögül beszélgettek. A „Simon Péter” névpáros főleg a később írt evangéliumokban (Máté, Lukács) fordul elő, meg Jánosnál a 21. fejezetben. A felvezető szövegben olvassuk ezt: „Így szólt Jézus Simon Péterhez”, de Jézus akkor is így szólította meg Simont: „Simon, Jóna (János) fia” (Jn 21,15).

Elhangzott tehát a döntő bizonyágtétel: Jézus, a názáreti próféta, az értünk meghalt engesztelő áldozati Bárány – Isten Fia. Nem csak egy kiváló képességű ember. Nem csak egy próféta. Nem nemzeti szabadsághős. Nem karácsonyi játékgúny. Nem csillagösvényeken vágató vitéz harcos. Nem csatakiáltások szimbóluma. Nem Istené magasztosult ember, hanem Isten Fia. Simon ennyit mondott róla vallomásában. A Biblia ennyit ír róla határozottan, félreérthetetlenül. Ma is halálos korból feltámasztani képes isteni hatalom (Jn 11,43). Az eltévedt bárányt – ez lehetek én is – a szakadékból is felhozó „jó Pásztor” (Jn 10,11). A nyomorúságban vergődőket a

Betsda partjáról felemelő Vándor (Jn 5,8). A bűnöket is megbocsátó Orvos (Mk 2,5). Az én keresztm sulya alatt földre roskadó (Mt 27,32), békességszerző Fejedelem. A halált legyőző Király (Mt 28,6). Életem ismeretlen emmausi kísérője (Lk 24,14). Örök hajlékom előkészítője (Jn 14,2). „Attá ben előhím haj-jím”, ahogy Cézarea Filippinél eredetileg elhangzott. Aki ennél többet akar tudni róla, az okosabb akar lenni Istennél. Nem érdekes, hogy homoúszion vagy homojúszion. Az a fontos, hogy Isten Fia, de ez a te életed szem-pontjából is döntő kérdés.



Ezt a felismerést nem lehet megtanulni. Simon egy tanulatlan halász volt, a tanítványok között talán éppen a legkevésbé művelt személy. Isten mégis neki adta – nem tudós könyvek, hanem a Szentlélek által – ezt a felismerést. Ezt a felismerést nem lehet pénzért megvenni. Simon mágus megpróbálta, de határozottan elutasították (ApCsel 18,18-21). Ez a felismerés nemcsak a gazdagoké, a szegények is lehetnek boldogok (Lk 6,20). Ez a felismerés nemcsak „az igazaké”. Isten a bűnbánó bűnöst is meghallgatja, illetve csak azt hallgatja meg (Lk 18,9-14). Ez a felismerés lehet a te felismerésed is. Ez a hitvallás lehet a te hitvallásod is, az a szikla – kéfá –, amelyen a te életed is biztos alapokon áll. Amire még házat – egyházat (eth-kőhülláthí – Mt 16,18) – is lehet építeni.

Ha egyetértesz Simonnal, ha ezt most veled is a Lélek mondatja, akkor most Vele együtt mondd el: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten Fia” – és rendíthetetlen kőszikla lehet Krisztusban hívó életed!

Soós László lelkipásztor

SOÓS LÁSZLÓ MESSIÁS VAGY, ISTEN FIA

Amit addig senki kimondani nem mert,
Azt Simon tanítvány bátran megvallotta.

Jézus kérdésére őszintén megfelelt,
De válaszát neki a Szentlélek adta.

Hitvallása mint a szikla:
Krisztus vagy Te, Isten Fia.

Sokféleképp sokan gondolkoztak róla:
Keresztelő János vagy Illés próféta,
Vagy valamelyik más, némelyik gondolta:

Jeremiás jön el, ha itt a végóra.

Találgattak az emberek,
De biztosak nem lehettek.

És a döntő kérdést Jézus most feltette:
Nem más, nem a szomszéd, nem idegen ember,
Nem pogány, nem arab, nem más nép gyermeke,
Hanem most éppen ti: kinek mondtok engem?

Ezt mondjátok most meg nekem!
Hogy más mit mond, nem érdekel.

Most egy, csak egy hang szól, Simon ajka nyílik:
Szabadítónk vagy Te, kit Krisztusnak hívnak.

Ki megmenten minket, most senki más nincs itt,
A Messiás Te vagy, könyvek rólad szólnak.

Ezt a harcot más nem vívja.
Jézus! Te vagy Isten Fia.

Jézus Simon felé fordult szelíd szóval:
Nem te találtad ki ezt a bölcsességet.
Amit most kimondtál, az annál több jóval,
Mint emberi szívből fakadó felelet.

Mit mondtál, nem a te szavad,
A Szentlélek mondatta azt.

Simon! Hidd el, neked ezt a Lélek adta!
Mint a szikla olyan a te vallomásod.

Istennek Szentlelke most a pecsét rajta.
Főnyre épített mindaz, aki mást mond.

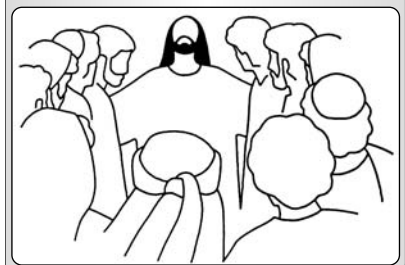
Ezen áll meg Isten háza,
Bár sok vihar tépi, rázza.

Jézus ezt a kérdést most hozzád intézi:
Személyesen épp te: kinek tartasz engem?

Isten házat most is vihar rázza, tépi,
E vallomás szikla, hogy e Ház ne rengjen.

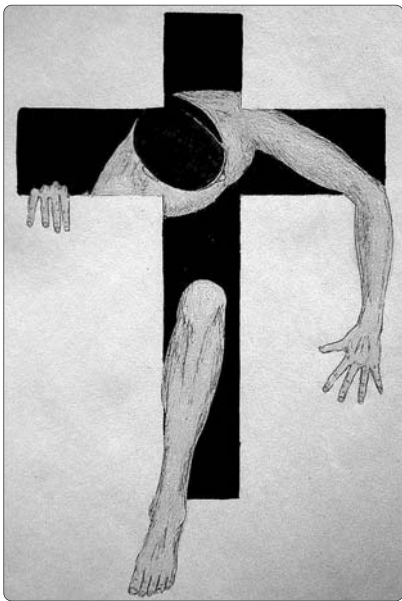
Vallomásod most is szikla:
Messiás vagy, Isten Fia!

(Budakalász, 2016. július 3.)



Amikor Krisztus elhív valakit

A keresztről minden keresztényre rátételek. Az első krisztusi szenvedés, amelyet minden embernek meg kell tapasztalnia, az a felhívás, hogy hagyja el az e világhoz való érzelmi kötődéseit. Ez a régi énünk halála, amely a Krisztussal való találkozás eredménye. Ahogyan elindulunk a tanítványság útján, teljesen alárendeljük magunkat Krisztusnak, az Ő halálával való egyesülésünkben – azaz halálra adjuk az életünket. Így kezdődik el tehát a követés. A keresztről tehát nem egy, máskülönben istenfélő és boldog élet szörnyű végét jelenti, hanem a keresztről a Krisztussal való közösségünk kezdeténél vár ránk.



Amikor Krisztus elhív valakit, akkor arra hívja, hogy az jöjjön Hozzá, és haljon meg. S ez lehet, hogy egy olyan halál, mint az első tanítványok halála, akiknek el kellett hagyniuk otthonukat és munkájukat, hogy Őt kövessék; vagy egy olyan halál, mint Lutheré, akinek ott kellett hagynia a kolostort, és ki kellett mennie a világba. De minden egyes alkalommal ugyanarról a halálról beszélünk – a halálról Krisztus Jézusban, azaz a „régien” (őember) haláláról akkor, amikor Ő elhív valakit.

(The Cost of Discipleship [A tanítványság ára] - SCM Press, London, 1948/2001)

Követés és keresztről

A keresztről nem veszély és nehéz sors, hanem kizárólag a Jézus Krisztushoz kötésből származó szenvedés. A keresztről nem véletlen, hanem szükségszerű szenvedés. A keresztről nem a természetes, hanem a keresztény léthez kötött szenvedés. A keresztről egyáltalán nem csak önmagában való szenvedés, hanem szenvedés és megvetettség, és itt is csak szigorúan Jézus Krisztus miatt, és nem valamilyen más viselkedés vagy hitvallás kedvéért történő megvetettség. A keresztről napi bajként, természetes életünk nyomorúságaként és félelmeként kellett értelmeznie annak a keresztről

DIETRICH BONHOEFFER

KÖZÉPPONTBAN: A KERESZTRŐL

SZEMELVÉNYEK

tényiségnek, amely már nem vette komolyan a követést, amely kizárólag olcsó hitvígsztről csinált az evangéliumból, és amely egyébként sem választotta el a természetes és a keresztény létet. Itt elfelejtették, hogy a keresztről egyúttal mindig megvetettséget is jelent, hogy a szenvedés szegénye a keresztről tartozik. Kitisztítva, emberektől megvetve és elhagyatva szenvedni – ahogyan a zsolnátről szólni nem akaró panasza tükrözi –, a keresztről, a szenvedésnek ezt a lényeges ismertetőjegyét az ilyen kereszténység már nem tudja felfogni, mert nem tudja megkülönböztetni a polgári és a keresztény létet. A keresztről egyúttal szenvedés Krisztussal, Krisztus-szenvedés. A Krisztus-hoz egyedül a követés által való köztetés áll igazán a keresztről alatt.

„...az vegye fel keresztjét!” Kezdettről fogva készen áll, csak fel kell emelni. Viszont senki ne gondolja, neki magának kell valamilyen keresztet keresnie, szenvedést önkényesen felkutatnia, azért mondja Jézus: mindenkinek el van készítve a keresztje – Istenttről megállapítva és kiszabva. A neki elrendelt szenvedést és megvetettséget kell hordoznia. Mindenkinek más mértékben. Az egyiket Istent nagy szenvedésre méltatja, a vortanúság kegyelmét ajándékozva neki, a másikat nem hagyja erején felül megkísérteni. Mégis az Egy Keresztről! ...

De honnan tudja a tanítvány, hogy mi az ő keresztje? Amikor belép a szenvedő Úr követésébe, akkor kapja meg, a Jézussal való közösségben ismeri meg a keresztjét. Így lesz a szenvedés Krisztus követőinek ismertetőjegyévé. ... Aki nem akarja felvenni keresztjét, aki nem akarja odaadni életét emberek által okozott szenvedéshez és megvetettséghez, az elveszíti a Krisztussal való közösséget, az nem Krisztus-követő. Aki azonban a követésben, a keresztthordozásban veszíti el az életét, az újból megtalálja azt magában a követésben, a Krisztussal való keresztközösségben.

(Követés – Luther Kiadó, Budapest, 2007)

A keresztről feszített igazság

Istent az igazság, és senki más. Mi pedig félünk ttről, hogy váratlanul az igazság fényébe állít minket, és leleplezi hazug voltunkat. ...

Védekezünk azon állítással szemben,

hogy nemcsak körülöttünk és bennünk van hazugság, hanem mi is őshazugok vagyunk. Egészen addig kell védekeznünk, míg valami egészen váratlan történik. Egészen addig, míg Istent, mint maga az igazság áll velünk szembe, s maga megcselekszi azt, amit mi nem tudunk megtenni, vagyis elénk állítja az igazságot. ... S így történik valami, ami fölött már nincs hatalmunk, megtörténik az igazság. Különös alakban lép elénk, nem ragyogó, megközelíthetetlen dicsőségben és világos, szívét megragadó egyértelműségben, világosságban, hanem mint keresztről feszített igazság, mint keresztről feszített Krisztus. S az igazság beszél hozzánk. Felteszi a kérdést: Ki



feszített engem, az igazságot, keresztről? S ugyanebben a pillanatban válaszol: Nézd, mit tettél! Istent rólad kimondott igazságát gyűlölted. Keresztről feszítetted, és saját igazságodat emeltd fel. Úgy vélted, tudod, mi az igazság, úgy tettél, mintha birtokodban lenne, és boldogíthatod vele az embereket. S ezzel Istenné tted magad. Elraboltad Istenttről igazságát, s az Istenttről távol hazugsággá vált.

A keresztről alatt

Békét kötöttünk Istennel Urunk, Jézus Krisztus által (Rómaiaknak írt levél 5,1). Így véget ér Istent ellenünk folytatott harca is. ... Jézus Krisztus meghalt értünk a keresztről, Istent haragja által lesújtva. Istent maga küldte Jézust a keresztről. ... Csodálatos titok – Istent

békét kötött velünk Jézus Krisztus által. A kereszt alatt béke van. Ez a teljes megadás Isten akaratának, itt van saját akaratunk vége, itt van a nyugalom és a csend Istenben, itt van a lelkiismeret békéje, minden bűntünk megbocsátásában. „Itt a kereszt alatt jutunk el a kegyelemhez, amely megadatott nekünk” (Rómaiaknak írt levél 5,2). Itt jutunk el nap mint nap Isten békéjéhez. Itt van az egyetlen út, amely a világon létezik, hogy megtaláljuk a békénket Istennel. Egyedül Jézus Krisztusban csillapul Isten haragja, egyedül benne kapcsolódhatunk bele Isten akaratába. Ezért Jézus Krisztus keresztje hívó közösségünk részére az eljövendő dicsőség örömeinek és reményének örök oka. „Az eljövendő dicsőség reményével dicsekszünk.” Itt a kereszten jön el Isten joga és győzelme a földön. Itt válik az egész világ számára nyilvánvalóvá. A béke, amit itt befogadunk, Isten birodalmának örök, dicsőséges békéje lesz.

Kereszt saját életünkben

Sok keresztény van, akik tétet hajtanak Jézus keresztje előtt, de saját életük minden nyomorúsága ellen küzdenek, hadakoznak. Azt gondolják, hogy szeretik Jézus Krisztus keresztjét, de saját életükben gyűlölik a keresztet. Valójában Jézus Krisztus keresztjét is gyűlölik, valójában a kereszt megvetői, akik minden eszközzel megpróbálnak elszökni a keresztek elől. Aki tudja magáról, hogy a szenvedést és a nyomorúságot saját életében valami ellenségesnek, gonosznak látja, az még nem találta meg békéjét Istennel. Az az ember, aki így vélekedik a szenvedésről és a nyomorúságról, valójában csak a világgal keresett békét, és úgy gondolta, hogy Jézus Krisztus keresztjének segítségével önmagával és minden kérdésével meg tud küzdeni, tehát meg tudja találni belső lelki békéjét. Pusztán használni akarta a keresztet, de nem szerette a keresztet. Csak önmagáért kereste a békét. Amikor azonban a nyomorúság ráköszönt, akkor ez a béke gyorsan felborult. Nem Istennel kötött béke volt, hiszen az illető gyűlölte a nyomorúságot, amit Isten küldött neki. ... Aki azonban szereti Jézus Krisztus keresztjét, aki benne megtalálta



a békét, az az életében beköszöntő nyomorúságot, nélkülözést is szeretettel tudja fogadni, és végül együtt mondhatja az Írással: „Mi a szenvedéseinkkel is dicsekszünk” (Rómaiaknak írt levél 5,3).

Áldás és kereszt – kereszt és áldás

Vannak, akik úgy vélekednek, hogy a Bibliában kevés szó esik az egészségről, a boldogságról és az erőről, és emberi élet hasonló dolgairól. Az utóbbi időben én ezen ismét el-töprengtem. Azt gondolom, hogy az Ószövetségre vonatkoztatva ez a kijelentés semmiképpen nem érvényes. Az Ószövetségben az Isten és az ember boldogsága közti teológiai közvetítő fogalom meglátásom szerint az áldás fogalma. Az Ószövetségben, illetve az ós-atyáknál valóban nem a boldogság kereséséről van szó, hanem az áldás kereséséről, amely minden földi boldogságot magában foglal. Ez az áldás a földi élet átadása Istennek, ez az áldás Isten minden ígéretét tartalmazza. Ellentmondana az Ószövetség minden szokásos értelmezésének, hogyha úgy vélekednénk, az Újszövetség ismeretében meghaladottnak kell tekintenünk az ószövetségi áldás-fogalmat. ... Talán szembe kell állítani az ószövetségi áldás fogalmát a kereszt fogalmával? Ezáltal a kereszt, illetve a szenvedés elvvé degradálódna. ...

Azt is látunk kell, hogy az Ószövetségben is sokat kell szenvednie annak, aki megkapta az áldást (Ábrahámnak, Izsáknak, Jákóbnak és Józsefnek). Sehol nem vezet az áldás ahhoz (ugyanolyan kevéssé, mint az Újszövetségben), hogy a megáldottak elkerülnék a szenvedést. A boldogság és a szenvedés, illetve az áldás és a kereszt nem egymást kizáró ellentétpárok. Az Ószövetség és az Újszövetség közti különbség ebben a tekintetben abban keresendő, hogy az Ószövetségben az áldás magába foglalja a keresztet, az Újszövetségben pedig a kereszt foglalja magában az áldást.

(Vademecum – Elmélkedések az év minden napjára – Kairosz, Budapest, 2006) ■



**FÜLE LAJOS
GYŐZELMI KIÁLTÁS**

Győzelmi kiáltás
száll az éj felett:
átzendül a földön:
„ELVÉGEZTETETT!”

ÁRA VAN

Világosíts meg, Istenem:
Fiad követni mit jelent?
– Keresztet, próbát számtalant,
követésének ára van!

NE NYUGODJ BELE!

Ha azt látod, hogy lelki életed
örömhányos, kiüresedett,
fogytán hited és hálád is vele,
ne nyugodj bele!

Ha azt látod, hogy gyülekezeted
tagjaiban is hűl a szeretet,
nagy része fásult, közönnyel tele,
ne nyugodj bele!

Ha azt látod, hogy egyházadban is
akad kór, s némely tanítás hamis,
hogy alig látszik KRISZTUS élete,
ne nyugodj bele!

Ha azt látod, hogy fáj e nép, e föld,
hogy magad sem vagy senkinél külön,
s nincs újulás itt, bárhogy kellene,
ne nyugodj bele!

Mert könyörögni, sími lehet itt!
Maga a LÉLEK is esedezik,
s minden megbánt bűn semmivé lehet,
ha az ÚR veled.

**KI
AKADÁLYOZHAT
MEG?**

Értem, miattam és helyettem
keresztjén nem hiába vérzett.
Ki akadályozhat meg abban,
hogy ezután Jézusnak éljek!

ÍGY LEHETEK

Leszállott az égből a földre,
hogy bűneink itt eltörölje
vére árán, szőnyű keresztjén.
Így lehetek én is keresztjén.



Kedves Testvérek! Egy rövid kis felsorolással kezdeném mai ígéhirdetésemet, amely egy embernek, név szerint Ábrahámnak Istentől kapott talentumait mutatja be nekünk. Így hangzik: Ábrahám az engedelmes, Ábrahám a hívők atyja, Ábrahám a hitben járó, vagy Ábrahám az ősatyja.

S folytathatnám tovább ezt a felsorolást, de figyeljük meg ezt az egyszerű rövid mondatot: Ábrahám, akiben minden hívő önmagára ismerhet! Miért? Azért mert benne, de leginkább az ő történetében rólunk van szó. Ábrahám személyes megszólításában, ahogyan a szíve engedelmességre hajlik, ahogyan az Úr útmutatását megkapja, és ahogyan az Úr viszonyul hozzá, és ahogyan ő viszonyul az Úrhoz egy hamis istenekkel teli világban.



Ezeket azért mondtam el, mert miközben Ábrahám története kezdett letisztulni előttem, magamat ismertem fel mindezek alapján, és mindazokat, akiket Isten elém hozott az életemben, s akikkel kapcsolatban azt éreztem és mondtam, hogy igen, ők az Úri.

S ezzel pedig közelebb kerülhetünk Isten akaratának a felismeréséhez, melyre minden nap szükségünk van, ahhoz hogy békesség legyen a szívünkben döntéseink után. Bízom benne, hogy az Úr lelkének a segítségével az ígéhirdetés végére mindenki, aki jelen van itt, aki nemcsak hallja, de meg is érti azt, az felismeri önmagát és helyzetét, és közelebb kerül Isten akaratának a megértéséhez.

Ezért ma három dologról szeretnék szólni a testvérek között az ige jó megértése, és megélése érdekében.

I. Első pontban szólnék arról, hogy Isten Ábrahámot hogyan hívta el pogány környezetéből.

II. Második pontban arról, hogy Isten Ábrahámot hogyan hívta el a családjából.

III. Harmadik pontban pedig szólnék arról, hogy mindezek után Isten az ígéret földje felé mutatja az utat.

Ábrahám elhívása

Hogyan is kezdődik ez az elhívás, vagy ez a kihívás a pogány környezetből? A választ hallhattuk a felolvasott igéből: „Monda az Úr Ábrámnak.” Itt kezdődik Ábrahám igazi élete, hogy „Monda az Úr Ábrámnak”. Milyen szép kezdet ez, amikor az Isten szólít meg valakit, és milyen ígéretes folytatást takar. Ábrahám múltjáról nem sokat tudunk, de az biztos, hogy az Úr egy pogány környezetből emelte őt ki. Milyen is volt pontosan ez a környezet? Vizsgáljuk meg röviden ezt a



Textus: 1Mózes 12,1-4

kérdést földrajzi, történelmi és vallási tekintetben. Ábrahám hazája a mai Irak területén fekvő Mezopotámia volt, fiatal éveit Úr városában élte. Erről a városról érdemes azt tudnunk, hogy az egyik legöregebb, legrégebb települése volt Mezopotámiának.

Ebben a városban jelen volt egy teraszos templom, amelyet Zikkuratnak neveztek, ez a hold istennek volt szentelve. Innen indult útnak családjával Táré, Ábrahám apja és átköltözött az észak mezopotámiai Hárán városába. A holdkultusz mindkét városban jelen volt. Hárán városa karavánutak csomópontjában feküdt, és innen vezetett tovább az út délre, Damaszkuszon keresztül Palesztina és Egyiptom irányába.

Ábrahám megszólításának nincs előzménye. Isten felhívása felharsant a hamis isteni kultuszok zajában, és utat mutatott egy régi életből egy új felé. Új feladatok felé és ezeknek a vállalására. Isten szava jóllehet idegenbe mutatott, de egy biztos jövő felé. Isten szólt, és új életvitelt kínált Ábrahámnak, tette hívta őt. Cselekvésre szólította fel: „Menj el földedről”, ahogyan hallhattuk az igében, hátrahagyva eddigi életedet, szülőföldedet. Kiemelten fontos látnunk azt, testvérek, hogy az Istenhez csatlakozó élet mindig Isten elhívásával kezdődik. Hozzá tartozik persze az ember döntése is, elhatározása is, de Isten szava az, amely megelőzi mindezeket. Mint ahogyan megelőzte Ábrahámnál és Mózesnél, az Újszövetségben a lévita vámszedőnél, a későbbi Máténál, vagy Péternél. Vagy ahogyan a Lukács 9,23-ban olvassuk, amelyben Jézus azt mondja: „Ha valaki én utánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel naponként a keresztjét, és kövessen engem.” Itt Jézus szava is már megelőzi az ember döntését. Isten szava kell legyen a mi életünkben, amely imádságban megelőzi minden gondolatunkat, még mielőtt cselekednénk, vagy mondanánk bármit is!

Röviden így is kimondhatjuk, összefoglalva az eddigi üzenetet: Isten szava mindennek felett! Ez egy jelent azzal, hogy Isten ígéretéből élsz, és mindent ez alá ren-

delsz. Ez nem könnyű, de ez a hit igazi próbája. Odaszánod az idődet, a családodat, gondolataidat, tetteidet, kapcsolataidat, minden bűnödöt, és mindazok következményét is Istennek adod! Néped és hazád jelenét és jövőjét is. Ábrahám alakjában jól látszik mindez, hogy mit is jelent teljesen Isten ígéretéből élni, és az ő kezdeményező szava alá rendelni mindent. Mindezzel teljesíteni akarátát. Amilyen személyesen szólította meg Ábrahámot, olyan személyesen szólít meg ma is bennün-



ket az Úr, téged: Változz meg, hogy változtass! De a változást benned Én kezdem!

A szülőföldről az ismeretlenbe

Második pontunkhoz csatlakozva elmondok a testvéreknek egy mondatot, amelyet egy prédikációban olvastam. Így hangzik: „Három dolog köti össze az embert élete folyamán: a föld, a rokonság és az otthon.” Ez igaz lehet, de az Úr adta e hármasságot az embernek, ezért ő el is veheti azt. Mint ahogyan az a mai ígéből is kitűnik, Ábrahám történetében. Isten szólt, és Ábrahám életében recsegve-ropogva szakadnak el ezek a kötelékek, fájdalmas lehetett, de elhagyott mindent, hogy az Isten az övé maradjon. Helyesebben mondva, hogy ő mindhaláláig az Istené maradjon.

Recsegve-ropogva szakad el a szülőföldhöz kapcsolódó kötélt, melyet, ha elhagyunk – van, aki tudja közülnünk is –, akkor a honvágy húz vissza magához. Otthagyni a földet, amely táplálékunkat adja, amely lábnyomunkat



őrizi legkisebb gyermekségünköt fogva, és amely múltunk ezerféle nyomait viseli. De nem egyedül élünk e földön. Ismerőseink, szeretteink és rokonaink, emberi közösség vesz minket körül. S ezen a nagy közösségen belül egy kisebb, melegebb közösség: a család. Ezt öleli körül a gyermekévek későbbi életünk éveiben is megmaradó varázsa. Ábrahám pedig ezt mind ott hagyta, mert Isten szava tette hívta őt. Isten szava erősebbnek bizonyul a szülőföld és a család megtartó erejénél. Vajon számodra, életedben mi az erősebb? Mibe kapaszkodsz, mi van reménységed, ha az Örökkévalóra gondolsz?

Isten szavába kell kapaszkodnod, benne kell bíznod, az Ő szava nagyobb mindennél, de ezt olyan könnyű mondani. Hol marad a cselekvés?

Bizonyára emlékszik mindenki arra a napra, amikor el kellett hagyja a szülői házat: otthonról egy jól ismert környezetből az ismeretlenbe. Én még frissen emlékszem rá, amikor lelkeszi szolgálatba menet elkészíttem a kis szobámtól, a kedvenc köveimtől a patak mellett, ahol sokat elmélkedtem és beszélgettem az Úrral, ahogy búcsút intettem azoknak a nőgrádi fáknak, erdőknak és hegyeknek, amelyek tanúi voltak egy boldog gyermeknek. Lehet, hogy mind a mai napig benned élnek azok az érzések, képek, amelyeket akkor éreztél és láttál, amikor eljöttél otthonról, hogy egy másikat találj, amelyet maga az Úr Isten készített el számodra. Akkor még ezt nem láthatad, de ne feledd, hogy az Úr gondoskodott és gondoskodik mindenkiről, aki itt van ebben a gyülekezetben, ebben a közösségben. Emberi szemmel nézve minden idegennek tűnhetett itt, de az Úr szemében már az otthonodnak számított.



ajándékként az élet ezerféle szépségét és nehezségét is, hogy ezzel acélozza hitedet! Ezért fontos, hogy a hit szempontjából jobban örüljünk az ajándékozó Isten személyének, mint magának az ajándéknak.

Említettem a hitet, igen, nagyon fontos kérdés, ha Ábrahámról van szó, hiszen az Isten szavára való engedelmség a hit próbája. Ábrahámnál is itt dőlt el, hogy mennyire szereti az Istent, hogy valóban szereti-e. Ábrahám nem volt érdekember, otthagya az atyai házat, mert az ajándéknál is jobban szerette az ajándékozó Istent.

S ne gondoljuk úgy, hogy nekünk már késő Istenhez térni, ne gondoljuk úgy, hogy én öreg vagyok már ehhez, hogy nehéz öreg fát ültetni, hogy belőle termés fakadjon. Ez nem igaz! Sohasem késő és korai az egy igaz Úr szavára, felhívására figyelni, és ezek után cselekedni, és hívóvé válni Jézus Krisztusban.

Ábrahám legyen előttünk, aki 75 éves volt, amikor vállalta ezt a küldetést, hogy új életet kezd az Úrral. Tudnod kell, hogy Isten világában nem a kor, nem az emberi évek száma a döntő, hanem a hit! Ábrahám hite erős volt, és ezt bizonyítja az a tény, hogy ő elindult azon az úton, amit az Isten jelölt ki számára. A Zsidókhoz írott levél 11,8 verse írja: „Hit által engedelmeskedett Ábrahám, amikor elhivatott, hogy induljon el arra a helyre, amelyet örökségül fog kapni. És elindult, nem tudva, hova megy.”

Hitte azt, hogy az ígért földjét birtokba veszi! Ráadásul azt is, hogy ezért ha mindent felad, akkor biztos, hogy sokkal többet kap! Áldásosabb lesz az élete.

Nálunk is itt dől el, hogy valóban szeretjük-e az Istenünket, aki bennünket annyira szeretett, hogy a legnagyobbat adta értünk: fiát, Jézus Krisztust.

Az ígért földje felé

Harmadik és egyben utolsó pontunkhoz érve, nézzük meg, hogy Ábrahámnak hogyan és honnan volt hite és bátorsága elindulni az ígért földje felé. Ábrahám mindent elhagyott, ugyanakkor mindent megtalált, mert Isten ígértéhez volt kötvé. Maga az Úr lett vele, és kísérte őt további útján. Egy ígértet, amely végighúzódik Ábrahám történetében, és a későbbi bibliai történetekben. Ez pedig Isten

ígérete az atyáknak, hogy utódaikból (zsidókból és arabokból) nagy nép lesz, és saját földjükön fognak élni. Ez a föld egy tágabb értelemben vett „ígért földje”, amely megelőzte a Palesztina elnevezést. Ábrahám neve és a neki tett ígértet mély nyomot hagyott az utódokban, Izrákban és Izmaelben, zsidókban és arabokban. Az áldást viszont csak Izrák kapta meg az utódokkal együtt! Hiszen még a Krisztus-korabeli zsidóság előtt is Ábrahám neve a legnagyobb volt, az ő nevére hivatkoznai, mint ősatyára, dicsekvés volt. Amit Ábrahám akkor megtett az Istenért és az ő utódaikért, az példa értékű és követendő minden hívő lélek számára, minden keresztyén ember számára.

A hit mellett az engedelmség fogalma nála kulcsszerepet játszott, s ezt az engedelmséget a hite által nyerhette el. Mert hit által járt, és nem látás által. Ez a hit és ez az engedelmség lett hatalmas hajtóerővé a szívében, s vezette őt az ígért földje felé. Számodra azt üzeni Isten igéje a mai napon, hogy bár érzékszerveid (füled, szemed, és még a szíved is) sokszor megcsalhatnak téged, de maga az Úr igéje és szava soha!

Ábrahám képes volt elindulni a lelki szemével látott ígért földje felé, és már te is elindultál.

De az út végét még nem látod, ahogyan Ábrahám sem látta, de a kezdedben kell legyen egy iránytű, amely akkor is mutatja a helyes irányt a cél felé, ha te már nem is látod azt. S ez az iránytű az Isten igéje és az Ő ígértete.

Ne ijedj meg, ne legyenek kétségeid, ha az Úr ezt mondja: Menj!

Mert lelked olykor berzenkedik, és kérdez, hogy hova? De Isten a lehető legnagyobb nyugalommal szól: „...a földre, amelyet mutatok neked!”

Bízzuk magunkat és jövőnket az Úrra, s meg fogjuk látni, hogy a mi Urunkban van erőnk feladatainkat elvégezni, s lesz bátorságunk is a hit által való engedelmség útjára lépni. Ámen!

Máthé Zoltán b. lelkipásztor

(Az igehirdetés elhangzott 2016. július 31-én a pomázi református templomban)



AMINT AZ ÉN ATYÁM ELKÜLDÖTT ENGEM... ÚGY KÜLDELEK ÉN IS TITEKET –

hogy szolgálj fizetés, jutalom nélkül, ismeretlenül, szeretetet nem várva, elszenvedve korholást, gúnyt és megvetést, hogy egyedül az evangéliumért fáradozz.

Így küldelek téged – hogy megsebezzenek, összetörjenek; hogy sírj és örködj; hogy bekötözd a megsebzetteket, hordozzad a megfáradtak terheit.

Így küldelek – hogy szenvedj értem és menj a megkeményedett szívekhez; azokhoz, akik vakok, mert nem akarnak látni, odaszánva életedet, véreidet...

küldelek, hogy megízlelj Golgotát.
Így küldelek ... t é g e d.
Mit felelsz? Itt vagyok, Uram, küldj el engem!?

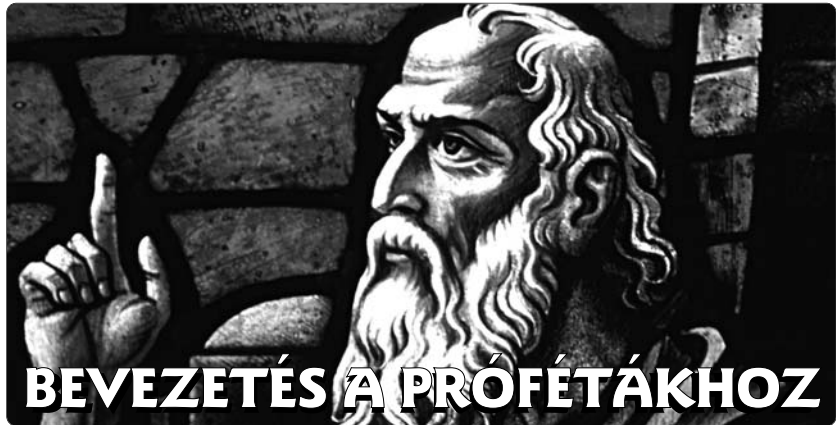
(Ismeretlen szerző)

Az alábbi írás egy múlt század első felében kiadott katolikus biblia előszava, a prófétai könyvek elé. A szerzője feltehetően dr. Pataki Arnold.

A „próféta” szó a görög profanai igéből származik, melynek eredeti jelentése: „valakinek nevében beszélni”. A próféta a névnek eredeti jelentése szerint olyan ember, aki az Isten helyett, az Isten nevében szól embertársaihoz, mint az Úr küldöttje. A bibliai héber nyelv szokás a prófétákat hajdan *róe*, vagy *chóze* (látó) nevekkkel illette (I.Kir. 9:9; II.Kir. 24:11; I.Krón. 29:29), később azonban általában *nábi*-nak hívták őket, ami annyit jelent, mint „túláradó lelkesedéssel beszélő”, „ihletett”. A kinyilatkoztatás történetében kezdetől fogva találkozunk kiváló férfiakkal és nőkkel, akik különös módon is az isteni akaratnak hirdetői, az isteni gondviselésnek eszközei, és így tágabb értelemben próféták voltak. (Noé, Ábrahám és a többi pátriárkák, Mózes, Mirjam, Józsué, a bírák, Sámuel, Debóra prófétánó stb.) Szinte szakadatlan sorban azóta is küldte az Úr, amióta Izrael királysággá lett, hogy megtartsák a királyt a teokrácia útján, és megakadályozzák az önkényuralmat, valamint azt, hogy a király magát a mózesi törvénytől független uralkodónak tekintse. Így látjuk Saul mellett Sámuel, Dávid mellett Gádót és Nátánt. A prófétákat néha jámbor ifjakból álló társaság vette körül, akik a próféta vezetésével fokozottabb buzgóságra, és istenfélelemre törekedtek. Ilyen úgynevezett „prófétaiskolákkal” már Sámuel idejében találkozunk. (I.Sám. 10:5; 19:20) A prófétaiskolák azonban nem voltak szükséges előfeltételei a prófétai hivatásnak.

A prófétaság az Istentől ingyen adott kegyelem volt, mely elsősorban nem magának a prófétának, hanem hallgatóinak a megszentelésére szolgált. Bálám (IV.Móz. 22-25) példája mutatja, hogy a prófétaság kegyelmét az Isten pogány embernek is megadhatta. Ettől az egy esettől eltekintve, az ószövetség prófétái jámbor, istenfélő emberek voltak. A prófétasághoz az Istennek különös meghívása kellett, de egyébként semmiféle előkészületre vagy műveltségre nem volt szüksége a leendő prófétának. Ezért látjuk, hogy a próféták a legkülönbözőbb élethivatású emberek közül kerültek ki. Ámós pásztor volt, Jeremiás, Ezékiel és talán Jóel is papok, Sofóniás királyi családból származott, Ézsaiás és Dániel szintén előkelő származásúak voltak. Az Úr valódi prófétái, főleg Jeremiás, igen sokat küzdöttek az álpróféták ellen, akik az Isten küldöttjei gyanánt léptek föl, bár az Úr nem hívta őket, és földi, legtöbbször anyagi érdekekből hízelegtek a népnek, ahelyett, hogy megtérésre és bűnbánatra intették volna.

A próféták működése elsősorban kortársaiknak szólt. Abban az időben, amikor a Királyok könyveinek a tanúsága szerint a papság gyakran nem állt hivatása magaslatán, és a bálványáldozásnak akárhányszor királyi pártfogói is akadtak, az egy Istenben való hitnek és a messiási eszmének ébrentartása szükségessé tette azt, hogy az Isten rendkívüli módon válassza ki hírnökeit, és közölje velük akaratát. A próféták, mint az Isten követői,



félelmet nem ismerő bátorsággal szolgálták az Úr ügyét, a jóra buzdítva, de ha kellett, korholva és fenytve a gonoszokat. Az Isten áldását ígérték a törvény megtartásáért, de az Úr büntetéseit jövendölték meg annak megszegéséért. A Kr.e. 8. századtól kezdve a próféták egyre gyakrabban írásba is foglalták tanításukat. Ettől fogva a próféták beszédeiben állandóan visszatérnek a következő gondolatok: a választott nép bűnei, az ezekért a bűnökért járó különböző isteni büntetések, melyeknek betetőzése az asszír, illetve a babiloni fogság volt. De hogy a nép a büntetések idején kétségbe ne essék, a próféták a meg-

Isten országa összes ellenségeinek előképe.

A próféták nem voltak szoros értelemben vett politikusok vagy államférfiak, de hivatásuk természetéből következett, hogy akárhányszor fontos állami ügyekben is döntő szavuk volt. Így Ézsaiás óva inti Akház királyt az Asszíriával és Egyiptommal való szövetségtől, Jeremiás hűséget és meghódolást követel a babiloni nagykirály iránt.

A próféta nem élt állandóan elragadtatásban, hanem az Úr kinyilatkoztatásait esetről-esetre kapta: vagy isteni szózáttal, vagy belső megvilágítással, vagy látomásban – néha jelképes látomásban, vagy elragadtatásban.

Néha angyal adta tudtára a prófétának a jövendőt. (Pl. Dánielnek és Zakariásnak.) De a sugalmazott prófétáknál minden esetben valódi isteni kinyilatkoztatásokról van szó, melyek lényegesen különböztek akár a jövendőnek pusztán emberi megsejtésétől, akár a pogányok jóslataitól. A próféta az isteni kinyilatkoztatást legtöbbször előszóval hirdette, de számos esetben feltűnést keltő jelképes cselekedetekkel is iparkodott kortársainak figyelmét az Úr kinyilatkoztatásaira felhívni. A jelképes cselekedetek főleg Jeremiásnál és Ezékielnél igen gyakoriak.

A próféták könyvei nem tartalmazzák egész működésüket, hanem beszédeiknek csupán kivonatát vagy töredékét őrizték meg az utókor számára, melyeket vagy ők maguk, vagy tanítványaik jegyeztek fel. Így Jeremiás könyvének legnagyobb összeállítója Báruk volt (Jer. 36:1-4; 27; 28). Ez a töredékes és néha mozaikszerű jelleg nem egyszer megmentezi a prófétai könyvek megértését.

Figyelemre méltó, hogy a próféták a messiási országot, sőt magát az eljövendő Messiást is sokszor az ószövetségi üdvösségi rend intézményeivel, illetve ószövetségi jelképekkel és előképekkel írták le. Így Dávid és Zorobábel előképei Jézus Krisztusnak.



térőknek megjövendölik az Isten megbocsátó irgalmát, a fogságból való visszatérést, Sion helyreállítását, és a Sionra (az Isten Egyházára) váró messiási boldogságot. A próféták beszédeiben főlészen és egyre világosabban domborodik ki a Messiás személye, működése, megváltó halála, dicsősége és örök világalma.

A próféták a pogány nemzeteket szintén figyelemmel kísérik, amennyiben ezeknek sorsa összefügg a választott nép sorsával, de Egyiptom, Moáb, Ammon, Edom, Asszír, Babel stb. igen sok esetben az

Az ószövetségi templom és annak istentisztelete előképe az újszövetség Egyházának és az Egyház életének. Sion és a zsidó nép általában előképei a keresztény Egyháznak. A Sionra váró dicsőség és gazdagság előképe az Egyház dicsőségének és végtelen kegyelemkincseinek. A próféták beszédei telve vannak beszédképekkel, stilisztikai alakzatokkal, melyeket nem szabad szó szerint magyaráznunk. Az eljövendő Messiást hol mint a béke Fejedelmét (Ézs. 9:1-6; 11:6 stb.), hol mint az ellenségeinek véreben gázoló hatalmas hadvezért (Ézs. 63:1-6) írják le.

A próféták nem látják egyszerre és tisztán az egész jövődőt, hanem csak annyit látnak belőle, amennyit az Úr bölcsessége előtűnik kinyilatkoztat.

A próféták iratainak magyarázatában igen nagy része van a prófétai távlatnak. Mint amikor a szemlélő magas hegy tetejéről nézi a környező, égnek emelkedő csúcsokat és hegláncokat, de nem látja a köztük elterülő völgyeket és szakadékokat, sem pedig azt nem tudja megmondani, melyik csúcs magasabb, melyik esik hozzá közelebb vagy távolabb. Ugyanúgy a próféta is látja a távoljövő eseményeit, de határozott isteni kinyilatkoztatás nélkül nem tudja, melyik esemény áll közelebb, melyik távolabb, sem azt nem tudja, hogy az egyes eseményeket egymástól mennyi idő választja el. Pl. Ézsaiás Asszíria 701. évi vereséget összeköti a messiási kor boldogságának rajzával (10:5-10; 16). Amikor a próféták a Messiás eljövételét hirdetik, többnyire nem különböztetik meg Jézus Krisztus első és második eljövételét, betlehemi születését, és félelmetes eljövételét a világ végén. Sőt megtörténik az is, hogy egy-egy jövendölésnek egyes vonásai a Messiásnak első eljövételére vonatkoznak, más részei pedig második eljövételére.

A próféták oly biztosra veszik azt, amit az Úr előtűnik kinyilatkoztat, hogy számos esetben a jövendő eseményeket is azzal az igeidővel írják le, amely a héber nyelvben a bevezetett cselekvést fejezi ki.

A próféták reánk maradt írásainak terjedelme szerint beszélünk nagy és kis prófétákról. A két csoport közt azonban nincs tekintélybeli különbség, mind a nagy, mind a kis próféták egyaránt az Istennek sugalmazott hírnökei. ■



„Bűneinket maga vitte fel testében a fára...” (1Pt 2,24)



A KERESZT

Jézus keresztje Istennek a bűn felett mondott ítéletét hirdeti. Semmiképpen se tűrd meg Krisztus keresztjével kapcsolatban a vértanúság gondolatát.

A kereszt nagyszerű győzelem volt, amely a poklot alapjáig megrendítette. Nincs semmi biztosabb sem az időben, sem az örökkévalóságban, mint amit Jézus Krisztus véghezvitt a kereszten: helyes kapcsolatba hozta az emberi nemzetséget Istenrel. Az emberi élet alapjává a megváltást tette, vagyis minden embernek utat nyitott, hogy belépjen az Istenrel való közösségbe.

A kereszt nem véletlenül jutott Jézusnak: Ő azért jött. Ő az a Bárány, aki: „...a világ teremtése előtt kiválasztott...” (1Pt 1,19-20) Testté lételenek (Jn 1,14) egyetlen értelme a kereszt. Örizzelj attól, hogy a „testben megjelent” Istent elválaszd a „bűnné lett” Isten Fiától.

Isten azért lett testté, hogy elvegye a bűnt; nem önmaga kiteljesedéséért.

A kereszt az idő és az örökkévalóság középpontja, s mindkettő talányát megoldja. A kereszt nem egy ember keresztje, hanem Isten keresztje, és

Isten keresztje soha nem válhat emberi tapasztalattá.

Ez a kereszt kapu, amelyen át minden ember egységre juthat (megbékélhet) Istenrel.

A megváltás középpontja Jézus keresztje, és ezért olyan könnyű elnyerni az üdvösséget, mert Istennek nagyon sokba került. A kereszt az a hely, ahol hatalmas csapással Isten egyesül a bűnös emberrel, úgyhogy feltárul az életbe vezető út – a csapás pedig Isten szívét éri.

A Gecsemáné halálos harca Isten Fiának haláltusája világmegváltói rendeltetésének betöltésére. Nemcsak annak a jele, hogy győzött az Úr Jézus, hanem hogy az ember megmentése érdekében győzött. Most már minden emberi lény odajuthat Isten színe elé, mert az Emberfia kiállta a haláltusát.

Oswald Chambers ■

BÁLOG MIKLÓS A KERESZT NAGYSÁGA

Kereszted nagyságát a hit szemével,
Uram, így tudhatom meglátni csak.
Más módokon se szív, se ész nem ér fel,
Mert láthatatlan titkok látni – vak.

Milyen széles lehet Krisztus keresztje?
Oly széles tán, mint két kitárt keze!
De áradó szerelme átölelte
Már elveszett világunkat vele.
S e mérhetetlen égi szeretetben
Minden faj és minden nép benne van.
De nékem az lett legcsodálatosabb ebben,
Hogy én is benne tudhatom magam!

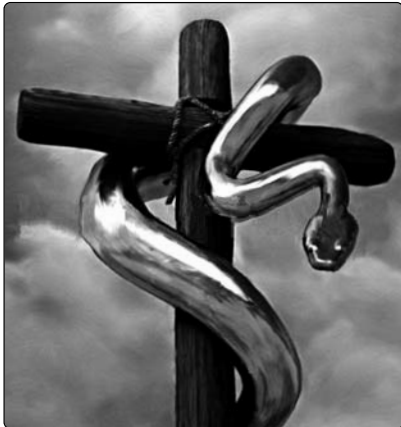
Milyen lehet kereszted hosszúsága?
Magam mértékével nem mérhetem...
De hú kegyelmed, mely belőle árad,
Olyan hosszú, mint a történelem.
Ó, mennyi embert utolért a fénye,
S mennyit fog még, míg lesz történelem!
De én leginkább ezt zengem dicsérve:
Utolért engem is kegyelmesen!

És mélysége e fának hová ér le?
- Ki mélyre ásta, mit sem ér vele. -
Nincs a bűnnek oly iszonyú mélye,
Hová ne hatna el szeretete!

Milyen mélyre hajolt le nagy irgalma,
Hogy megkeresse mind, aki elveszett,
És feltámasszon engem is, ki halva
Hurcoltam addig hűtlen életemet!

Milyen magas végül, Uram, kereszted?
Túlnőtt a kozmoszon, egek egén,
És megnyitotta számomra a Mennyet,
Mely boldogító hitben már enyém!
Ezért kereszted nekem nem bolondság!
Erő s öröm, mely érdemedben van.
Ím, ezzel most is megérkeztem Hozzád,
S dicsémi érte nincs már több szavam.

De van imádásodra hajló térdem...
Szívem véges, szerelmed végtelen:
A teljességet sejtem csak, nem értem,
De ott a mennyben majd megérthetem!



AZ ÁLLATOK TUDJÁK...
Péld 30,24-28

Isten tanít bennünket. Tudja tanítani a kenyerék által, de ha az ember nem tanul az Isten áldásából, nem tanul az Isten jóságából, akkor Isten a viharokat is felhasználja az ember életében. Isten mindegyikükben benne van a kígyó-méreg. A kérdés az, hogy ismerjük-e az ellenszerét? A kígyóméreg bennünk marad életünk utolsó leheletéig, de Isten megoldást adott a kígyóméregre. Isten azt mondta Mózesnek: Emeld fel az oszlopot, és rakd rá a rézkígyót! Aki feltekint az oszlopra, az nem hal meg, hanem élni fog. Egy este pedig a Názáreti Jézus azt mondta Nikodémusnak: Ugyanúgy fogják felemelni az Emberfiát is a Golgotán a kereszten, hogy aki felnéz, ne haljon meg, hanem éljen. Az izraelitáknak két lehetőségük volt, vagy elhisszik azt, amit az Isten mond, felnéznek és élnek, vagy pedig azt mondják, ó, ez mese. Lehajtott a fejedet, nézed a földet és elveszel, meghalsz.

Isten megadta a kígyóméregre a megoldást valamennyiünk számára. Egyetlen dolgot kér tőled: Nézz fel! Bármilyen nagy mélységben vagy, bármilyen nagy a problémád, bármilyen nyomasztó a bűnöd, van megoldás rá. De csak egy Isten által adott megoldás van: Nézz fel! Mert nagyon lényeges kérdés: annak hiszel, ami körülvesz, amit látsz, vagy annak hiszel, amit Ő, a Mindenható mond? Amikor felnézel, a kígyóméreg hatástalanodik.

Ma állatokról szól az ige: hangyákról, mormotákról, sáskákról és pókokról. Azt mondja az ige, hogy van négy kicsi állat, amelyik nagyon okos. Állattal tanít ma téged az Isten arra, hogy legyél készen az Isten országa számára.

Az első állat a hangya. Nem erős a hangyák népe, mégis behordják nyáron az ele-

„...ragadd meg az örök életet, amelyre elhívtátl...” (1Tim 6,12)

MERRE TÁRT AZ ÉLETED?

BÓDIS MIKLÓS HÁTSZEGI LELKIPÁSZTOR
EVANGÉLIZÁCIÓJA POMÁZON
2016. május 31. – június 3.

delüket a raktárba. Mit csinál a hangya? Készül. Azért készül, mert tudja, hogy jön a tél. Még jó idő van, még meleg van, még egészség van, még erő van, de a hangya tudja, hogy egyszer eljönnek a nemszeretem napok, amikor leállnak az életfunkciók, beköszönt a tél, ezért a hangya készül. A tücsök nem készül, muzsikál. Ismerjük La Fontaine meséjéből, amikor eljön a tél, a tücsök azt mondja: Nem gondoltam, hogy eljön. Szeretném nagyon komolyan elmondani mindenkinek, hogy attól függetlenül, hogy te mit hiszel, vagy mit nem hiszel az Isten országáról, az attól még van és



Bódis Miklós lelkipásztor

eljön. Isten és Isten országa a te elképzeléseiden és felfogásodon kívül is létezik, és tetszik, nem tetszik, egyszer meg kell állni az Isten ítélőszéke előtt. Egyszer jön a tél. Csak mi azt hisszük, hogy még van időnk.

Az állatvilág a maga ösztöneivel sokkal inkább engedelmesebb, mint az ember. Az állatok kettesével bemennek a bárkába, de az ember nem megy be a bárkába. Az ember végignézi, ahogy az állatvilág bemegy, és az Isten még nyitva hagyja hét napig a bárka ajtaját, hátha lesz egy ember, aki bemegy, de senki nem megy be Noé családján kívül.

Jeremiás azt mondja az Igében, hogy a gólya, a daru, az eszterág is tudja, mikor jön el az ideje útnak indulni. Szeptemberben megtelik a levegő fecskével, készül az útra, várja azt a légáramot, amelyre ráereszti magát, és az áramlat egyenesen oda viszi, ahova menni akar. De, asszonytestvérek, ha a fecske azt mondaná, hogy jött az áramlat, de ma még nem indulok, mert be vagyok jelentkezve a pedikűröshöz, meg a manikűröshöz, ma még egy kicsit rendbe szedem magam, majd holnapután megyek én is, aztán két nap késéssel elindul, az történik, hogy az út vége előtt két

nappal az áramlat megfordul, és az, ami addig vitte, szembefúj. A kifáradt fecske nem tud az áramlattal szemben repülni, és belezuhan a tengerbe, elpusztul. A tévovászás, a késlekedés, a várakozás egyenlő a halállal. Ma még nem! – ez az ördög legnagyobb hitetése. Ne most térj meg! Lesz majd még evangélizáció! Még jöhetsz az istentiszteletra! A késlekedés azonban egyenlő a halállal. Most van az üdvösség napja! Ma van a kegyelemnek az ideje! Ma, ha az Ő szavát hallod, ne keményítsd meg a szívedet, hanem légy készen! Mert nem biztos, hogy ha kilépsz a templomajtón, haza tudsz menni. Nem biztos, hogy lesz következő óra, és nem biztos, hogy lesz holnapod, mert az életed nincs a kezeden, nincs a birtokodon, nem te rendelkezel felette. Ezért válaszd most az Úrnak és magadnak: Készen vagy? Készen vagy MOST menni az üdvösségre? Meg vannak a bűneid bocsájtva? Mert ha nem, akkor ez a mai evangélizáció csak a kutya láncának a meghosszabbítása, de a kutya még mindig láncon van. Nincs szabadságod és nincs örök életed.

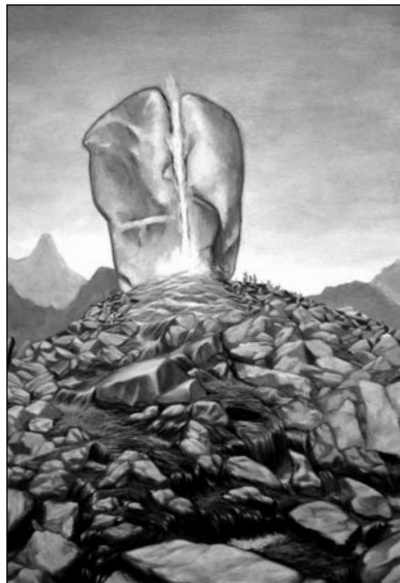
A másik állat, amelyről Isten igéje beszél: a mormota. Ezen keresztül Isten azt akarja tőled megkérdezni, hogy biztonságban vagy? Biztonságban van az életed? Nem hatalmas a mormoták népe, mégis a sziklák között építenek maguknak házat. A mi parókiánk ott van mellettük, Románia nemzeti parkjában, a Retyezát alatt. Az egyik völgyet csak úgy hívják, hogy a nárciszok völgye, és az egész hegy tele van fekete kecskével, medvékkel és mormotákkal. A mormoták a sziklák között élnek, és amikor szép idő van, nincs veszély, kiállnak a kövekre, és kíváncsian nézelődnek, de van egy ellenségük: a kárpáti sas. Olyan lustán repül a Retyezát fölött, lassan, lomhán, hogy azt hinnéd, semmi se jó. De amikor meglát egy mormotát, hirtelen összecsapja a szárnyait, és 120 km/h sebességgel zuhan. Mire a mormota feleszmél, már ott van a sas karmai között. Egyetlen menedékhelye van a mormotának: a szikla.

Pap Laci bácsi 1998. február 23-án arról beszélt nekem, hogy az Isten egy követ rakott le a Sionra. Az ígéhirdetés arról szólt, hogy két lehetőség van: vagy ráállsz a kőre, vagy összetöröd magad. Én szembenéztem ezzel, és tudtam, hogy nekem is két lehetőségem van: vagy ráállok a kőre, amit az Isten letett a

Sionra, vagy összetöröm magam rajta. Megkerülni nem lehet. Te is sokszor próbáltad, de nem tudtad megkerülni. Hallottad az ígét, szembesültél a Golgotával, a kereszttel. Ma estétől kezdve neked is két lehetőség van: vagy ráállsz erre a véres kőre, s ráépíted az egész jövődet, családodat, vagy nekímész, és összetöröd magadat rajta. Én azon az estén úgy döntöttem, hogy ráépíték erre a fundamentumra. Eldöntöttem, hogy beleteszem az életemet, a családomat, a jövőmet az Isten kezébe, rábízom magam.

Tudom azonban azt is, hogy ez támadásokkal és lemondásokkal jár. Sokszor megkérdezik tőlem, hogy hogy bírom? Akkor mindig elmondom, hogy Bódis Miklós élete véget ért 1998. február 23-án. Lehetne ott egy sírfa, rajta a nevem, és hogy éltem 30 évet. Onnantól kezdve az az élet, amit élek, nem az enyém. Nem tarthatom meg, nem használhatom fel magamnak, és nem azt csinálom vele, amit akarok. Ha Ő nincs, az én életem ott véget ért volna. A feleségem is tudja, hogy ha Ő nincs, akkor az ő élete is véget ért volna az onkológián. De Ő van! És az az élet, amit azóta élünk, már nem a miénk, hanem azé, Aki megmentette. De nem azért mentette meg, hogy mi jól éljünk otthon, és örüljünk, hogy üdvözültünk és meggyógyultunk. Nem csak ezért, hanem azért, mert Pomázon több ezer ember él sötétségben, és keresik a kiutat. Mi a te életcélod? Mit gondolsz, miért szabadultál meg az italtól, miért hozott ki az Isten a sötétségből, miért ismertette meg magát veled? Hogy jaj, de jó legyen? Azért is, hogy boldog legyél, hogy örömöd legyen Bennem. De nem csak ezért, hanem azért is, hogy áldás legyél mások számára.

Le van téve az életed az Isten kezébe? Hűség az Isten: ha letette a kincset nála, megőrzi az utolsó napra. Nem süllyedhet el az a hajó, amelyen rajta van Jézus! Abszolút lehetetlen, hogy elmerüljön az az ember, akiben ott van az Úr! Azt mondja az ige: lehetetlen, hogy a te szented rothadást lásson. Az Istent semmi nem akadályozza meg, hogy legyen harmadnap. Ahogy a 91. Zsoltárban olvassuk:



Ha az Urat tartod oltalmaznak, és a Felséget hajlékodnak, akkor hozzád közel se ér a veszedelem. Ezek hullanak el melletted, téged meg se érint. Van egy hatvan lelkeszből álló közösség, akikkel együtt bőjtölünk, imádkozunk Erdély és a magyar nép ébredéséért, és az egyik születésnapomra elküldték ezt az ígét, és azt kérdezték, hogy téged akkor miért ért baj, ha ez igaz, és azt írták ezek a hívő lelkeszek, akik imádkoztak értünk, a próbánkért, hogy Miklós, azért, mert az Úrnak ez nem volt „baj”. Némelykor csak mi látunk bajt, ami az Istennek nem baj. Az Istennek célja van azzal, amit az életemben tett.

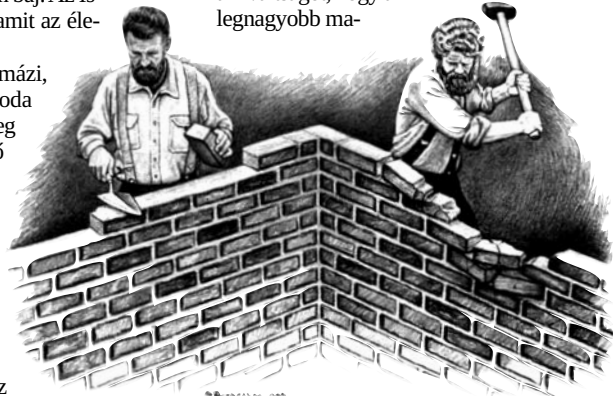
Kicsi budapesti, pomázi, budakalászi mormota, oda van-e téve az életed, meg a családod az Isten védő kezébe? Ott vagy a kövek között? Mert jön a sas, veszélyben van az életed, és téged egyetlen dolog menthet meg: a szikla! Az a szikla, amit Isten letett, és aki rááll, az nem inog! Aki rááll, az nem fut meg, hanem bízunk!

Azután, hogy megkérdezi tőled az Isten, hogy készen vagy-e, hogy biztonságban vagy-e, azt is megkérdezi tőled, hogy közösségben vagy? Van közösséged? Azt mondja az ige, hogy nincs királya a sáskáknak, mégis egységben vonulnak. Ki győzte le Egyiptomot? Hadsereg? Nem! A sáskák. A tízcsapás közül a nyolcadik a sáskajárás volt, amely legyőzte Egyiptomot. Miért? Mert egység volt közöttük.

Visky Feri bácsi mindig arról beszélt nekünk – ami nagyon keserves dolog –, hogy azért van két húsvét, két ünnep, mert bennünk, magyarokban nem volt annyi szeretet, hogy az evangéliumot továbbadjuk a körülöttünk élő népeknek. Hol állt meg a reformáció? A Kárpátoknál. És mivel nem volt bennünk annyi szeretet, hogy átadjuk az evangéliumot, minden szomszédunkkal gyűlöletben állunk.

Tizenhét évvel ezelőtt mi úgy mentünk le a Hátszegi-medencébe, hogy alig tudtunk egy pár szót románul, és úgy szerettük a románokat, mint a cipónkben a szeket. Isten azonban adott egy román nyelvű Bibliát a kezembe, és minden reggel öt órakor ébresztett. Lementem a konyhába, kivettem magam elé két széket, az egyikre rátettem a magyar Bibliát, a másikra a románát, a két szék közé odatettem szivacsokat, letérdeltem a két szék közé, és két órán át kapcsolatom volt Istennel, én beszéltem Hozzá, Ő válaszolt nekem, és mondtam: nézem, Uram, hogy mondogd ezt románul. Ez így ment öt éven keresztül. Senki nem hívott szolgálni. Aztán felkeltek a gyerekeink, elkészítettük őket az iskolába, majd kilenc óráig a feleségemmel együtt olvastunk Ígét, énekelünk, imádkoztunk, és kilenc órakor kinyitottuk a parókia ajtaját. Volt erő. Az erő nem az evangélizálásban, meg a futásban van, az erő az Istennel való kapcsolatod mélységétől függ. Milyen mély a kapcsolatod az Úrral? Ettől függ minden. Mert napközben jönnek a problémák, csak másként éled meg. Másképp van erő harcolni Vele együtt.

Öt év után, mikor Isten látta, hogy készen vagyok, kinyitotta előttem a románság felé az ajtót, és oda jutottunk, hogy mi, a magyar református lelkes a családjával évente hetven színromán gyülekezetben evangélizálunk, és minden este 400, 500, 1200 román gyülekezik össze arra, hogy jön a hátszegi református magyar pap, és hirdeti az evangéliumot. Kéthárom évvel ezelőtt Isten megadta nekem azt a kiváltságot, hogy a legnagyobb ma-



gyar-irtó, Avram Iancu szülőfalujában hirdethetem ígét a románok között. Éjszaka ért véget az istentisztelet, jöttem ki, hogy beszállok az autóba, és hallom (hallanom kellett), amint két vadromán mót a hátam mögött beszélget, és azt mondja az egyik a másiknak: Te, ha ma este itt lett volna Avram Iancu, és látta volna, hogy egy magyar hogy vergődik itt azért, hogy mi a mennybe jussunk, más lett volna a véleménye a magyarokról. Gondolom, nekünk is más lett volna a véleményünk a románokról, de én itt láttam meg azt, hogy az Isten le tudja bontani a gyűlölet falát. Aztán eljött a szegedi református lelkes a Retyezátb, aki kimondta, hogy itt láttam meg azt, hogy nekem inkább testvérem a hívó román, mint a hitetlen magyar. Mert meglátta az Isten keze nyomát, hogy hogy omlik le a fal.

De az a baj, hogy nekünk nem is a románokkal, a szerbekkel, az ukránokkal, a szlovákokkal, a cigányokkal, a zsidókkal van problémánk, hanem egymással. Magyarországon, drága testvérek, egymást nem bírjátok! Elég hozzátok érni, és mihelyt hozzád értem, vagy MSZP-s, vagy Fideszes, vagy Jobbikos vagyok, de nem olyan vagyok, mint te. Azt hiszem, nincs Európában még egy olyan nép, amelyiket így lehetne gyűlöletre hergelni,



ahogyan titeket lehet gyűlöletre felhergelni. Miért van ez? Amikor kialakult a konfliktus István és Koppány között, akkor a sámánok egy átkot hagytak ezen a népen. Megátkozták a magyar nemzetet, ezt nevezik turáni átkoknak. Azt mondták a sámánok, hogy ez az átkok addig tartson ezen a nemzetben, amíg jóvá nem tétetik a hiba. De van egy nagy baj: Mi magyarok elfelejtettük, hogy hogy lehet jóvátenni a hibát. Nem tudjuk a megoldást. Ezért jött el Jézus, hogy elmondja a megoldást nekünk. Jézus azt mondja: Azt a parancsot hagyom nektek, hogy ahogy én szeretlek titeket, ti is úgy szeressétek egymást. Nincsen senkiben nagyobb szeretet annál, mint aki életét adja oda a barátaiért. Ti pedig az én barátaim vagytok, ha azokat cselekszitek, amiket én mondok, én pedig azt mondom nektek, hogy szeressétek egymást, mert erről fogja megismerni a világ, hogy ti az én gyermekeim vagytok. És ne mondja senki, hogy én szeretem az Istent, ha gyűlöli a felebarátját. Hogyan mondhatja valaki, hogy szereti az Istent, akit nem lát, ha gyűlöli a felebarátját, akit lát. Péter, szeretsz engem? Igen, Uram, szeretlek Téged. Akkor legeltesd az én bárányaimat! Rajtuk mutasd meg, hogy engem szeretsz!

Izráel legsötétebb pillanatában ott áll az Úrnak oltára a Kármelen, a Jákób tizenkét nemzetsége szerint való kő széjjelszórva. Nincs mire alászálljon a tűz. Illés összerakja a köveket, de a kövek nem egyformák. Vajon melyik oltár a szebb, amelyikben a tizenkét kő mind kocka, vagy az, amelyikben mindegyik más formájú? Az, amelyik különbözik. A kövek különbözőek, de össze lehet rakni egyiket a másik mellé, és ha hézag van köztük, azt be lehet húzni fűgával. A fűga: a szeretet. Soha nem leszünk egyformák, de össze lehet rakni az oltárt, és akkor alászáll a tűz az áldozatra. De addig ne várj tüzet, amíg a kövek széjjel

vannak dobálva. Addig nincs mire alászálljon a tűz. Ezért azt mondja az ige, ha megalázná magát az én népem és megtérme Hozzám, akkor nem csúfolkodna velem senki, megaláznám el-lenségeit. Egy egységes néppel nem tud mit tenni az ördög, de az egységhez szeretet kell, testvérek. Elfogadása és elviselése egymásnak. Azt mondja az ige, nézzétek meg a sáskákat, így tudtak győzni. Csak így lehet győzni!

Végül azt mondja az ige: Kézzeled is megfogható a pók, mégis ott van a királyi házakban. Ismerek egy csodapókot, úgy hívták, hogy Náthán. Ha bemegy Dávidhoz, és azt mondja, hogy te egy gazember vagy, akkor valószínűleg ő is úgy járt volna, mint a hitteus Uriás. De Náthán elkezdi egy mesét mondani neki két emberről, meg egy bárányról, hogy a gazdag elvette a szegénytől. És Dávid ki-mondja saját maga felett az ítéletet: Meg kell haljon az az ember, és négyzseresét kell adja annak, amit elvett a szegénytől! Náthán rámu-tat Dávidra: Te vagy az az ember! Bebújt a csodapók a bőre alá.

Szolgálatban vagy? És hogy szolgálsz? Ma már nagyon kevés a Náthán ebben a náthánitlanított világban, aki elmondja a másiknak az életnek beszédjét. Az embereket az érdek vezeti.

Tegnap Veszprémből jött egy csapat ide az evangélizációra, és a vezetőjük úgy köszöntött minket, hogy tiszteletes úr, megérkeztek Veszprémből a sasok. Rájöttem arra, hogy mire utalt ezzel. Van egy szolgálatom, amelyben a sas útjáról beszélek. A Példa-beszédek 30. fejezetében arról beszél Isten igéje, hogy sok dolog volt érthetetlen a bölcs Salamon előtt, ezek között az egyik a sas-madar útja az égen. Milyen a sas útja az égen? Nem tudod, hogy honnan jön, és hova megy. Így van az Isten útja is. Az Isten útja olyan, mint amilyen annak a segesvári lányé, aki eljött Biatorbágyra, és ott létrehozott egy

meg Mongóliába az evangéliumot hirdetni az ottani embereknek, de támogatásra lenne szükségük. Én azt válaszoltam nekik, hogy nézzétek, a hátszegi nyugdíjas magyar református gyülekezetem olyan erőtlén, nem tud titeket támogatni, de támogatni fognak benneteket a románok. Gyertek el, felviszlek benneteket a hegyek alá, és ők össze fogják majd gyűjteni a támogatást. Lejöttek, a románok felvállalták a támogatást, és kimentek Nepálba és Mongóliába. Idáig tudtam követni a sas útját. De tudom azt, hogy egyszer majd a mennyben oda fog jönni hozzám egy kicsi mongol, és azt mondja majd, hogy én Biatorbágyon, meg Pomázon születtem. Az én hazám ott van.

Figyelitek a sas útját? Elindul egy helyről, megy, egy bizonyos ideig követed, aztán eltűnik, de vajon még hány emberhez jut el az a mongol, aki megtért? Így terjed az Isten országa. Így tud felhasználni az Isten egy embert, egy asszonyt, egy lányt, egy fiút, ha teljesen odaszánja az életét az Istennek.

Isten ma azt kéri tőled, hogy tedd rendbe a dolgodat! Készen vagy? Biztonságban vagy te és a családod? Szerettedközösségben, egységben vagy az Isten választott népével? Végül pedig: végzed a lélekmentés szolgálatát, a missziót? Az ige azt mondja: Meglankadnak a legkülönbek, elfáradnak a legifjabbak is, de akik az Úrban bíznak, azok ereje megújul, számyra kelnek, és szállnak, mint a sasok. Spurgeon azt írja, hogy nagyon kevés a sas az égen. Tudjátok, miért? Mert Jézus azt mondja, ahol az áldozat, odaszállnak a sasok. Az áldozat a Golgotán van! Nézz fel! Azért nincs erő, mert a sasok nem szállnak oda, ahol az Áldozat van, és nem táplálkoznak belőle. De akik az Úrban bíznak, azoknak ereje megújul, és számyra fognak kelni.

Adja az Úr kegyelme, hogy ma este sok sas számyra keljen a pomázi templomból.



missziót. Trausch Lizának hívták. Az édesapja szász, az édesanyja magyar volt. Létrehozta a missziót. Ebbe a misszióba eljutott a ti volt lelkesetek, és bűnbocsánatot kapott. A ti lelkesetek lejött Berekfürdőre, hirdette az ígét, és Bódis Miklós megtért. Aztán Isten levitte Bódis Miklóst a Retyezát alá a románok közé, és pár évvel azután, hogy elkezdtem a román missziót, jelentkezett egy házaspár Marosvásárhelyről, hogy ők kimennének Nepálba

Gyertek oda, ahol az Áldozat van. Aki szétosztotta testét, megosztotta önmagát, Akiben szeretet volt. Azért, hogy te repülni tudj, hogy szabad legyél, hogy boldog legyél, hogy ne parancsoljanak neked a fizika törvényei, tudj járnai a vízen, és ne fáradjál meg. Gyertek, menjünk oda az Áldozathoz, és vegyünk Belőle! Amen!

(Folytatjuk)

(10) Ha pedig megérkezik Timóteus, legyen gondotok rá, hogy félelem nélkül tartózkodhasson nálatok, mert az Úr munkáját végzi ő is, akárcsak én. (11) Senki se nézze le tehát, hanem indítsátok útnak békességgel, hogy eljöjjön hozzám, mert várom őt a testvérekkel együtt. (12) Ami pedig Apollós testvérével illeti, nagyon kértem, hogy menjen el hozzátok a testvérekkel együtt, de semmiképpen sem akart most elmenni. De el fog menni, mihelyt alkalma lesz rá. (13) Vigyázzatok, álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, legyetek erősek! (14) **Minden dolgokat szeretetben menjen végbe!** (15) Kérlek titeket, testvéreim, mivel tudjátok Sztefanász háza népéről, hogy ők Akhája zsengeje, és a szentek szolgálatára szánták magukat: (16) ti is engedelmességedeteket az ilyeneknek, és mindazoknak, akik velük együtt szolgálnak és fáradoznak. (17) Örülök Sztefanász, Fortunátusz és Akhaikosz megérkezésének, mert ők távolléteketekben pótolnak majd benneteket. (18) Mert felidítették mind az én lelkemet, mind a tiéteket. **Becsüljétek meg tehát az ilyeneket!** (2Korinthus 16,10-18)



A korinthusi első levél **záró üdvözlését** olvastuk fel mai istentiszteletünk alapigéjeként. Ebből a szakaszból külön kiemelem a 14. verset: „**Minden dolgokat szeretetben menjen végbe**”.

Innen nézve kiderül, hogy az egész szakasz, a nevek felsorolásán túl, valójában a 14. vers kifejtése. Az apostol Isten népének, az egyháznak, azon belül egy gyülekezetnek teszi hangsúlyossá azt, hogy hitelességük abban van, **ha a dolgaikat szeretetben tudják hordozni**. Kik, ha nem ők, mint Jézus Krisztus követői rendezzék el a dolgaikat szeretetben.

A korinthusi gyülekezetben ez a felszólítás különösen is fontos lehetett, hiszen a gyülekezeten belül, illetve a gyülekezet és vezetője között is komoly konfliktusok alakultak ki, egészen a kezelhetetlenségig.

A mai alkalommal alapigénk, és a teljes írás alapján a **tevékeny, krisztusi szeretetről** hallunk tanítást.

1.

A TEVÉKENY SZERETETET MINDIG MEGELŐZI AZ ISMERET.

Az tud Istennek kedves módon szeretni, aki ismeri Istent, ismeri önmagát, és ismeri a másik embert. Erre az ismeretre utal az, ahogy az apostol a **záró üdvözlésekben felsorol több nevet**, és az azok mögött „rejtőző” sze-



mélyeket bemutatja, hogy megismerje őket a gyülekezet. Ezzel is jelzi, hogy a tevékeny szeretetet mindig megelőzi az ismeret.

Istent megismerni csakis az Ő Igéjéből lehet, amelynek dokumentuma a Szentírás. Ezért hangsúlyozzuk mi, reformátusok, a rendszeres kegyesség fontosságát: imádság, igelvasás és igetanulmányozás, közösség és szolgálat. Így lehet találkozásunk az egyetlen, élő Istennel, aki teremtett, fenntart és Jézus Krisztusban megváltott; egyébként magunk által teremtett isteneink uralnak bennünket, vagy istentelenné leszünk.

Aki az egyetlen élő Istent ismeri, az ismeri önmagát is helyesen. A kettő összefügg, ahogy ezt már Kálvin is hangsúlyozta a Biblia alapján. A tevékeny szeretet Isten és önmagunk ismeretéből következik. **Önmagunk ismerete** pedig egyen-egyenként a magunk nyomoriságát, kegyelemre szorultságát jelenti; közösségi értelemben pedig annak ismeretét, hogy kik vagyunk, hova tartozunk, hova helyezett, és mit bízott ránk az Isten, hol vannak a gyökereink? Önmagunk ismerete tehát, az Úrra tekintve, egy egészséges önazonosságot jelent. Kik vagyunk mi, mint magyar, keresztyén, reformátusok? Ha vannak itt más felekezettűek, nyugodtan helyettesítsék be saját felekezettűket a felsorolásba.

A tevékeny szeretet Isten, önmagunk és a másik ember ismeretéből következhet. A másik embert azonban csak akkor ismerhetem meg helyesen, ha Istent és önmagamát már megismertem. **A másik ember ismerete** pedig mindig azok megismerésével kezdődik, akik lényegében hasonlóak hozzánk, de mivel nem vagyunk egyformák, ezeknek részben mások az életkörülményeik, lehetőségeik, személyiségjegyeik, éppen ezért más a kegyességük is. Ugyanúgy magyar keresztyének, mint én (mi), de sok mindenben mások, mint én (mi). Tevékeny szeretet nincs ennek felelős átgondolása nélkül, mert egyébként mindenki csak magát akarja a másokra erőltetni. Jó lenne egységesnek lenni, de ezt úgy képzeljük el, hogy mindenki legyen olyan, mint én (mi), és akkor rendben lesznek a „dolgok”.

Az ismeret fenti három lépcsőfokának meglépése után beszélhetünk csak **azoknak**

megismeréséről, akik egészen mások, mint mi: hitükben, hitetlenségükben, kultúrájukban, gyökereikben, éppen ezért akár egészen mást is gondolhatnak a világról, mint mi. Tevékeny szeretet azonban nem létezhet, ha ezekkel az „egészen másokkal” nem számolunk.

2.

A tevékeny szeretetet tehát megelőzi az ismeret: Isten, önmagam és a másik ember ismerete. Ezeknek alapján beszélhetünk **A TEVÉKENY SZERETET LÉNYEGÉRŐL** is.

Ezt, valamint a következő pontot a teljes írás alapján fejtjük ki.

A tevékeny szeretet lényeges eleme: ismerni az Istent, és **szeretni az Istent**. Mi pedig azért szeretethetjük az Istent, mert Ő könyörült rajtunk, és előbb szeretett bennünket. Ez tehát egy kegyelmi állapot. Isten szeretete pedig soha nem elmélet, hanem mindig az Ő nyomoriságokkal teli, „látható egyházának” láthatóan felvállalt szeretete. Ez egészen egyszerűen azt jelenti, hogy jelen vagyok az egyházban, ott valamiféle szolgálatot vállalok, és szeretetemet abban is megmutatom, hogy nem szabadalom tovább a Krisztus látható egyházát gyarló, egyéni, önmegvalósító, kegyes érdekeim miatt. Hígytétek el, hogy a pusztá jelenlét már hitvallás, annak hálátelt kifejezése, hogy mi szerethetjük Istent, és ugyan-



akkor annak a kegyelmi állapotnak megjelenítése, hogy Ő szeret bennünket. Ez a „templomba-járás” fontosságának értelme, jelentése is.

A tevékeny szeretet másik lényeges eleme, hogy ismerem önmagamát, és **szeretem önmagamát**. Ne féljünk ettől: szeretni önmagunkat! A zsolttárirodalomból számos példa

hozható fel ennek fontosságára. Önmagunkat szeretni azt jelenti, hogy odafigyelünk önmagunkra, nem feszegetünk Isten által meghúzott határokat, és főleg nem feszítünk fel olyan ajtókat, amelyeket az Úr bezárt, és amelyeknek feltépésére, ha van is bűnbocsánat, ebben a világban soha nem lehet őket az értelemben és a szívben újra visszazárni. Önmagunk szeretete azt jelenti, hogy testben-lélekben rendben vagyok, személyiségemben, hitemben, kegyességemben egészséges, „normális” ember vagyok. Isten kegyelmét kérve, ilyen is szeretnék maradni.

A tevékeny szeretet harmadik lényeges eleme a **másik ember szeretete**. Tehát ismerni az Istent és szeretni az Istent; ismerni önmagunkat és szeretni önmagunkat; ismerni a másik embert és szeretni a másik embert. Önmagunk szeretete és a másik ember szeretete összefügg, mert ha én rendben vagyok, a másik ember számára sem leszek teherrel, és nem kínozom halálra a környezetemet. A másik ember szeretete kapcsán pedig elsősorban mindig a közvetlenül ránk bízottak szeretetéről van szó: házasságban, családban, munkahelyen, gyülekezetben. Ezt én a „koncentrikus körök” elvének neveztem el, ami azt jelenti, hogy ne akarjunk addig az ázsiai és afrikai nyomorultakon segíteni, amíg a saját családjunkban vagy gyülekezetünkben nem tudtuk megvalósítani azt, hogy minden dolgunk szeretetben menjen végbe.

3.

A tevékeny szeretetet tehát megelőzi az ismeret, a tevékeny szeretet három lényeges eleme pedig: ismerni az Istent és szeretni az Istent; ismerni önmagunkat és szeretni önmagunkat; ismerni a másik embert és szeretni a másik embert. **A TEVÉKENY SZERETET FORRÁSA** pedig az a megváltó szeretet, amelyet Isten megmutatott a Jézus Krisztusban.

Mi csak gyarló, önző, **érdekeken alapuló szeretettel** tudjuk szeretni egymást. Ennek pedig semmi köze nincs a krisztusi szeretethez. Mi valójában mindig csak önmagunkat szeretjük, a másikban is.

Ezzel szemben a **krisztusi szeretet egyértelmű**, ahogy én szerettelek titeket, úgy szeressétek ti is egymást (János 13,34). Jézus Krisztus pedig önmagát adta érettünk, így szeretett bennünket, tehát nekünk is önmegtagadó módon kellene szeretnünk a másikat. Az 1Korinthus 13 szeretethimnusza valójában erről a krisztusi szeretetről szól, amely minden eltűr, mindent elfedez, soha el nem múlik.

Ezt végiggondolva látjuk, hogy elérhetetlenül magasra helyezte Isten a mércét, a Jézus Krisztusban. **Ezt a magunk erejéből nem tudjuk teljesíteni.**

De éppen ez a lényeg, hogy **nem is kell**, mert Jézus Krisztus egyetlen tökéletes áldozata azt is hirdeti felénk, hogy nekünk nem kell többé feláldozni magunkat másokért (a rendkívüli küldetéses helyzeteket most nem számítva); – de újjászületve, a megváltó krisztusi szeretetből táplálkozva lehetséges az, hogy végre ne csak önmagunknak éljünk.

Az újjászületés csodája éppen az, hogy Isten erejével lehetséges, hogy **ne csak önmagunknak éljünk**. Önmagunknak is élhetünk, ez fontos, ahogy említettük már; – de ne csak önmagunknak éljünk! Eddig ugyanis még a kegyes szölamok között is, csak magunknak éltünk: alig valamit túrtunk el a másikon; nem elfedeztük a másik nyomorúságát, hanem kitergettük azt; és azonnal elmúlt a szeretetünk, ha a másik nem úgy táncolt, ahogy mi füttyültünk.

A tevékeny szeretet forrása tehát **Jézus Krisztus megváltó szeretete**.

Ő tesz képessé bennünket, újjászülető kegyelme által arra, hogy minden dolgunk szeretetben menjen végbe. Az újjászületés valóban olyan csoda, mint amikor a sivatagban víz fakad (Ézsaiás 35,7).

4.

Nézzük végezetül **A TEVÉKENY SZERETET KONKRÉTUMAIT**. Ez a legizgalmasabb, a leggyakorlatibb, hiszen itt váltjuk aprópénzre az eddigieket. Figyeljünk alapigéinkre, mert itt éppen erről szól.

A tevékeny szeretet mindig **egymás tiszteletével** kezdődik. Sajnos alig van tisztelet az egyházban. Az apostol elküldi Timóteust Korinthusba, és kéri a korinthusiakat, hogy ne nézzék le Timóteust (10), hanem becsüljék meg (18), mert ő is az Úr munkáját végzi. Sajgó szívvel azt kell mondanom, hogy az egyházban kevesebb tisztelet adatik az embernek, mint a világban, mert mi mindig jobb kereszténynek tartjuk magunkat a másikonál, sőt azt gondoljuk, hogy mi vagyunk az Úr igazi munkásai, velünk kezdődik az egyház, majd mi megmutatjuk, hogyan kell életet lehelni az egyházba, és ez a buzgalom minden tiszteletet kiöl belőlünk, miközben sokakat lenéz. Hadd emeljem ki, hogy tevékeny szeretet nem létezik tisztelet nélkül, még a „testvérek közösségében” sem!

A tevékeny szeretet a **másik bátorításával** folytatódik, amelyben benne van egymás védelme is. Az apostol így bátorítja a korinthusiakat: „...álljatok meg a hitben, legyetek férfiak, legyetek erősek” (13). Ahol az ember bátorítást tapasztal, ott kézzelfoghatóvá lesz a szeretet, és szárnyra kaphat még a szárnyaszegett madár is. Ebben a bátorításban ott van az óvó, védő szeretet, ahogy az apostol kimentti Apollós testvér, aki ígéretét nem tudta megtartani, és nem tudott eljutni Korinthusba; – most nem, de majd később alkalma lesz rá (12); – tehát ne bántsa őt senki ezért. Egymás bátorítása és védelme összetartozik. Ehelyett mi folyik közöttünk? Soha egy jó szavunk nincs egymásról, folyamatosan klikkesedünk, kijátsszuk egymást egymás ellen, susmorgunk, vagy éppen az interneten rágalmazunk, és folyamatosan csak kritizálunk, mindenféle formában. Azt kell mondanom, hogy találnék erre magyarázatot egy világi helyen, de

az egyházban, a „testvérek közösségében” tapasztalva mindezt, igazából csak ökleldeznünk tudok az egészen. Ítéletünkre lehet ez.

A tevékeny szeretet a tisztelettel kezdődik, egymás bátorító védelmével folytatódik, miközben a tevékeny szeretet **folyamatosan felüdít**: felüdítjük a másikat és egymást. Ez azt jelenti, hogy jó együtt lenni. Az apostol ezt Sztefanásról, és a vele lévőkről mondja, akik megérkeztek őhozzá, és felüdítették a lelkét (15-18). Hát, nem tudom, hogy így van-e ez közöttünk is? Valóban felüdítjük egymást? Valaki azt mondta nekem, hogy gyomoridege van, ha a gyülekezetbe megy, ezért valószínű, hamarosan nem megy többet. Az igeszakasz is utal erre a tapasztalatra, amikor Timóteussal kapcsolatban Pál apostol határozottan kéri a korinthusiakat: biztosítsák Timóteus számára, hogy félelem nélkül tartózkodhasson közöttük (10). Ahol félelem van, ott szó sem lehet felüdülésről; ahol állandó feszültség és stressz vesz körül bennünket, ott más valaki van jelen, nem az Úr Jézus Krisztus. Hiszen a szeretet kiűzi a félelmet (1János 4,18).

*

Tehát **összegezve**: a tevékeny szeretetet megelőzi az ismeret; a tevékeny szeretet három lényeges eleme: szeretni az Istent, önmagamat és a másik embert; a tevékeny szeretet mindenkor forrása pedig a megváltó Jézus Krisztus. Így lesz lehetségessé az, hogy legalább a testvérek közösségében, egy olyan korban, amikor



Steinbach József püspök

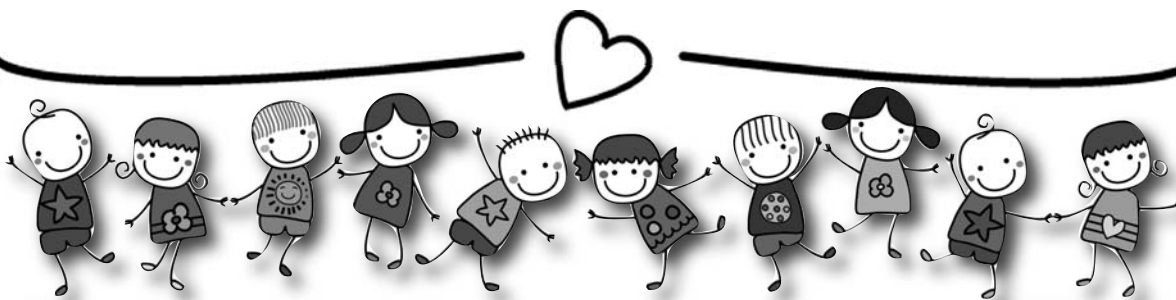
a szeretet sokakban meghidegült (Máté 24,12), megtapasztaljuk a tevékeny szeretet hiteles konkrétumait: a tiszteletet, a bátorító védelmet, és a félelem nélküli felüdülést.

Csak Őbenne, Jézus Krisztusban lehet igazza az, hogy minden „doljunk” szeretetben menjen végbe. Egyébként a saját kutyánkkal többre jutunk, mint egymással.

Sok „doljunk” van. Mi kereszténynek sem vagyunk tökéletesek, ezért „dolgaink” végzése közben számos probléma akad, kisebbek és egészek nagyok; – de éppen az a szeretet kézzelfogható megvalósulása, hogy a „dolgaink” végzése közben felmerülő problémákat mégis tudjuk „csendben” **kezeln**i, vagyis azok nem lesznek botrányosan kezelhetetlenné.

Ismernünk azt a mondatát, ha egy lelkipásztor nem készül, akkor **mond egy prédikációt a szeretetről**. Kedves Testvérek, én erre a prédikációra több év óta készültem.

(Az igehirdetés elhangzott Balatonalmádin, 2016. július 17-én.) ■



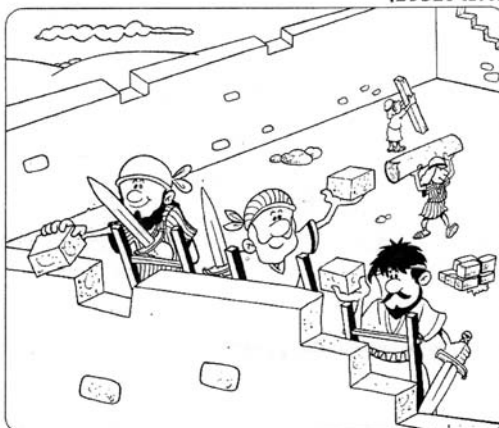
NEHÉMIAÁS ÉPÍTŐTÁBOR

Tagyospuszta, 2016



**„HA AZ ÚR NEM ÉPÍTI A HÁZAT,
HIÁBA FÁRADOZNAK AZ ÉPÍTŐK...”**

(ZSOLT 127:1)



**NEHÉMIAÁS GYEREKTÁBOR
TAGYOSPUSZTA
2016.**



07.04 – 07.10.



Ez évi gyermektáborunk egy régi-új helyszínén, Tagyospusztán talált otthonra. Bár 2004-ben és 2007-ben is táboroztunk már ezen a helyen, az olyan régen volt, hogy a résztvevő gyerekek nagy része még meg sem született, vagy igen picike gyerekcipőben járt akkoriban. Így gyermekeink számára izgalmas kérdés volt az elindulás előtt: vajon mennyire pusztá ez a Tagyospusztá.

A Konkoly-Thege család 19. század elején épült kúriáját és a körülötte fekvő földeket Vitéz Dinnyés Zsigmond 1937-ben a környei gyülekezetre hagyta. Az 50-es években államosított birtokból a rendszerváltás után az egyházközség csak az épületet kapta vissza, a földeket nem. A leromlott állapotban lévő épületet 2014-ben újították fel, ekkor avatták fel az adományozó emléktábláját is.



Kora délután, Tata érintésével érkezünk meg a környei református gyülekezet tulajdonában levő, Vitéz Dinnyés Zsigmond nevét viselő konferencia-telepre. Lakott településtől viszonylag távol fekvő táborhelyünket kellems árnyékot adó fás liget, valamint nagy kukorica és napraforgó földek vették körül. Hamar birtokba vettük az épületet, majd rövid eligazítás és az otthonról hozott elemőzsia elfogyasztása után Nyilas Zoltán bácsi máris megtartotta a hét bevezető áhítatát.

A hetünk vezérfonalát Nehémiás története adta. Az első alkalmon a gyerekek megtudhatták, ki volt ez a Nehémiás, mikor, hol élt, és milyen nagy szomorúság töltötte be a szívét: népének szeretett városa, „Jeruzsálem várfala pedig csupa rés, és kapui tűzben égtek el”. De Nehémiás példát is mutatott rögtön: bármilyen bánat ér, akármilyen nagy bajban vagy, fordulj Istenhez imádságban. „Vessed az Úrra a te gondodat, ő gondot visel rólad.” (Zsolt 55,23) – tanultuk meg az aranymondást, majd Kriszta néni vezetésével az asznapi énekünket is: *Ne aggodalmaskodjál, nézz Jézusodra fel!*

A gyermekek ezek után minden aggodalom nélkül vették birtokba a foci pályát és töltötték ki a rendelkezésükre álló teret. Hamar eljött az este, finom vacsora és tisztálkodás után esti mese, diavetítés zárta az első napot.



Az első reggelünk – ahogy az összes többi is – a Máthé Zoli bácsi által vezetett reggeli tornával kezdődött. Az elmúlt évben már megtapasztalt lelkesedéssel és lendülettel vezette a játékos gyakorlatokat a gyerekeknek, akik többé-kevésbé lelkesen követték őt. Mindenestre reggeli és rendrakás után felfrissült tagokkal és fejfelül ültünk le tanulni az asznapi éneket: *Kis házad földi életed, / Ha te nem sziklára építed, / Jön a szélvész és az áradat, / Jaj, összedönti házadat!*

„Ha az ÚR nem építi a házat, hiába fáradoznak az építők. Ha az ÚR nem őrzi a várost, hiába vigyáznak rá az őrok. Hiába keltek korán, és feküsztek későn: fáradtsággal szerzett kenyeret esztek. De akit az ÚR szeret, annak álmában is ad eleget. Bizony, az ÚR ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom. Mint a hős kezében a nyilak, olyanok a serdülő ifjak. Boldog az az ember, aki ilyenekkel tölti meg a tegzét: nem szégyenül meg, ha ellenségeivel van szóváltása a kapuban.”
(Zsoltárok 127: 1-5)

Az áhítaton és a csoportfoglalkozáson kiderült, hogy Nehémiásnak nem csak egy kis ház jutott. Nem akármilyen feladattal bízta meg őt Isten, egy egész várost kellett újjáépíteni. Megláthatuk, hogy bármilyen ügyes és tehetséges ember, egyedül nem tud megbirkózni ezzel a feladattal. Segítőkre és szövetségesekre volt szüksége, de legfőképpen Isten áldására. A gyerekekkel megtanultuk, hogy



Isten a mi helyünket is kijelöli, ahol építenünk kell Isten országát. Meg kell találnunk ezt a helyet, a lábunkat erősen megvetni azon a sziklán, ami maga a Krisztus, és akkor nem érhet baj bennünket, mert **„Ha Isten velünk, ki lehet ellenünk?”** (Róm 8,31).

Kreatív foglalkozáson pedig rögtön elkezdhetjük a mi saját várfalunk építését: „kartondoboz-kövek” „faragását”, díszítését, majd délután a gyerektáborok legkedveltebb eseménye várt ránk: a strandolás! Néhány nagyon kellemes órát tölthetünk a tatai Fényes strandfürdőben.

Szerdán már talán gördülékenyebben zajlottak a szokásos reggeli események (torna, reggeli, rendrakás), hogy aztán megtanuljuk a napi énekünket: *Vélem vándorol utamon Jézus.* Majd áhítat, csoportfoglalkozás és persze folytatódott Nehémiás története. Ez a nehézségek napja volt. Szegény Nehémiásnak nem csak az építkezés problémáival kellett megküzdenie, hanem a rosszat akarókkal, a zavart keltőkkel, az ellenséggel és a félelemmel is. Bizony Isten országának építése közben mindenkinek szembesülnie kell nehézségekkel. De kövessük Nehémiást, aki a „nagy és félelmetes Úrra gondolt”.

Hát mi is **„tegyünk le minden ránk nehezedő terhet és a bennünket megkörtövező bűnt, és állhatatossággal fussuk meg az előttünk levő pályát.”** (Zsid 12,1)



szólt az e napi aranymondásunk.

Ezt követően az előző nap „megfaragott kartondoboz-kövekből” egy játékos akadályverseny keretében megépítettük a mi kis várfalunkat. A finom ebéd után ismét Tatára kirándultunk, de a strand helyett ezen a napon a várat és az Öregtávat látogattuk meg.

Csütörtök reggel már jelentkeztek a fáradtság jelei, mert reggeli tomára elég nehezen gyűltek össze a versenyzők, de Zoli bácsi lelkesedése lassacskán mindenkire átragadt, így mégis felfrissülve ültünk le a naposok és az Andi néni által gazdagon megerített asztalokhoz. A finom reggeli, majd soraink és ágynak rendezése után Kriszta néni újabb énekkel gazdagította a repertoárunkat, a „*Ne hagyjátok el a Bibliát, Isten szent Igéjét*” kezdetű éneket tanultuk meg. Aztán a csoportfoglalkozáson kiderült, miért? Miután felépültek Jeruzsálem falai, Nehémiás összehívta a népet és felolvastatta nekik a törvénykönyvet. Mert jól tudta, hogy a felépült várfal csak a kívülről támadó ellenségtől óv meg, de az ellen, ami a szívet támadja, a bűn ellen, csak Isten Igéje védhet meg minket. Mint egy tükör, megmutatja, milyenek is vagyunk valójában, és egyben mint egy jó iránytű, megmutatja a helyes utat. Hát olvassuk, hogy a zsolttárossal mondhatjuk: **„Úgy örülök beszédednek, mint aki nagy zsákmányra talál.”** (Zsolt 119,162)

Kreatív foglalkozásunkon a szavak nélküli könyv analógiájára gyöngyös karkötőt fonhattak a gyerekek, majd ebéd után egy kellemes gyalogtúra várt ránk. Búza- és kukoricatáblák között elsétáltunk Kömyéire, meglátogattuk a kis református templomot, megismerkedtünk a gyülekezet lelkipásztorával, gondnok asszonyával és a közösség történetével.



Az út porát néhány gombóc fagyival semlegesítettük, a felesleges energiákat pedig egy vidám játszótéri hancúrozással vezettük le. Hazatérve igazán jólesett a finom vacsora és a megtisztulás a zuhany alatt. Ezen az estén nem kellett senkit hangos szóval ágyba parancsolni...



„*Teremts bennem tiszta szívet, ó Uram*” – tanultuk az éneket péntek reggelén. Megtanultuk, hogy bizony nem elég a bűnök felismerése, szükséges azok megvallása és megtagadása is. Csak így tisztulhatunk meg és kérhetjük: **„Teljesen mosd le rólam bűnömet, és vétkemtől tisztíts meg engem!”** (Zsolt 51,4)

A nap hátralevő részébe igen sok programot sikerült becsúfolnunk: légrakéta készítés, készülődés az esti műsorhoz, tábori olimpia. A napot a tábori hagyományokhoz hűen a gyermekek szolgálata zárta: a hét folyamán elhangzott történeteket játszották el a maguk átdolgozásában. Majd – most már szintén hagyományosan – minden táborozó kapott egy pólót a plakáton is látható képpel és aranymondással.



A nap zárásaként meggyújtottuk és körbeültük a tábor tüzet, elénekelve a héten tanult énekeket.

Az utolsó nap már a csomagolás, rendrakás és a hazautazás jegyében telt. Záró áhítatunkon – amelyen nagy örömünkre Sántha János bácsi, Benedek Feri bácsi és Juli néni is részt vett – Máthé Zoli bácsi arról beszélt, hogy a hívó ember életében is vannak bukások, erre figyelmeztetett az utolsó aranymondásunk is: **„Virraszatok, és imádkozzatok, hogy kísértésbe ne esetek: a lélek ugyan kész, de a test erőtlen.”** (Mt 26,41). De Krisztusunkba kapaszkodva, hozzá fohászodva lehetőség van mindig az újrakezdésre.

Hamar eltelt ez a hét is. Kis csapatunk – Bíró Krisztina, Csékö András, Kerekes Andrea, Kerekes Balázs, Koczka Berci, Osváthné Laár Katalin, Máthé Zoltán, Nyilasné Darabos Andrea, Nyilas Zoltán és Osváth Dóri – napról-napra „építette a házat”, bízván, hogy fáradásunkat az Úr áldása kíséri. A hét folyamán mindennap többször szólt gyermekeink szájából a heti ének:

Új szívet adj, Uram, énnekem,
Új szívet adj, én Istenem.
Amely csupán csak Te érted ég,
S véled jár szüntelen,
Csak véled szüntelen!

Add meg Istenünk, hogy ez mindannyiunk – szolgálók és gyermekek – életében valósággá váljon! SOLI DEO GLORIA!

Kerekes Balázs



GOMBOS LAJOS presbiter testvérünk július 3-án a Biblia-staféta alkalmával bizonyosságot tett a gyülekezet előtt. A Szentírásba általa beírt János evangéliuma 13,34-35 verseinek felolvasása után, amikor arról kezdett el beszélni, hogyan találkozott személyesen is az élő Úr Jézus Krisztussal, elakadt a szava, a szó bennrekedt, és a sírás kezdte rázni. Hosszú másodperceken keresztül küzdött a zokogással, de csak egy-egy pillanatra tudott megszólalni, ahogy szaggatottan, alig érthetően Isten végtelen szeretetéről beszélt, amit Biatorbágyon átélt és megtapasztalt, és arról a békességről, amit utána kapott Tőle. Könnyeivel küszködve kívánta a gyülekezet minden tagjának, hogy ugyanezt a békességet tapasztalják meg életükben, majd átadta a Bibliát fiának, Péternek, hogy ő is felolvassa a választott ígését.



Gombos Lajos

„Boldogok, akik sírnak” – mondja Jézus; Pál apostol a római levél 12,15 versében bennünket pedig arra szólít fel, hogy „Örüljetek az örülőkkel, sírjatok a sírókkal.” Ezért hát felkerestük Gombos Lajos testvérünket, hogy együtt örüljünk és sírjunk egy boldog emberrel, aki csak örömben sír.

*

A bizonyosságtétel számomra egy olyan helyzet, amelyet nehéz megélni. Egy kicsit sajnálom, hogy ennyire felzaklatott a lehetőség, mert lettek volna más gondolataim is, amelyeket így nem tudtam elmondani, de azért persze nem bánom, hogy így alakult. Magam sem gondoltam volna, hogy ilyen hatást fog kiváltani belőlem, ha az Úr Jézusról kell beszélnem nyilvánosság előtt. Főleg talán azok számára lehetett ez érthető és azok rezonálhattak rá megértően, akik maguk is olyan közegben találkoztak igazán Jézussal, mint például Biatorbágy. Ott kikerülhetetlenek ezek a helyzetek. És amikor a láncok lehullanak, még inkább megszűnik az önmagunkon való uralkodás képessége, az ember kiesik térből és időből. És most ugyanezt éreztem: az az első szeretet tört fel bennem ismét, amit átéltem 2006-ban.

Szüleimnek köszönhetem az indítást, főleg édesanyámnak, hogy az Istenhez vezető úton elindítottak, ők helyeztek engem – egy szem gyermeküket – arra a vágányra, amelyen kezdetben kötelességből, később meggyőződésből zakatolok a mai napig is. Mindketten reformátusok, édesapám gáborjáni születésű, édesanyám Nagykerékiben született. Ő hét

KÖZÖTTÜNK SZOLGÁLNAK

„Adjanak most hálát az Úrnak szeretetéért, az emberekkel tett csodáiért, mert betörte az érckapukat, és leverte a vaszarákat.”
(Zsolt 107,15-16)

AMIKOR A SZÓ BENNREKED

LÁTOGATÓBAN
GOMBOS LAJOS
PRESBITERNÉL



éves korában árvaságra jutott, árván nőtt fel, talán ezért is annyira nyíltszívű, és ezért sír mindig a prédikációkon.

Szentistván-telepen laktunk, de Pomázra jártam istentiszteletre, aminek egyszerű gyakorlati oka az volt, hogy nem szerettem korán kelni. Később pedig az ifjúsági élet is ide kapcsol engem. 1973-ban konfirmáltam, amikor Demeter tiszteletes úr már nagybeteg volt, így az előkészítő alkalmakat helyettesítőként Dr. Ecsedy Aladár tartotta. '74-ben – amikor én nyolcadikos voltam – jött Pomázra lelkésznek Szűcs Ferenc, ő szervezte meg az ifit a gyülekezetben, és ő tartotta az ifjúsági foglalkozásokat. Középiszkolás éveim alatt én is aktívan részt vettem az ifiben. Akkor még nem volt segédlelkésze a gyülekezetnek, minden alkalmat Szűcs tiszteletes úr tartott. Jártunk kirándulni, '76-ban pedig Németországban végigjártuk a Luther emlékhelyeket.

Érettségi és katonaság után a Veszprémi Vegyipari Egyetemen folytattam a tanulmányaimat, ahol vegyészmérnöki diplomát szereztem. Kétfokozatú képzés volt, 1978-tól 1983-ig először vegyész üzememérnöki végzettséget szereztem, majd elhelyezkedtem a szakmában, és levelezőn elvégeztem még két évet, így lettem okleveles vegyészmérnök. Akik ismernek, és tudják rólam, hogy most lakatosipari vállalkozásom van, abból élek, talán csodálkoznak ezen, de nem is dolgoztam sokáig az eredeti szakmában. A vegyipari

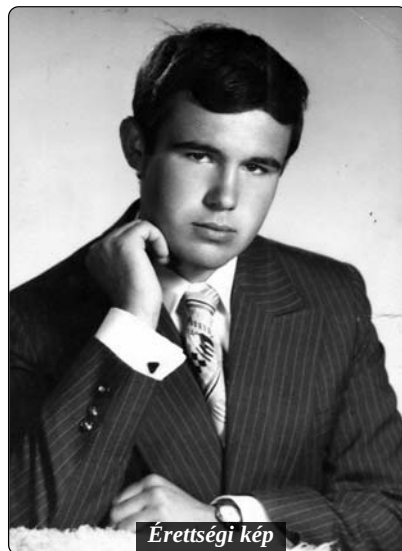
kutatóintézeti munkahelyemen 7-8 évet töltöttem, ezt követően pedig egy termelői kerámiaüzemben folytattam pályafutásomat középvezetőként, de a vegyi-anyagokkal való érintkezés következtében kialakult egy súlyos betegségem, amely pontot tett vegyész életem végére. Csak hosszú idő elteltével tudták az orvosok megállapítani, hogy mi bajom is van, egy súlyos vesebetegség, amelynek maximum öt éves a túlélési esélye. Ekkor én harminc éves voltam. Azt az éjszakát nem kívánom senkinek, amit azután éltem meg, hogy engem erről az orvosok tájékoztattak, egész pontosan kihúztam belőlük, miután láttam, hogy nem néznek a szemembe, és utánanézttem, mi is ez a betegség. A bajban persze Istenhez menekültem, hiszen akkor már családom volt, két gyerek, benne voltunk a házépítésben. Az Isten



Konfirmáció 1973-ban

csodálatos kegyelme, hogy élek, és egészséges vagyok. Istené a dicsőség!

A feleségemmel úgy ismerkedtem meg, hogy amikor Pomázról Veszprémbe kerültem, keresni kezdtem egy hasonló közösséget, amiből térben kiszakadtam, és találtam is egy nagy református gyülekezetet, amelynek a vezetője Dr. Kovách Attila dunántúli püspök úr volt (életének 82. esztendejében idén június 7-én hunyt el, temetése június 20-án volt a pócsmegyeri református temetőben – a szerk.). A fiával, aki szintén az ottani ifibe járt, nagyon jó kapcsolatba kerültem. Egy nagyon jó kis közösség alakult ki ott. De egy római katolikus évfolyamtársam hívott a saját ifijükbe is, így aztán ide is jártam, meg oda is. Mindkettőt nagyon szerettem. Ott találkoztam Klárral, akit két évig csak mint a katolikus ifi egyik tagját ismertem. Ezekkel a több felekezetből való ifis barátaimmal jártam különböző helyekre, imaközösségekbe, ellátogattunk kiségyházakhoz, például a metodistákhoz. Nagyon élénk hitelet volt Veszprém-ben, amibe én is elég intenzíven bekapcsolódtam. Itt találkoztam olyan fiatalokkal is, akiken már látszódott, hogy átadták az életüket Krisztusnak. Számomra egy új élményt je-



Érettségi kép

lentett, ahogy láttam őket, milyen hálával és örömmel élik az életüket, hogy viselkednek, és beszélnek az emberekkel.

Már csak néhány hónapom volt hátra az egyetemen, amikor végül is megtörtént az egymásra találás Klárral. Nagyon érdekes, hogy tulajdonképpen végig úgy voltunk az ifiben barátok, hogy nem is gondoltam rá, hogy egyszer majd ő lesz a társam – aztán egyszer csak jött a szikra... Az elköteleződés előtt nagyon sokat imádkoztam, vívódtam, de aztán annyira éreztem, hogy az Úr akarata is



Esküvő

az, hogy Klári legyen a feleségem, hogy egyáltalán nem úgy mentem bele a házasságba, mint valami vakmerőségbe, hogy na, majd meglátjuk. Az Úr hangja azt mondta, hogy ez az Ő döntése, ebben megnyugodhatok. Később egy református lelkipásztor azt mondta, hogy az ilyen hangoknak nem szabad hinni, nem biztos, hogy az Úrtól valók, de mivel a feleségem is ugyanezt a hangot hallotta, csak – mint később elmondta – ő sokkal korábban, úgy gondolom, hogy mégiscsak az Úr hangja volt. És utólag be is igazolódott, hogy jó döntést hoztunk.

A házasságkötés különben nem volt egyszerű, mert a katolikus egyháztól külön püspöki engedélyt kellett szerezni, amit meg is kaptunk. Végül két esküvőnk is volt, egy katolikus, meg egy református; utóbbi Pomázon, Szűcs Ferenc szolgálatával.



Szűcs Ferenc lelkipásztor gratulál

Szentistván-telepen, a szülői házban kezdtük el házasetünket. Két gyermeket kaptunk az Úrtól, a leányunk, Klári, római katolikus, Péter pedig református lett. '87-ben kezdtünk Szentendrére építkezni, és '92-ben

költöztünk be. Elég ráérősen épült a házuk, amolyan Petrocelli módra. A gyerekek a katolikus iskolába jártak általánosba, majd a Szentendrei Református Gimnáziumba, ott érettségiztek.

1989-ben választott meg a gyülekezet presbíternek, Pályi Péter javaslatára. Korábban édesapám is presbíter volt, de ő a budakalásziakhoz tartozott. Elég aktív voltam a gyülekezetben, ezért gondolhattak rám.

Betegségem után volt egy munkanélküli időszakom, amikor hiába kerestem munkát a szakmámban, nem sikerült elhelyezkednem. Mindig is nagyon tetszett a lakatosmunka, hogy kézzel fogható, azonnal látható eredményt tudok elérni valamivel. A házépítésünkkor is adódtak ilyen jellegű munkák, ezért gondoltam egyet, és kihasználva a rendszerváltáskor azt a lehetőséget, hogy felsőfokú végzettséggel az iskola elvégzése nélkül lehetett vizsgázni bármilyen szakmából, levizsgáztam lakatosságból. Egy év gyakorlati időt kellett igazolni a vizsgához, ami nekem megvolt, mert egy lakatosnál alkalmazásban állva megszereztem. Megkaptam a szakmunkás-bizonyítványt, volt egy flexem, meg egy hegesztőtrafóm, ezekkel elindítottam az egyéni vállalkozásomat.

Kapcsolatom nem volt, ami nagyon fontos lett volna, de hatalmas hit volt bennem, hogy az Úr segítségével fog ez menni. Kézzel írott szórólappal kerestem megrendelőket, jártam a társasházakat Békásmegyeren, meg sok más helyen is. Ezekre a hirdetésekre kaptam az első munkákat, később pedig már személyes ajánlások útján.

Édesanyám sokszor mondogatta nekem, hogy jót tenne nekem (mindig így mondta), ha elmennék Biatorbágyra. Ő már többször volt ott, és sokat mesélt róla, meg Trausch Liza néniéről. Nekem azonban nem volt kedvem hozzá, mert tudtam, hogy ott szembe kellene néznem önmagammal. Aztán pomázi presbíterársaim unszolására végül beadtam a derekamat, és 2006-ban elmentem velük. Akkor már Liza néni nem élt, Cselényi László vezette a férfit, és a nemrég elhunyt Tariska Zoltán lelkipásztor a csoportos beszélgetéseket. Már a bemutatkozásnál úgy összementem, hallva azokat a „profi keresztyéneket”, akik bizonyosságot tettek a megterésükről, felszabadultam, szinte szárnyalva. Olyan kicsinek éreztem magam mellettük! Görcsbe rándult a gyomrom, gondoltam is magamban, én erre teljesen alkalmatlan vagyok, ez nem nekem való. A kiscsoportos beszélgetések már oldották bennem ezt a feszültséget, és ott motoszkált bennem, hogy igen, ennek el kellett jönnie az életemben. A bemutatkozásomban is csak ennyit tudtam kinyögni, hogy tudom, eljött az idő, amikor itt kell lennem. El kellett



jönnöm ide. Hiszen tudtam én azt, hogy a bűn azért hat, mert eltítkolja az ember. Amint le tudja tenni az ember, erejét veszti.

Biatorbágyon azt az ígét kaptam, amit Jézus mond a tanítványainak: „Békességet hagyok nektek: az én békességemet adom nektek; de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, ne is csüggedjen.” (Jn 14,27). Én ezt valósággal átéltem. Az utolsó napon, pénteken voltam személyes beszélgetésen Tariska Zoltánnal, ahol bűnt vallottam, imádkoztam, és átadtam életemet Megváltómnak, Jézus Krisztusnak. Nem tudom, van-e valaki, akit nem érint meg a Szentlélek egy ilyen hét után, én két hétig, vagy több is volt talán, a mennyországban jár-



A család kis Klári ballagásakor

tam. Olyan békességet éreztem, amit még soha. Emlékszem egy mozzanatra: szorongattam a kezemben az iges kártyát, és az egyik szünetben beszélgettem valakivel, és a beszélgetés egyszer csak imádkozásba ment át. Életemben először minden görcs és félelem nélkül tudtam őszintén imádkozni Istenhez. Csodálatos, meghitt pillanat volt. És persze sírtam.

Édesanyámat sem láttam soha olyan boldognak, mint akkor. Hazajöttem, és mindenkitől bocsánatot kértem. A feleségemtől, a gyerekeimtől. Tele voltam vágygal, hogy Istennel személyes kapcsolatban legyek, elkezdtem járni a gyülekezeti bibliórákra. Ez később ugyan abbamaradt, de igyekeztem és igyekszem állandó kapcsolatban maradni Vele. Én nem jelöltem ki egy meghatározott időt a napból az Istennel való kapcsolatra, de a nap minden órájában van valamilyen gondolat, amit meg kell beszéljek Vele. Minden élethelyzetemben az Úrtól kérek tanácsot, vezetést.

Aztán a következő évben, 2007-ben is elmentem Biatorbágyra egy férfi csendes-hétre, ami nagyon jó volt, de már más volt. Az már tényleg „csendes” hét volt számomra, hiszen akkor már békességben éltem.

Amikor megtérésem után hazajöttem, és a vállalkozásomban alkalmazottként foglal-



koztatott kollégámnak is elmondtam, mit tett velem az Úr, nagyon érdekes volt a reakciója. Mint Istentől távol élő ember, elkezdett velem káromkodva beszélni. Szinte minden mondatában káromkodott, jobban, mint valaha, valósággal provokált engem. Azt éreztem, hogy ezzel akar tesztelni. Kutatta, kereste, hogy mi van a szívemben. Figyelt, hogy amit mondok magamról, az vagyok-e igazán. Még csodálkoztam is magamon, milyen jól tudom kezelni ezt a helyzetet. Egy idő után abba hagyta.

A gyülekezetben olyan kétkezi szolgálatokat végzek, amire Isten alkalmassá tett. Mindenféle lakatosmunkákat csináltam, mint például 2001-ben a templomfelújításkor, amiről kaptam is emlékül egy rajzot, vagy a gyülekezeti ház bővítésekor. Különösen izgalmas volt, amikor 2009-ben a torony ablakának fémrészeit cseréltük kívülről, és a tiszteletes úrral egy billegő kosaras gépről dolgoztunk. A tiszteletes asszony nem győzött imádkozni értünk. Olyan kilengései voltak a kosármak, hogy valóságosan is megtapasztaltuk, milyen az, amikor szó szerint az Úr tart meg bennünket. Ahogy mindig is megtartott, és most is megtart és megsegít. Övé ezért minden dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás.

Puskás Attila



KÖSZÖNTÉS 50. HÁZASSÁGI JUBILEUM ALKALMÁVAL

Ötvenedik házassági évfordulójuk alkalmából köszöntötte *Nyilas Zoltán* esperes úr az augusztus 7-ei istentiszteletünkön **NAGY ELEMÉR** bácsit és feleségét, **JOLI** nénit:

„Örvendetes alkalom van ma a gyülekezetünkben. Hálaadással szeretnénk megköszönni ötven esztendő, amelyet az Úristen két testvérünknek adott közös teherhordozásban és szeretetben. Szeretnénk megköszönni Nagy Elemér bácsinak és kedves feleségének, Joli néninek az életét, akik 1966. július 24-én egy szabolcsi kis faluban, Tiszakóródon együtt álltak az úrasztala előtt és mondták azt, hogy igen, a másik embert szeretem. Ötven éves házassági jubileumukon az Úristen áldja és éltesse őket.

Három gondolatot írtam fel. Az első gondolat, hogy hogyan találok Elemér bácsival és Jolika nénival.

Jolika nénit úgy ismertem meg, mint aki egy testvéreért aggódó, szerető asszony, aki Szekeres Eszter néniért – csobánkai testvérünkért – imádkozott és könyörgött. Ő volt az, aki Szekeres Eszter nénit rendszeresen látogatta, mert azt mondta: „Eszter az én testvérem”. Így ismertem meg az ő szívüket, szeretettüket, jó szándékukat és hitüket. És megismerhettük őket úgy is, bár ők ezt sohasem mondják, de hogyha itt vagytok a templomban rendszeresen, és feltűnik, hogy színes virág van a templomban, akkor azt mindig tőlük kapjuk.

Megismertük Elemér bácsit is, akinek keze



munkáját dicséri oly sok minden ebben a templomban.

És van még egy szó, amit szeretnék idehozni, és sokak szívére helyezni. Amikor meglátogatom őket, akkor van egy szó a szájukban, amely szó mindig különös zöngével cseng: gyermekek. Olyan izzel és olyan hangszínyal mondják. Felejthetetlen.

Éppen ezért jubileumukon egy igével köszöntjük őket. Hóseás próféta könyvében olvassuk: „*Eljegyezzetek magamnak örökre, eljegyezzetek magamnak az igazság és a törvény, a szeretet és az irgalom ajándékával. Eljegyezzetek magamnak a hit ajándékával, és megismered az URat.*” (Hós 2,21-22).

Isten áldja, és Isten éltesse kedves testvéreinket ezen a szép napon, és tartsa meg őket egészségben teherhordozásuk közepette, családjuk körében.”

Gyermekeik ajándékát a tiszteletes úr adta át, és virágcsokorral köszöntötte Elemér bácsit és Joli nénit.

BÚCSÚ GYÜLEKEZETÜNKTŐL

Az augusztus 7-ei istentiszteletünkön a gyülekezeti Biblia átadása alkalmával búcsúzott gyülekezetünkől **BARTA GABRIELLA** testvérünk, aki családjával hamarosan Veresegyházra költözik. Elkészítő szavait idézzük:

„Lehet, hogy hallottátok már, hogy Isten az életünket Veresegyházra vezeti tovább, és célunk az, hogy abba a gyülekezetbe tagozódjunk be, így lehet, hogy ez az utolsó alkalom, hogy veletek lehetünk itt. Szeretném mindenkinek megköszönni, hogy amikor Pomázra költöztünk, kedvesek és nyitottak voltatok, és sok segítséget, örömet kaptunk tőletek. Öröm volt a Baba-mama körben együtt lenni az anyukákkal és a babákkal, az énekkarban énekelni, és itt a gyülekezetben, a templomban, Istent dicsérni. Mindenkinek köszönöm.

Azt szeretném kérni, illetve a gyülekezet szívére helyezni, hogy ha új tagok jelennek meg, akkor fogadjátok őket nyitottsággal, szeretettel, mert akkor tudnak igazán részesei lenni ennek a gyülekezetnek. Aki pedig az elkövetkezendőkben Veresegyházon jár, ne felejtse el meglátogatni minket. Áldást, békességet!”

A Biblia átadását követően *Nyilas Zoltán* esperes úr igével köszöntötte a távozó családot: „...*jövevényeknek, akik ki vannak választva az Atya Isten eleve elrendelése sze-*



rint a Lélek megszentelő munkája által az engedelmességre és a Jézus Krisztus vérével való meghintésre: Kegyelem és békesség adassék nektek bőségesen.” (1Pt 1,1)

Isten áldja meg a Mészár és Barta családot új otthonában és új gyülekezetében, kérjük és kívánjuk, hogy az Úristen gazdagítsa meg őket szeretetben, és segítsen állhatatos, hű szívvel szeretni az Urat, egymást és testvéreiket a Krisztusban.

RÉGI HISTÓRIÁK



HŐSÖK NAPJA 2016. MÁJUS 29.

Az első világháborút követően a hazát hősiiesen védő katonák véráldozataira emlékezve az akkori kormányzat május utolsó vasárnapját az emlékezés napjává nyilvánította. Országszerte sorra készültek a hősi emlékművek, köztük a neves szobrász, Jankovits Gyula vésője alól kikerülő pomázi is.

A szépen felújított pomázi Hősök terén álló emlékmű előtt – visszatérve a régi hagyományokhoz – másodszer állhattunk meg, hőseink emléke előtt tisztelegve. Az ünnepséget most is, mint tavaly, Istenesné Verebes Gizella és családja rendezte, azzal az önként vállalt szilárd elhatározással, hogy ne sikkadhasson el ez a jeles alkalom az esztendő szürke napjai között, mert a hősokeket az emlékezet teremti és tartja meg. Nem mulaszthatom el megjegyezni, hogy ritka nemes gondolat civilként felvállalni és hosszútávon szervezni, önként vállalt kötelességgel végezni az évenkénti megemlékezést.

A Verebes család egyházközségünk egyik legrégebbi tagja. Soraikból több generáción át kerültek ki közéleti személyek és egyházi szerepet vállaló emberek. Az emlékmű avatása idején, 1926-ban Gizella nagypapja, Verebes György, mint községi bíró állt az ünnepi delegáció tagjaként a szobor talapzatánál. Az



önként vállalt kötelesség gesztusa visszaidézi azokat az időket, amikor az adományozók és kezdeményezők fogadalmat tettek, hogy nemcsak ők, de utódaik is továbbviszik az atyák akaratát.

Tekintettel a város vegyes lakosságára, tavaly a szerb, idén a német nemzetiség volt a meghívott vendég. A szervező bevezető történelmi összefoglalója után a német nemzetiség képviselőjében Lázár Antal gondolatait hallgattuk meg, majd a rögtönzött kulturális műsornak közreműködői voltak Kurfis Géza, Sarkadi Levente, Istenes Bernadett és Izsó Ildikó. A megemlékezés vendéglátással zárult.

Könczöl Dánielné



Istenes Lászlóné Verebes Gizella az ünnepi beszédét mondja



Verebes György

ANNO

VEREBES GYÖRGY, a pomázi református gyülekezet egykori gondnoka. 1920 és 1923 között községi bíró. 1953-ban hunyt el, temetésén mindhárom pomázi templom harangjai zúgtak. Halála után azt az utcát, ahol a háza állt, Verebes utcának nevezték el.

ORBÁN LÁSZLÓ MÁRK KONFIRMÁCIÓJA

Emlékszem, amikor babaként születtem,
Mostanra pedig már derék legény lettem.
Eljött már a napja annak az időnek,
Hogy fogadalmat téttem az Úristennek.

Nem lényeges, melyik templomban történt ez,
Meváltó Jézusban erősítsd meg szívéd.
Mert múltó életednek van egy nagy titka,
Hogy az örökéletre vagy kiválasztva.

A Bibliádat, melyet adtak ma neked,
Fogasd – ez mutat rá: van örök életed!
Tapasztalni fogod, igaz minden sora,
A Szentlélek győz meg minden embert róla.

Amit nagyapaként kívánok ma neked,
E hitben teljen el az egész életed.
Tapasztald meg majd, hogy így élni jó,
Mert nem a koporsóké az utolsó szó!

Ó, drága unokám, kívánhatnék sok mást,
Sorsodban előmenetelt s boldogulást.
De én megettem már a kenyérem javát,
Hidd el, nem kívánhatok ennél jobbat s mást.

ESTILLA KONFIRMÁL

Emlémem visszanyúluk „ovis” korodra,
Sokat sétáltam veled a kiskocsidban.
Te mondtad: „Figyelj nagypapa, hozzád szóltam,
Emlékszel, mikor még én fiatal voltam?”

Haladtak az évek, szépen növekedtél,
Teremtőd úgy formált, ügyes kislány lettél.
Csak úgy szeretetből belém csimpaszkodtál,
Vigyáznom is kellett, jaj, csak meg ne fojtsál.

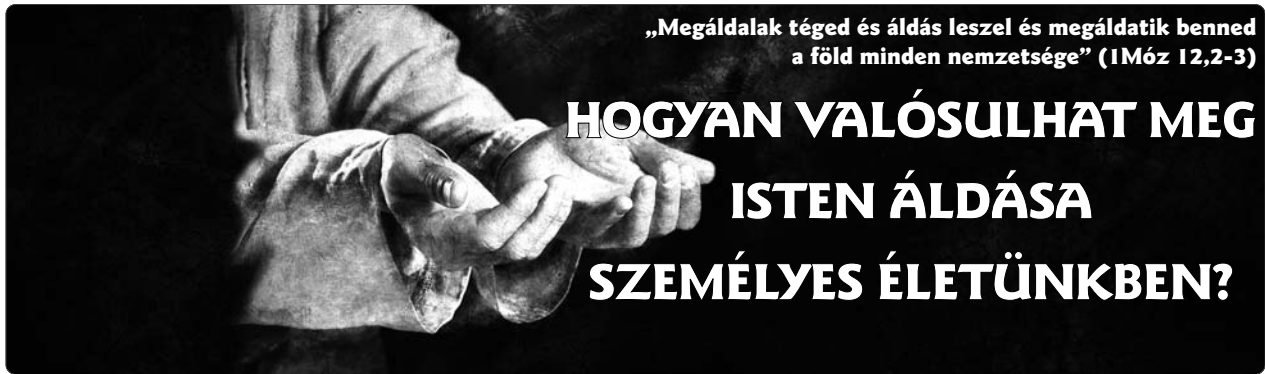
Nemsokára ezután iskolás lettél,
Hazafelé gyakran hozzánk is bejöttél.
Szívesen is segítettél sok mindenben,
De nagymama így szólt, matekozunk ketten.

Majd végül eljutottál Nyíregyházára,
Nekünk, Nagyszülőknék, kissé bánatára.
Elmúlt egy korszak, mely hálára ad okot,
Johannától kezdve sok örömet adott.

Ahogy haladtak esztendeid sorban,
Csendben felkészültél konfirmációdra.
Drága Estillám! Örülök, hogy megélted,
Ezt a jeles napot még veled tölthetem.

Ám e szép nap engem arra is kötelez,
Néhány útmutatást megoszthassak veled.
Adja az Úr Isten, s irányítúként vegyed,
Bibliád tanácsát igen megbecsüljed!

Ez tanít bennünket hitre, alázatra,
Őriz, hogy ne essünk bűnbe, kárhovatba.
És szüntelen figyelmeztet majd tégedet,
„Minden kincsnél jobban őrizd meg szívedet!”



Tavaly nyáron újra végigolvastam Mózes első könyvét, mégpedig nem sietve, hanem – amennyire időm engedte – alaposan. Ekkor még nem tudhattam, hogy a Szentendrei Református Gimnázium 2015/16-os tanévének igei vezérfonala pont ebben a könyvben van megírva: Isten megáldja Ábrahámot – ahogy Ő mondja –, minden hívők atyját (vagyis prototípusát), és ezzel előremutat a távoli jövőbe, reánk is.



Ugy gondolom, félreértjük Istent, ha áldásáról pusztán földies szemléletmódban gondolkodunk, ha csak anyagi jólétet, biztonságot értünk alatta, vagy sikeres vállalkozásokat, amikor simán és gördülékenyen megy minden, vagy pedig mindig kicsattanó egészségre gondolunk. Ezek ugyan lehetnek Isten áldásának következményei életünket tekintve, azonban veszélyes, ha azt gondoljuk, hogy csak ennyi, és csak ott van áldás, ahol egészség, jólét és nyugodalmas élet van, mert azt sugallja, hogy ha valaki beteg, vagy elszegényedik, vagy bármilyen csapás éri, akkor Isten áldását nélkülözi, akkor kegyvesztett ember. Pedig az Úr pont a mi javunkra sokszor a megpróbáltatások által áld, vagyis növeli hitünket.

Ezenkívül azt is látnunk kell, hogy Isten áldása nem automatikusan elnyerhető, nem megy gombnyomásra, nem erőltethető ki, nem csikarható ki, nem úgy van, hogy mi azt mondjuk: Istenem, áldj meg – és akkor az áldás ott van, bármit is teszünk, esetleg akár butaságokat is.

Összegezve – egy kis szójátékkal élve: Isten áldása nem boldogulás, hanem boldogság. Mégpedig Tőle kapott boldogság, és nem jólét, hanem a jó lét, vagyis igazán jól, helyesen megélt lét.

Az áldás fogalmának megértéséhez mélyebbre, vagy ha úgy tetszik, magasabbra, a földies fogalmak mögé kell tekintenünk. Az Úr mindig a szívünket keresi, ahonnan az igazi ÉLET ered. „Minden féltett dolognál jobban őrizd meg a szívedet, mert onnan indul ki minden élet!” (Péld 4,23) Isten azt tanítja, hogy a szívünk lehet az áldott élet kiindulópontja. (A héber nyelv a *lbi* – vagyis vese – szóval fejezi ki ezt a középpontot, azonban nyugodtan mondhatjuk úgy is, értelmünk, agyunk, elménk, vagyis ahol minden döntésünk megszületik. Az áldás legbensőbb színtere ez.)

A Biblia tanítása szerint az áldás üdvhozó erők átélése, megélése, minden testi és lelki jónak a foglalata, amit Isten az embernek adhat. Minden áldásnak a forrása maga Isten. Az Ő végtelen szeretetéből nekünk mindenféle jót akar ajándékozni. (Cseri Kálmán) S azt is megtudhatjuk a Szentírásból, hogy Isten áldása ajándék – és Ő ajándékba szeretné adni nekünk. Ezt pedig két dolog miatt is fontos tudnunk. Fontos, egyrészt, hogy tudjuk: Ő azért szeretné nekünk ajándékozni, mert szeret. Másrészt, hogy alázatosak tudjunk maradni e csodálatos ajándékot elfogadva.

Az áldást akadályozó ember

Üdvhozó erők megélése, átélése nem lehet öncélú. Ez az ajándék csak másokkal megosztva adhat teljességet. Isten szeretné megáldani az embert. **Miért van mégis, hogy olyan kevés körülöttünk a boldog ember?** Miért van az, hogy kevés olyan ember van, aki igazán átéli, megéli ezt a megajándékozottságot? Aki igazán tudja és vallja: Isten megáldotta az életemet, nem kell aggódalmaskodnom, félnem, elégedetlennek lennem.

Elsősorban azért, mert az emberek nagy többsége ezt egyszerűen nem veszi észre. Elmegy mellette. Isten kínálja, és sokan nem vesszük észre saját magunktól. Mert Isten áldásának egyik legfőbb akadálya mi magunk vagyunk – vagyis maga az ember. Úgy születünk ebbe a világba, hogy valójában Isten nélkül akarunk élni, a magunk vágyait, akaratát akarjuk követni, a magunk urai akarunk lenni.

Gyakorló szülőként, vagy pedagógusként bizonyára sokan megfigyelték, hogy a gyermekekben, ahogy kezdenek öntudatra ébredni, milyen hamar ott él a nem és az akarom. Ahogy múlnak az évek és a kicsi oviból kisiskolások lesznek, látjuk, hogy erősödik a gyerekekben a magántulajdon, az önös érdek. Ez az anyám! Nem adom! Látjuk, hogyan szövik át már a gyermekkort az öngigazolások. Nekem van igazam! Nem neked! Én vagyok a mérce, a mérték, én vagyok a középpont.

A fiatalok lázadásairól, a kamaszokkoról nem is beszélve, amikor mindent az önös vágyak vezérelnek. Sőt, sokszor később, fiatal felnőtt korban is így van ez – az érvényesülés sokszor mindennél fontosabb. Az ember nehezen lát túl önmagán. A trónon mindvégig ott ül az EGO.

Ha jobban belegondolunk, valóban igaz, hogy úgy születünk erre a világra, hogy görgetjük, visszük magunkkal, genetikusan visszük tovább az eredendő bűnt, vagyis az Isten nélküli élet délibábját. Ha valaki pedig megmarad ebben az örökségben, akkor egyre boldogtalanabb, egyre kiégettebb ember válik belőle.



A Szív trónusán ott ül az EGO, és emiatt látják meg, hiszik el nagyon nehezen, hogy Isten valami jobbat, többet kínál: az Ő áldását. Össze kell ám ahhoz törni, hogy igazán meglássuk, hol is állunk. Isten nem mond le rólunk. Szeret bennünket, nem törődik bele abba, hogy Nélküle akarunk élni, és ezért sokszor össze is tud törni, hogy végre igazán kiáltunk Őhozá. Ő a mi Istenünk – MÉGIS –, aki a körülmények ellenére és dacára utánnunk nyúl, aki beavatkozik a maga körül

forgó ember életébe, hányféle módon tette már meg ezt, erről bizonyára sokan tudnák mesélni, közbelép és cselekszik, hogy végre igazán lásuk: szükségünk van rá.

Átok árán áldás

Hogyan érthetjük meg legvilágosabban, mit jelent Isten áldása személyesen neked és nekem? Isten áldásával kapcsolatosan az Ő akaratát legvilágosabban és legmegrázóbban a Galátabeliekhez írott levélben találjuk meg: **„Krisztus megváltott minket a törvény átkától, úgy hogy átokká lett értünk, mert meg van írva: átkozott mindenki, aki fán függ – azért, hogy Ábrahám áldása Jézus Krisztusban a pogányoké legyen, és hogy a Lélek ígérését hit által megkapjuk.”**

A Szentírás tanításában ez az áldott élet titka. Jézus átokká lett értünk, hogy mi áldást kaphassunk. Nagyon kemény szavak, összetöri a szívünket, de a Bibliából idéztem. Az ószövetség törvénykezésében a keresztre feszítés átkozott volt, a legborzasztóbb kivégzési mód, és az Úr Jézus mégis magára vállalta, hogy Ővele megkaphassuk Isten áldását.

Meg kell értenünk – ezzel a döntéssel Isten akaratát követjük, a megmentésünkre adott egyetlen megoldást. Önerőből ugyanis nem megy. Önerőből nem szabadulhatunk Ádám és Éva engedelmességének következményétől. Senki sem mentheti, nem válthatja meg önmagát. Akármilyen derék, bátor, vagy jószágos és segítőkész legyen is egy ember. Isten ezzel



az áldozattal akar bennünket menteni, hogy végre ledöntse a trónon ülő, félrevezetett, csúnyán becsapott egónkat és végre igazán Neki adjuk át az Őt megillető helyet. S az egészben az a legkülönösebb paradoxon, hogy nekünk semmi mást nem kell tennünk, csak Jézus értünk hozott tettét elfogadni és megköszönni.

Amikor megérted, hogy Isten irgalmas, és Jézusért tényleg megbocsát neked, akkor trónfosztás történik: elgördül a legfőbb akadály, az EGO, és Krisztus lesz az ÚR. Az Ő áldása pedig át fog ragyogni az életeden.

Isten áldása ilyen ajándék. Nem lehet kicsikami, nem lehet kiérdemelni, de akaratát el lehet kérni, meg lehet érteni, és lehet követni, és akkor áldása átragyog az életünkön. Ábrahám áldása Jézus Krisztusban lehet a miénk. Ha Őt elfogadod, akkor Isten gyermeke leszel, örökös, aki azt az ígéretet kapta, hogy majd Isten országában élhet, ha e földi élete véget ér. Ez pedig sokkal több és fontosabb annál, hogy minden jól megy, szerencsés leszek, anyagilag is biztonságban leszek. Az már csak ráadás, amit esetleg megad, esetleg nem, szuverén akaratára szerint.

A mindennapjainak áldása

Nemcsak egyszeri döntés – hanem megélt élet. Hogyan lehet mindig, amit teszek, áldott? Ehhez is a Szentírásban találtam választ. Ugyanis Jézus szájából hangzik el az egyik legfontosabb mondata, amire Ő tanít bennünket imádságában, így hangzik: **„Legyen meg a te akaratod”** (Mt 6,10). Legyen meg a te akaratod, úgy amint Te akarod. Az életem egyszer kimondott nagy döntésében melletted, Uram, és minden későbbi kis döntésben is. Legyen ott a Te akaratod gondolkodásomban, a cselekedeteimben.

Ezzel Isten egy másik utat kínál nekünk, nem azt, amit annak idején Ádámnak az ördög sugított, vagyis hogy Isten helyett önmagadban bízzál, hanem azt a másik utat, az Ő akaratának útját. Amit Ő adna nekünk. Mert Ő sokkal jobban tudja, hogy mi a jó a számunkra. Ezt mutatta meg annak idején már Ábrahámnak is, ezt szeretné nekünk is megmutatni.

Vegyünk komolyan a Bibliában leírtakat. Lépésről lépésre vezet vele bennünket az Úr! Merjünk hinni ebben!

A próbák

Hogy lehet a Krisztusban bízó ember élete időnként válságos, időnként próbákat kiálló, időnként akár nagy csapásokat átélő?

Tavaly nyáron az egyik legdöbbenetesebb hitbeli élményem nem a megélt mindnapokhoz fűződik, hanem egy elrejtett bibliai igazsághoz, amit eddig nem értettem. Ábrahá-

mot megáldotta Isten. Mégis ez az áldott ember nem kapott gyermeket feleségétől, Sárától. Pedig mennyire vágyott rá. Hosszú éveken át vágyott. Azután már elmúlt száz éves, amikor Isten gyermeket ígér neki. Ez olyan képtelenségnek hangzott, hogy feleségével együtt hitetlenkedő nevetéssel fogadták: hogyan is lehetne két ilyen vén csontnak gyermeke. Isten azonban betartotta a szavát: Izsák megszületett (neve azt jelenti: nevetés).

Ábrahám azonban később próbára lett téve. Ekkor már nem hitetlenkedett, nem nevetett: vágyott gyermeket kellett felvinnie Morijjá hegyére, hogy Isten kérésére feláldozza. Vitte a gyermeket szóltanul, sápadtan. Jó korán indultak. Nem tudott válaszolni fia kérdéseire, csak haladt mellette szóltanul. Az utolsó pillanatban, amikor már-már lendült volna Ábrahám keze, hogy a fához kötözött gyermeket feláldozza, Isten megállítja őt.

Mindig a Szentírás legnehezebben megemészthető szakaszai közé soroltam ezt a történetet. Isten megáldja az életünket, ha hiszünk Jézusban, meg tudja áldani a mindennapjainkat is, ha akaratát követve élünk, de bizony sokszor a próbák sem maradnak el. Higgyük el azonban, hogy ha szeretjük Őt, akkor MINDEN a javunkra válik. Megerősödünk általuk hitünkben, és másoknak is hitelesebb segítői lehetünk. Sokszor nem is azonnal, hanem a távolabbi jövőben. Majd a gyerekeid merítenek, az unokáid merítenek egykori hitedből.

Amikor Ábrahám baktatott fel a hegyre, mellette fiával, és nem lázadozott, csak ment és tette Isten akaratát, akkor még nem tudta, hogy Isten miért teszi ezt. Csak ment engedelmesen. Isten az utolsó pillanatban leállította, és nem vette el Izsák életét.

Sok ezer évvel később ugyanezen a helyen fog történni valami, az üdvtörténet szempontjából a legfontosabb esemény, mert Morijjá hegyét ma Jeruzsálemben Golgotának is nevezik. Ábrahámnak nem kellett az ő fiát, Izsákot feláldoznia, de Isten ugyanezen a helyen mintegy 4000 évvel később feláldozta a mi bűneinkért az Ő Fiát, Jézust. Ekkor írtam erről egy verset, hadd osszam meg minden kedves testvéremmel:

Száz év magány (1Móz 19)

Gyermeket adnál? Ugyan, Uram, s fogatlan szájával Sára hangtalan nevet.
Te ajándékozod a múltó időt,
s én maholnap százesztendő leszek,
arcomon, mint temetetlen árkok,
letérdelnek a Tőled kapott ráncok,
éveim szemcséi lassan peregnék.
A szívem megszakad, s Te azt mondod:
Egy gyermek?

S az Úr szólt szelíden: Legyen.

(S hozzátette még, csak úgy magában:
Ne félj – nem a te fiad áldoztatik föl
a Morijá hegyen.)

**SEBESTÉNY-JÁGER ORSOLYA
A KENYÉR
(Jn 6)**

A morzsát a földről is összeszedték, s kuporogva várták, hulljon alá még egy falatnyi jószág, íze feledhetetlen. S oly ritkán mondhatták: ennyi elég.

Nagyanyáink tudták még mit jelent a szegetlen, rozsdabarna kenyér, s míg keresztet rajzoltak fénylő hajára, hitték: íze az éggel összeér.

A titkos pórusai Őt sejtetik tovább, ki mindvégig hűségesen szeret. S elszorul a szívem, ha kidobva látom kallódva, feledve – a falatnyi kenyeret.



Isten áldó szeretete

S végül hadd osszak meg egy történetet arról, hogyan ábrázolódik ki Isten áldó jelenléte a Szentírásban felénk, emberek felé:

„Egy apuka megy az utcán a kicsi fiával. Fogják egymás kezét, aztán a kicsi időnként kiveszi a kezét, el-elszalad, visszatér. Az egyik ilyen ki-ruccanása alkalmával megbotlik és beleesik egy tócsába. Mit csinál egy kisgyerek? Elkezd sírni. Hason fekszik a vízben és sír. Mit tesz az apuka? Több lehetősége van. Megy tovább dühösen, majd fölkel a gyerek. Ő esett el, keljen fel, tanulja meg. Vagy megáll felette és elkezdi szidni. Előadást tart arról, ha a kezemet fogtad volna... ismerjük ezt. A gyerekeink meg még inkább ismerik. Ha elkezdjük, már tudják folytatni. Vagy rámosolyog és lehajol. Felemeli, és azt mondja: Ez az eset azért van, mert megesik, hogy vízbe esik egy kisgyerek. Gyere, kelj fel! Letörli a könnyeit és megvigasztalja. Majd otthon kimossuk a ruhát. Máskor majd jobban vigyázol.



Amit a Szentírás Istenről mond, az az utóbbi. Ő ránk mosolyog akkor is, amikor ott hasalunk a bukásaink után. Lehajol és felemel. „Ragyogtassa rád orcáját az Úr, és könyörüljön rajtad!” Mert újra és újra rászorulunk az Ő könyörülő kegyelmére, az Ő bűnbocsátó irgalmára.” (Cseri Kálmán) „Mert könyörül és irgalmas az Úr, késedelmes a haragra és nagy kegyelmű. Nem feddődik minduntalan és nem tartja meg haragját örökké.” (Zsolt 103,8-13).

Isten áldása ilyen ajándék. Isten adja, Ő a forrása. Jézus megváltása a kulcsa. Ha dön-

tesz mellette, akkor áldott csatornájává válsz ennek az áldásnak.

S hogy mennyire nem öncélú, azt úgyis megértjük menet közben, amikor nem akarjuk magunknak megtartani. Tovább szeretnénk adni. A gyermekeinknek, a tanítványainknak, azoknak, akik között élünk. Mert Isten áldása nemcsak az egyéni életet hatja át, hanem rajtunk keresztül azt a közösséget is, ahol élünk. Ámen!

Sebestényné Jáger Orsolya lelkipásztor ■

SEBESTÉNY-JÁGER ORSOLYA

CSÖND-VERS

Az időtálló csöndek beszélni tudnak, mint evezőt csobbant lomha víz, vagy madarak tollán, ha éj csitul s ki-bejár csőrükön az álom-íz.

A remény szótalán szirtjein lábaim lóbálom a mély fölött, mint zegzugos szoba olyan vagyok, szárnnyukat bontják bennem az ablakok.

De tudom: Te csöndben érkezel, elapadt forrásim felfakadnak, útnak indulok, mint ébredő folyó, s Te medret adsz bennem minden szavadnak.

JÁKÓB KÚTJA (Jn 4,1-42)

Hol Jákób itatta valaha a nyáját, a forráság földre dönt, lüktetve kiárad. Majd csönd lesz s tétován megáll vándorló útján az aranybarna nyár.

Hogy megértsük végre bölcsességedet: talán csak ezért érkezett az asszony, s az egyszerű kút is azért kellett csak, hogy szavaiddal életet fakasszon.

A kútnál Te szóltál s ő hallgatta szavad, mert boldogok a lélekben szegények, ha évek törött tükrén át megértik: csak Általad lehet teljessé az élet.

Szólítgatnánk újra: mondd el tiktaid, inni kínálnánk – Te mindig megelőzől: ülsz az örök kútnál, várva, hogy mérítsünk, akár utoljára, akár legelőször.

S az asszony vitte, elhintve a magot, mit aligha értett lénye, az együgyű, de szavad erő, áttör mindenben, mint kövek között a nyári fű.

AZ ISKOLA

(a szentendrei Református Gimnáziumról Köszönettel Dr. P. Tóth Bélának és feleségének)

Mint szél a nádason, átsuhan az idő: három évtized a zsongó partokon. A kezdőpont íme a végsővel összeér: akár a hűség, a ránk bízottakon.

Szórja fényeit az októberi ős, bőkezűn adja, mintha áldana, s a templommá lett udvaron körbevesz az imádságból született iskola.

GYŐZELEM

A győzelem titka az Istennel való bensőséges kapcsolat. Ez a forrása minden külső és belső erőnek.

Ha elfelejtenek, vagy elhanyagolnak, ha tudatosan mellőznek és te mindezt alázattal vállalod, és Uradnak hálát adsz minden sértésért és megaláztatásért, akkor – **az győzelem.**

Ha a jót, amit teszel vagy tenni akarsz, mások kigúnyolják; ha vágyaid meghíúsulnak; ha a többiek pontosan azt teszik, ami neked nem tetszik; ha tanácsodat semmibe veszik, nézeteidet nevetségessé teszik, s te mindezt zúgolódás nélkül, türelemmel, szeretettel elfogadod, akkor – **az győzelem.**

Ha neked minden étel jó, azért mindig hálás vagy; ha minden ruházattal, minden társasággal és életkörülménnyel, a magányossággal, mindennel, ahogy Urad vezet, megelégedett vagy, akkor – **az győzelem.**

Ha mások rosszkedvét, ingerültségét, panaszkodását, minden rendszertelenségét, pontatlanságát, amelyekről te nem tehetsz – bár azokat nem helyesled –, mérgelődés és zúgolódás nélkül elviseled, akkor – **az győzelem.**

Ha a körülötted levők különtségét, lelki érzéketlenségét, saját hibáik iránti vakságát elnézed, ha másoktól mindenféle üldözést elszenvedsz, s mind elviseled úgy, amint azt Jézus Krisztus hordozta, akkor – **az győzelem.**

Ha sohasem célod beszélgetésben saját személyedet vagy munkádat, sikereidet kiemelni; ha nem vágyol mások ajánlására, dicséretére; ha szeretsz ismeretlen maradni, hogy Krisztusban elrejtett életed legyen, akkor – **az győzelem.**

(2Korinthus 6,1-10; Róma 8,35-39)
(Az Evangéliumi Kiadó kiadványából) ■

A PSALMUS KÓRUS ÉVADZÁRÓ HANGVERSENYE 2016. JÚNIUS 12.



NÁLUNK KERESZTELTEK

*Antal Noel János
Isten népéhez tartozik*



*Hankó Bence
Isten népéhez tartozik*

Pomázi keresztyén felekezetek címmel új sorozat indul gyülekezeti újságunkban, melynek keretén belül jobban megismerhetjük a mellettünk, közöttünk élő testvéregházakat.

„*Dicsőség Jézus Krisztusnak! – Dicsőség mindörökké!*” Így köszöntik egymást a görögkatolikus közösség tagjai, akikről korábban mindössze annyit tudtam, hogy egyfajta kapcsot jelentenek a római katolikusok és az ortodoxok között. Bemutatásuk során igyekeztem alapelvként szem előtt tartani *László Emőke*, a Károli Gáspár Református Egyetem oktatójának szavait, mely így hangzik: „*A felekezetiismeret nem arról szól, hogy én mit gondolok az adott felekezetről, hanem hogy ő mit gondol magáról.*” A szakirodalom mellett ezért nagymértékben arra az interjúra támaszkodtam, amit *dr. Mosolygó Péter* pomázi görögkatolikus parókkussal készítettem.

Dilemmát jelenthet az egyház helyes írásmódjának kiválasztása, mert hivatalos iratokban egyaránt olvasható a „görögkatolikus” és a „görög katolikus” forma is. Az előbbi mellett döntöttem.

Előzmények – a keleti és nyugati rítus kialakulása

A Római Birodalom területén a keresztyénségnek két nagy ága alakult ki. A birodalom kettős felosztása nagyjából meghatározta a nyugati és keleti keresztyénséget területileg; két nagy központtal, Jeruzsálemmel és Rómával. A missziók nyomán az első századokban kialakult az ún. *pentarchia elve*, ez azt jelenti, hogy az egyházban öt pátriárkai szék volt: négy keleten és egy nyugaton.

Róma az egyházi hagyomány nyomán; Péter és Pál vértanúságának helyszínéül és Péter mint főapostol kapcsán, az egyetlen nyugati szék volt. Keleten ezzel szemben több



központ alakult ki: Jeruzsálemben volt az ősegyház, utána Antióchia, Alexandria és Konstantinápoly.

A Kelet-Római Birodalom határa a Kárpát-medencénél húzódtott, nagyjából ez jelentette a függőleges határvonalat a két rítus között. A magyarságot mindkét misszió elérte. Ez megmutatkozik többek között abban, hogy Sarolta, Szent István anyja bizánci keresztyénként támogatta az országot Rómához való



kötődését. Emellett az erdélyi és délvédeli részek jellemzően keleti szertartásúak voltak.

Az egyházszakadások, a görögkatolikusok eredete

1054-ben Humbertus bíboros pápai követ és Kerulariosz Mihály pátriárka között olyannyira kiéleződtek az ellentétek, hogy a pápa kiközösítette a pátriárkát. Bár a hivatalos történetírás ezt tekinti a nagy egyházszakadásnak, az Árpád-ház kihaláláig mégis jól megfértek egymás mellett a különböző szertartásúak. Ez a békés időszak a XIII. századig tartott, a negyedik keresztes hadjáratig, amikor a bizánci császárt menekülésre kényszerítve, latin császárságot kiáltottak ki Konstantinápolyban. Ez olyan sérelem volt a bizánciak részére, ami valódi

törést jelentett kelet és nyugat között. *Azok, akiket ma ortodoxoknak nevezünk, a bizánci rítusú, tehát a Konstantinápolyból kinövő szláv egyházak.*

A kapcsolat nem szakadt meg teljesen a keresztyén ágak között (ide értve a már korábban elszakadó kopt és örmény egyházakat), ennek köszönhetően szinte minden keleti rítusnál voltak bizonyos csoportok, akik közösségre léptek a római pápával, létrehozva az adott ág katolikus megfelelőjét.

Görögkatolikusnak az ortodox egyháztól elváló, bizánci katolikusokat szoktuk nevezni. Ez a megnevezés leginkább itt, a Kárpát-medencében jellemző, elsősorban a magyar és ruszin szóhasználatban. Több helyen *unitusnak* hívják, utalva arra, hogy unióra léptek a pápával. A görögkatolikus elnevezés kissé félrevezető, mert úgy tűnhet, hogy görög nemzetiségre utal, pedig a görög rítus, a keleti szertartást jelenti.

A magyar görögkatolikus egyház az 1646-os *ungvári unió* kapcsán jött létre. Ez az unió

azt jelentette, hogy az ortodoxok egy csoportja közösségre lépett a római pápával.

Unió Rómával – napjainkig

A Rómával történő unió lényege az volt, hogy el kellett fogadniuk a nyugati teológiát.



Egyfajta disszonanciát okozott, hogy van egy keleti teológián alapuló liturgia és van hozzá egy nyugati teológia. Fokozatosan elkezdtek latinizálódni; a liturgiában római hatásra meghonosodtak bizonyos nyugati formulák. Ilyen például a szentségimádás, a rózsafüzér bevezetése, vagy az *ikonosztázion* (a templomot a szentélytől elválasztó ikonfal) eltávolítása, annak érdekében, hogy a hívek lássák a papot, mint a római katolikusoknál.

Változást hozott ebbe a folyamatba a II. Vatikáni Zsinat, illetve az ökumenizmus elmúlt ötven éve; a hagyományokat illetően folyamatos, *markáns visszarendeződés* tapasztalható. Úgy tűnik, hogy a római egyház próbál pozitív üzenetet közvetíteni – elsősorban az ortodox egyház felé – szemléltetve, hogy engedik a görögöknek gyakorolni saját szokásaikat. Érdekes, hogy a görögkatolikusok eközben – éppen az ökumenizmus hatására – újra felfedezték keleti gyökereiket. Újra ikonosztázionokat építettek, a liturgiából kiigomlázták az olyan nyugati elemeket, mint a szentségimádás, vagy a Jézus Szíve áhítosság, vagy éppen a rózsafüzér.

Utóbbi magánjátosságként gyakorolható, de a templomban hivatalosan nincs rózsafüzér imádkozás.

Mindez mára valódi közeledést eredményezett katolikusok és ortodoxok között olyannyira, hogy a 2001-es iraki háború kapcsán egyfajta „szükség-uniót” hoztak létre



abban az értelemben, hogy katolikusok és ortodox keresztyének szükségállapotban, háborús helyzetben részt vehetnek egymás miséjén és közösen áldozhatnak. Ez – különösen, ha megnézzük a középkori egyházat – mutatja, hogy keresik a közös pontokat, melyek megtalálásában komoly szerepe van a görögkatolikusoknak.

Egyházszerkezeti jellegzetességek

Nyugati értelmezésben elég hamar nyomai voltak annak, hogy a római püspökönek – Péter utódként – kijár a legfőbb tisztelet és tekintély, ő „első az egyenlők között”. Ez a *primus inter pares* elve. Ezt a görögkatolikusok is elismerik. Azt a fajta centralizációt és közvetlen irányítást azonban, ami ma működik a katolikus egyházban, nem teológiai, hanem történelmi okokkal magyarázzák. A nyugati egyház történelmének sajátos folyamányának tekintik, amiben többek között az investitúraharc és az állam-egyház viszonyának alakulása játszott szerepet.

Bár keleten is kialakult egyfajta központ, hiszen Konstantinápoly mint császári székhely, nagyobb tekintélyt kölcsönzött az ottani pátriárkának; mégis kezdettől a *kommunió*, vagyis az ortodox részegyházak közötti közösség volt meghatározó. Keleten leginkább az *eukarisztikus közösség* számított. Az ortodox egyházban ma is helyben választják a pátriárkát, aki megválasztását követően elküldi hitvallását a többi pátriárkának. Összetartozásuk fontos jelképe a *diptichon*, az a névsor, amit kiemelt ünnepi liturgiákon elővasznak az összes keleti részegyházban kifejezve, hogy közösségben vannak. Ez a mai görögkatolikus egyházakban is élő szokás.

Hitvallásbeli kérdések

A görög – római unió során rendezni kellett fontos teológiai különbségeket. Bár Róma a keleti rítus gyakorlását nem ellenezte, hitvallásbeli kérdésekben nem volt ilyen rugalmas.

Kelet és nyugat között az egyik meghatározó különbség a *filioque* kérdése volt. Filioque jelentése: „és a Fiútól”. A kérdés középpontjában az a vita áll, hogy a Szentlélek egyedül az Atyától származik-e (orto-

dox nézőpont), vagy az Atyától és a Fiútól együtt (katolikus nézőpont). A görögkatolikusok elfogadták Róma dogmáját.

Nyugaton – főleg az arisztotelészi filozófia hatására – elkezdtek foglalkozni az anyag-forma, *szubsztancia-akcidens* problémával. Ez újabb érdekes teológiai különbséget eredményezett. A *transzszubsztanciáció* (átlényegülés, melynek során a kenyér és a bor Krisztus testévé és vérévé változik) tana keleten és nyugaton is dogmává lett, de a latin gondolkodásban nagy jelentősége volt – és van ma is – annak a kérdésnek, hogy melyik pillanatban történik meg az átlényegülés. Róma szerint ez az a pillanat, amikor a pap – az ún. *alapítási szavak* (a protestáns teológiában szerezetési ige) kimondása után, a csejgetés alatt – felmutatja az ostayt.

Ez a kérdéskör keleten ismeretlen volt. Egészen más gondolkodással közelítették meg az átlényegülés tanát, egyfajta üdv-történeti megközelítésben, melyben maga az



eukarisztikus imádság a lényeg. A nyugaton folyó vita belekényszerítette a keletet is, hogy meghatározzák az átlényegülés pillanatát. Az ortodox egyház szerint ez nem az alapításnál, hanem később, az *epiklézisé* történik meg. A görögkatolikusok ebben a kérdésben megtartották saját nézőpontjukat Rómával szemben.

Az epiklézis

Az epiklézis a *Szentlélek lehívása*. A görög rítusú keresztyének ennek során arra kéri az Úristent, hogy küldje le a Szentleket, és hogy legyen a kenyér Krisztus teste és a bor Krisztus vére. Az epiklézisének kettős vonatkozása van; egyrészt maga az átlényegülés, másrészt annak hatása a részesülőkire, hogy akik magukhoz veszik Krisztust a mise végén, azoknak legyen lelki javukra. Kettős tehát, mert hívja a Szentleket az adományokra és hívja a részesülőkire is.

Ez fontos eleme a liturgiának, mert teológiai jelentőségén túl, a római gyakorlattól eltérően, önazonosságot is jelent a katolikus egyházon belül.

A Szentírás használatáról

A reformátorok kritikájában a korabeli római egyház Biblia-használatával kapcsolatban, a görögök nem érzik érintettnek magukat, mert keleten mindig nagy tiszteletben volt a Szentírás. Az evangéliumos könyv helye ma is az oltáron van. A liturgiának része az evangélium, az olvasmányok és a zsoltárok. Szertartásaikat átszövik az ún. *arany láncolatokból álló imák*, melyek kötő-szavakkal összekapcsolt szentírási mondatok.

A Mária-tiszteletről

A keleti és nyugati Mária-tisztelet között van különbség; az ezzel kapcsolatos dogmák is közzösek, ugyanakkor eltérő szóhasználat tapasztalható. A görögök kevésbé mondják, hogy Szűz Mária, nyugaton pedig inkább így, vagy Szűzanyaként említik. Az *Istenszülő* címet nem nagyon használják nyugaton, míg keleten egyértelműen. Az istenszülőséget a görög egyház nem Mária szempontjából tartja fontosnak, hanem Krisztus szempontjából, arra utalva, hogy Krisztus valóságos Isten volt, nem csak ember.

A *társmegváltóság* kérdésével kapcsolatban – úgy tűnik –, ez dogma helyett inkább egy törekvés, amit bizonyos katolikus csoportok nagyon előtérbe helyeznek a mai egyházban. A görögkatolikusok nem különösebben foglalkoznak ezzel. Tény azonban, hogy Mária egykori engedelmisségére, igényére és mai közbenjárására nagy hangsúlyt helyez a görög egyház is, ez megjelenik például abban a – keleti szertartás részét képező – mondatban, hogy „Legszentebb Istenszülő, üdvözíts minket!”.

A Mária-tiszteletnek az a római egyházban megtalálható kultusza, mikor például Szűzanya szobrot öltöztetnek, a görög egyházban nincs meg. A szentek tiszteletét illetően ma is a *II. Niceai Zsinaton* megfogalmazottakat tartják irányadónak, mely szerint nem a szobrot imádják, a szentképek tisztelete nem a fa és festék tiszteletét jelenti, hanem annak szót, akit a kép ábrázol. Keleten szobrok helyett inkább a festmények, szent képek terjedtek el.

Mária közbenjáró szerepe szoros összefüggést mutat azzal a katolikus és ortodox hagyománnyal, hogy az elhunytakért is szoktak imádkozni.



A földi szeretetközösségben egymásért mondott imádság folytonosságát látják ebben; abból kiindulva, hogy a földi halál nem vágja el ezt a szeretetközösséget.



Baziliták

A magyar görögkatolikusok

A történelmi Magyarország területén az 1646-os ungvári unió eredményeképp alakult meg a görögkatolikus egyház. A keleti szertartású közösségek nagy része ekkoriban szláv és román nemzetiségű volt, de éltek magyar identitásúak is. Az 1690-es években megalakult a nagyváradi egyházmegye.

A 18. században a mai északkelet-magyarországi régióban sorra jöttek létre újabb görögkatolikus közösségek, akik már használtak – nem hivatalos – magyar nyelvű liturgiafordításokat; magyar identitásukkal feltehetően nem volt összhangban a közösségeikben hivatalos szláv vagy román egyházi nyelv. Az egyházmegyék rutén és román főpásztorai ekkoriban nem támogatták a magyar nyelv liturgikus használatát, ezért a magyar görögkatolikusok a 19. századtól szervezett formában – az ún. hajdúdorogi mozgalom keretében – törekedtek előbb a liturgikus nyelv elismeréséért, majd egy önálló magyar görögkatolikus egyházmegye felállításáért. 1900-ban Rómába zárandokolva terjesztették fel kérésüket XII. Leó pápának. Sajnos az aktuális világpolitikai helyzet nem kedvezett ügyüknek, ezért Rómától nem kaptak támogatást.

Hosszas egyeztetések után 1912-ben Ferenc József király – a magyar kormány javaslata alapján – megalapította a Hajdúdorogi Egyházmegyét, melyet X. Piusz pápa kanonizált. Az új, magyar egyházmegyébe 162 parókia került a munkácsi, eperjesi, fogarasi, nagyváradi és szamosújvári megyékből, valamint az esztergomi érseki tartományból. Az alapító bulla az egyházmegye liturgikus nyelvét a klasszikus görög nyelvet tette, és kötelezte a papságot arra, hogy azt három éven belül sajátítsa el.

A trianoni békeszerződés következtében az egyházmegye elvesztette egyházközségeinek majdnem felét. A megcsonkított Magyarországon a görögkatolikusok számaránya

tíz százalékról két százalékra csökkent. A két világháború között az egyházmegye lelki központjává váló Máriapócsra, saját rendházban megkezdte működését a baziliták és bazilisszák (bizánci rítusú katolikus szerzetesek és apácák) és megalakult a Hajdúdorogi Tanítóképző Intézet. A kommunizmus évtizedeiben a görögkatolikus egyházat is számtalan üldöztetés érte; ingatlanjait államosították, a bazilita rendet felszámolták. Dudás Miklós püspök kitarthatásának köszönhetően ezekben a nehéz időkben is fejlődhetett az egyház. 1950-ben megalakult Nyíregyházán a Hittudományi Főiskola és a Papnevelő Intézet, majd 1965-ben végre szentesítették a magyar liturgikus nyelvet.

A rendszerváltást követő újrakezdés alaphangját II. János Pál pápa látogatása adta meg, aki a máriapócsi kegyhelyen több száz ezer zárandok jelenlétében görögkatolikus szertartás szerint végzett liturgiát. A 90-es évektől folyamatosan bővült az egyházmegyei intézményrendszer; alsó- és középfokú oktatási intézmények mellett megindult a keleti teológia speciális mesterképzése. A bazilita és bazilissza rend szolgálatával szeretetszolgálat, kórházlelkészség, cigánypasztoráció működik napjainkban is.

A 2011-es népszámlálási adatok szerint mintegy 180000-re tehető a magát görögkatolikusnak vallók száma hazánkban. Ez a népesség csaknem két százalékát jelenti (forrás: KSH 2013.07.17.).

A Pomázi Görögkatolikus Egyházközség

Területéhez a következő települések tartoznak: Pomáz, Budakalász, Csobánka, Kisoroszi, Pilisborosjenő, Pócsmegyer, Solymár, Szentendre, Szigetmonostor, Tahitótfalu, Üröm. Alkalmaik helyszíne a Karitás Házban lévő Szent Miklós kápolna. A közösség vezetője dr. Mosolygó Péter parókus.

A görögkatolikus templom

A templom építészetileg elkülönülő részei fontos liturgikus funkciókat közvetítenek:

- ▶ Az előcsarnok átmenet a világi és a szent hely között. Lelki szempontból a bűnbánat és a megtisztulás helye.
- ▶ A hajó a liturgia végzésének, spirituálisan a megvilágosodás helye.
- ▶ A szentélyt eltakarja az ikonosztázion. Szellemileg és eszmeileg vezeti a hajtót, és Isten eljövendő országát jelenti.
- ▶ Az ikonosztázion a külső és a belső szentély határán emelkedő, meghatározott ikonokkal díszített, rendszerint három ajtóval

ellátott építmény. A mennyei és földi, az isteni és emberi szintek egymásba kapcsolódását szimbolizálja gazdagon.

▶ Az oltár a szentély közepén áll, de igazából az egész templom középpontja. Egyszerre jelképezi magát Krisztust, az Ő trónját és az Ő sírját. Rendszerint kocka alakú és kőből épített, ilyenformán megidéri az oltár ószövetségi előképeit is.

▶ Az előkészületi asztal a szentélytől balra helyezkedik el. Itt zajlik a liturgia első, nem nyilvános, az adományokat előkészítő része. Krisztus „rejtett” életének szimbolikus tere.

A görögkatolikus liturgia sajátosságai

▶ Közös végzés – a szertartásokat a pap a néppel együtt végzi, a II. Vatikáni Zsinat által előírt „tevékeny részvétel” jegyében. Ezt segíti a liturgia párbeszédese jellege.

▶ Zsolozsma végzése – a pap nem maga végzi a zsolozsmát, hanem a néppel együtt teszi, különösen a reggeli és alkonyati istentiszteleten.

▶ Az Eukarisztia anyaga – kovászos kenyert használnak, amit proszforának hívnak.

▶ Az áldozás – mindig két szín alatt történik, vagyis nem csak a pap áldozik a Szent Testtel és Szent Vérral, hanem a hívek is. (Ez apró kenyérdarabok borban való megmártását jelenti.)

▶ Nős papság – ősi szokás szerint érvényben van az a gyakorlat, hogy nős embereket is pappá szentelnek. Papszentelés után viszont már nem lehet nőszülni.

▶ Liturgikus hét – minden egyes napnak megvan a jellegzetessége; minden nap másnak az ünneplése történik. Hétfő a szent angyalok, kedd Keresztelő Szent János, szerda és péntek a szent kereszt, csütörtök az apostolok és Szent Miklós, szombat az Istenszülő és minden szent tiszteletére van szentelve, vasárnap Jézus Krisztus feltámadását ünneplik.



Dr. Mosolygó Péter pomázi parókus

Részletek a görögkatolikus hitvallásból

„Hiszek az Anyaszentegyházban”

1. Az Egyház: Isten népe. Senki sem sziget. Mi, emberek, valamennyien összetartozunk, közösséget alkotunk: családban élünk, iskolai, munkahelyi közösségbe tartozunk, egy falu vagy egy város lakói vagyunk, Magyarország a hazánk, együtt élünk a Föld nevű bolygón. Közösség az Egyház is, Isten népének közössége.

2. Az Egyházat nem az emberek találták ki, hanem az Úr Jézus alapította. Az Anyaszentegyház feje maga Jézus Krisztus. A benne hívők az Egyház tagjai, akik hitben és szeretetben közösséget alkotnak.

3. Az Egyházat Anyaszentegyháznak is nevezzük, mert amint az édesanya életet ad gyermekeinek, gondolzza, táplálja, szeretettel neveli őket, úgy az egyház anyai szeretete egész életünkön át kísér bennünket.

Az Egyház tulajdonságai:

1. *Az Egyház egy.* – Egy az Isten. Egy az Úr, Jézus Krisztus, aki egy Egyházat alapított. Egy a Szentlélek, aki az Egyházat élte.

2. *Az Egyház szent.* – Szent, mert az Úr Jézus önmagát adta érte, hogy megszentelje. Az Egyház tagjainak is arra kell törekedniük, hogy szentekké legyenek. (Ebben segítenek bennünket a *szentségek*. A szentségek látható jelek, amelyek láthatatlan módon Jézushoz kapcsolnak bennünket. Ezek a következők: keresztség, bémálás, Eucharisztia, bűnbánat szentsége, házasság, betegek kenete, egyházi rend.)

3. *Az Egyház katolikus.* – A „katolikus” görög szó, azt jelenti: egyetemes. Az evangélium üzenete egyetemes, vagyis minden embert megszólító. Az Egyház küldetése, hogy az örömhírt minden kor minden emberének hirdesse.

4. *Az Egyház apostoli.* – Az Úr Jézus apostolokat választott, és őket bízta meg az Egyház vezetésével. Az egyház tehát az apostolokra épül. Az apostolok utódai a püspökök, a

püspökök munkatársai pedig a papok. Az Egyház legfőbb püspöke a pápa.”
(Forrás: www.gorogkatolikus.hu)

Ők – rólunk

Írásomat azzal a – számomra nagyon kedves – idézettel zárom, mely a görögkatolikus



Hajdúdorogi görögkatolikus székesegyház

tanítás protestánsokról szóló gondolatait tartalmazza; jól tükrözve azt a szeretetteljes nyitottságot, amit részükről magam is megtapasztalhattam.

„Protestánsok alapították a keresztény egyház szolgálatára az Egyházak Világtanácsát azok számára, akik Jézust Istennek és Megváltónak tartják. Az ortodoxok is csatlakoztak hozzájuk, kikötve a Szentháromság imádsását. A zsinat az Egység-Titkárság felállításával segítette az ökumenikus munkát. Fontos, hogy

tudjuk egymás értékeit megbecsülni. A protestáns egyházak nagy szolgálatot tettek az emberiségnek a Biblia népszerűsítésével, sok buzgó keresztény ember nevelésével, az egyházi építészet nagyszerű alkotásaival, a világirodalom több remekművével, sok humánus intézmény felállításával és fenntartásával. A protestáns egyházak demokratikusabb szervezete, a nemzeti nyelv, az egyszerű és közvetlen istentisztelet, az ökumenizmus értékelése, a világiaknak az egyházi életben való fontossága olyan értékek, melyeket a megújuló katolikus egyház szívesen magáévá tesz.”

Forrásmegjelölés

- *Dr. Mosolygó Péter:* Személyes interjú. / Pomáz, 2014. október
- *dr. Nagymihályi Géza:* Alapelvek a görög katolikus templomok tervezéséhez /Országos Katolikus Gyűjteményi Központ; [http://www.okgyk.hu/inc/ irasok/GK_Templomepitesi_ alapelvek.html](http://www.okgyk.hu/inc/irasok/GK_Templomepitesi_alapelvek.html) 2014.12.02.
- *Papp Nóra:* Bevezetés a görög katolikus liturgiába/ [http://www.parochia.hu/1oldalemek/Gondolatok/gkszerztartan.htm](http://www.parochia.hu/1oldalelemek/Gondolatok/gkszerztartan.htm) 2014.12.04.
- http://gorogkatolikus.hu/?muv=hittanora&hit tanora_id=21 2014.12.02.
- http://gorogkatolikus.hu/?muv=hittanora&hit tanora_id=23 2014.12.02.
- <http://pomaz.gorogkatolikus.hu> 2016.01.27.

Óváryné Herpai Dóra



Augusztus 6-án kötött házasságot a pomázi templomban Nagy István és Ádány Barbara.



Augusztus 13-án kötött házasságot a pomázi templomban Csiszár László és Bíró Krisztina.



Isten áldását kérjük házasságukra.



ÉLET, AMELY ÁTÍVELTE A 20. SZÁZADOT

VITÉZ JOÓ SÁNDOR BÁCSI ÉLETÉRŐL

Négy kötetet forgatok már napok óta. Vitéz JOÓ SÁNDORNAK, a csobánkai református gyülekezet tagjának 87 éves korában papírra vetett önéletrését, amelyet 1990-nel zár. Sándor bácsinak utána még hosszú élet adatott, idén tavasszal, 96 évesen adta vissza a lelkét a Teremtőnek.

Az utolsó 26 évről tehát a kötetekből nem tudunk meg részleteket, viszont az előtte élt 70 évről annál többet. A 20. századot átívelő egyéni és nemzetsorsot, annak szépségeit és tragédiáit, ahogy a kötetek hátlapján olvassuk.

És micsoda gazdag, fordulatos élet adatott Joó Sándor számára! Pest megye déli részéről származik, a Duna menti Dömsödön és környékén élte életének jelentős részét, kivéve a háború előtti két évet, és a katonaként eltöltött időt valamint a fogságot.

Református családba született, nagybátyja teológiát tanult az első világháború idején. Amikor az oroszok betörték Kárpátaljára, önkéntesnek jelentkezett – és sohasem tért haza. Sándor maga unokatestvér házasságból született egy gazdálkodó-kocsmáros családba. Apja hússzékelt – hentesüzletet – bérelt, abból tartotta el családját. Édesanyja korán halt meg az akkor még gyógyíthatatlan tüdőbajban, emléke alig maradt róla.

Joó Sándor őszinte vallomást tett életéről, jót, rosszat nem elhallgatva. Gyermekkora örömeit és viszontagságait megosztja az olvasóval. Kapcsolatát öregapjával, édesapja fordulatos életét, a kisfiú emlékeit, rácsodálkozását a környezetére, a világra. Az első világháború utáni viszontagságos évekre, csonkán maradt családokra, nyomorúságokra.

Édesapja újraraházasodott, és mivel a hűsület a gazdasági válság idején nem ment, vendéglősségre váltott.

A kis Sándor pedig cseperedett, eszmélt rá a világra, tervezte a jövőjét, a sorsát. Erről így vall: „...részemteltem, hogy a sors egyben a Jóisten akarata is. Nagyon sokszor utólagosan jöttem rá hogy lám, most is Ő fogta a kezemet, most is Ő irányította a sorsomat. De olyan is volt, mikor feltettem a kérdést, hogy Atyám, most elengedted a kezemet?”

Nem engedte el. Az édesapa a vendéglőt otthagyva Pestre költözött zöldségkereskedőnek. Vitte magával Sándort is, akit reáliskolába íratott. Nehéz idők jártak akkoriban, az üzlet nem sikerült, visszakerültek Dömsödre, megint csak hentesüzletből keresték a kenyerüket. Ő pedig Kunszentmiklósról, a református középiskolába, ahol érettségizett. Tassról kerékpározott oda napjában, az ottani nagyszüleitől.

Tassi nagyszülei vallásos emberek voltak,



különösen nagymamája, akinek az élete sarokköve a Biblia volt. Ötödikes korától pedig már az apai háztól járt kerékpárral Dömsödről. 17 kilométer oda, ugyanannyi vissza. Ahogy írja, istentelenül kemény telek jártak annak idején, ő pedig nyomta a pedált rendületlenül.

Jó tanuló volt, nyaranta gyerekeket készített fel az iskolára. Ezek voltak az első keresetei. No és a jó tanuláért járó jutalma.

Mindez azonban nem jelentette azt, hogy tovább is tanulhatott volna, édesapja anyagi körülményei ezt nem engedték meg. Pedig középiskolai tanár akart lenni. Katonának még nem állhatott, Akasztó községben lett hivatalnok 60 pengőért.

Két szép évet töltött el itt, barátokra, szálláshelyén szinte egy új családra tett szert. Történelmi idők voltak ezek, a megcsonkított ország határainak kiigazítása, a világháború előszele, majd kitérése. És Joó Sándor számára is megérkezett az, ami abban az időben annyi fiatalnak: a katonai behívója. Háború volt már akkor, 1940 késő ősze.

Mindez ketté is törte közigazgatási karrierjét: pályázatát a szombat-helyi jegyzői tanfolyamra már be sem adta.

Katonaéveiről és a fogságáról a második kötetben olvashatunk. A leírás történeti értékét jelzi, hogy Joó Sándor életének erről a szakaszáról, az átélt eseményekről több adatot is szolgáltatott a Hadtörténeti Intézet és Múzeum számára. Amúgy színes, olvas-

mányos leírás ez is. Kiskőrösön sorozták, a kárpátaljai Ökörmezőre kellett bevonulnia. Szolyván gyalogos kiképzést kapott, ám legnagyobb bánatára tüzért akartak faragni belőle, ezért tovább kellett vonulnia Máramaros-szigetre. A kiképzés keserves volt, talán ebben a kifejezésben foglalható össze legkifejezőbbben Joó Sándor leírása.

És elérkezett 1941 nyara, amikor hazánk hadba lépett a Szovjetunió ellen. Az alakulat, amelyben Joó Sándor szolgált, megindult a bizonytalanba. Bármennyire kifejező is a leírás, a háború borzalmaikat csak az ismeri igazán, aki át is élte. A határátlépés, a harc, a halál osztása, a hősi halál. A lóval való kapcsolat. A fiatal tüzérnek a tapasztalatok szerzésével telt az első éve.

A frontról visszahívták a hajmáskéri tüzériskolába. Hadapród lett, zászlósi rendfokozatot kapott, majd indult vissza keletre, Ökörmezőre. Időnként szabadság, Dömsödre, de meglátogatta a kedves szállásadóit Akasztón is.

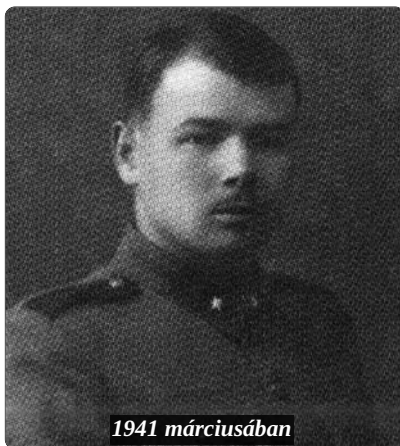
A háború már nem úgy alakult, mint ahogy azt az ország vezetése és a velünk szövetséges hatalmak gondolták, újabb és újabb mozgósításra volt szükség. Joó Sándor számára 1944 elején érkezett el a hadműveleti



területre vonulás újbóli ideje. Közben hazánkat megszállták a németek, az alakulatot súlyos harcokba vetették be a lengyel Kolomea elfoglalására. Pontosabban visszafoglalására – mindhiába.

Az idők történelmiek voltak, Románia átállt a másik oldalra, ezzel pedig végképp megfordult a hadiszerecsé. Védekezésre kellett berendezkedni, előbb még az elfoglalt területeken, majd a Kárpátok bércein belül. Aztán megtörtént Szálasi hatalomátvétele is, a hadsereg pedig kezdett felbomlani, egyre többen indultak haza. A folyamatos visszavonulás jellemezte már a katonai életet, s időnként harcba is keveredtek. Itt tapasztalta meg csak igazán a halál szelét, hullottak mellette a kedves katonatársai, barátai, beosztottai.

Az új frontvonalat a Hernád völgyében nyitották a tél közeledtével, majd a Sajó mentén. Aztán folyamatosan harcolva vonultak vissza a Felvidéken keresztül, Kransznahorkaváralját, Rozsnyót érintve, tovább a Garam felé, majd mire kitavaszkodott, tovább, mindig tovább nyugatnak. Az alakulat utolsó bevetései a Vág völgyében voltak. Joó Sándor egészen a háború végéig, a megadásig harcolt.



1941 márciusában

Leírása nem holmi háborús leírás, több ennél. Visszaemlékezés, az események folyamatos értékelése, történelmi visszatekintés is. Naplót vezetett, ami a hadifogságba hurcolás közben sajnos elveszett. Pontosabban nem került el ahhoz a békéscsabai családhoz, akinek a címét ráírta a papírkötegre, miközben megszabadult tőle a vagon nyílásán keresztül.

Ám ettől függetlenül, az életben maradt társaival levelezve pontosította az emlékeit, szinte kutatómunkát végzett, mielőtt papírra vetette.

A harmadik kötet a fogsága története. Sokan megírták az átél rémségeket, köztük ő is. Néhány heti tengés-lengés során az orosz katonák megfosztották őket mindenüktől – elsőként persze a fegyvereiktől –, majd elindultak Brnóba. Közben folyamatosan reménykedtek, hogy hazaengedik őket. Az ellátásuk ekkor még tisztességes volt, s szállították őket az országon keresztül kelet felé. Több héten keresztül, vagonban, sanyarú körülmények között.

A cél Grúzia volt – a Fekete-tengeren keresztül, 420-450 magyar tiszt. Egyre távolabb a hazától. A fogság ideje alatt valahogy minden az evés körül forgott. Hogyne, hiszen keveset kaptak, alapérzésükké vált az éhezés. Legyengültek, könnyebben kaptak el betegségeket.

Kis faluba kerülnek, építkezésre. Neki szerencséje volt, néhány hét múltán a konyhán kötött ki: jelentkezett, amikor hentes kerestek. Neki ugyan az édesapja volt az, tőle lesett el valamit otthon, az iskola mellett.

KATONAÉLETEM

Részlet Joó Sándor könyvéből

Egy másik élményem, amely egy életre megmaradt emlékezetemben.

Hazafelé jövet talákoztam apámmal egy dnyeszter-parti ukrán faluban. Azt tudtam, hogy akkor 47 éves apámat a szovjetek elleni hadüzenetkor behívták katonának a 154-es hadihídoszlophoz. '41 júliusában el is vonultak hadművelési területre, hogy hová, azt nem tudtam. Neki is tábori száma volt, meg nekünk is. De mi nem levelezhettünk egymással. Csak annyit tudtam róla, hogy valahol a Szovjetunióban van a 154-eseknél, feltehetően valamilyen folyó mellett, ahol vagy pontonhidat építettek, vagy valamilyen fel-, illetve lerobbantott hidat kellett nekik használhatóvá tenniük.

Már nem tudom hanyadik napja menteltünk, azt sem tudom, hány km-t tettünk meg, illetve hagyunk magunk mögött, már a települések neveit is elfelejtettük, csak egy zakatolt az agyunkban és a szívünkben: hazafele! Egyszer csak megérkeztünk a Dnyeszter folyóhoz. Meglehetősen mély mederben sebes folyású, elég széles folyó volt, két partján dombokkal. Egy lerobbantott híd állt előttünk, amelyet magyar hidászok pontonokkal, gerendákkal, vastag pallókkal tettek használhatóvá. Úgy, hogy át is tudunk kelni rajta. A település a nyugati oldalon feküdt. A hidat magyar katonaság őrizte. Eszembe sem jutott, hogy apám itt lehet ezek között.

Maga a falu elég kihaltnak látszott. Gondolom, hogy csak asszonyok, gyerekek, meg öregek maradtak otthon, a



szik apámék valamikor itt lehetek beszállsolva. Majd olvasom egy másik ház kapuján, egy harmadik ház üzletajtáján is. Nagyon dobant a szívem a sátorlap alatt. Ez nem lehet véletlen, de nincs akit megkérdezhettek, hogy milyen alakulat van itt... Végre meglátok egy idősebb korosztályhoz tartozó, jó nagybajuszú katonát, odalovagolok hozzá.

- Bátyám, itt van még a faluban a 154-es hadioszlop? – kérdezem.

- Igen – felelte. – Én is odatartozom.

- Ismeri-e Joó Gábort, az apámat?

- Igen, ő a szakácsunk.

Kértem, ha van ideje, vezessen hozzá, de várjon egy kicsit, előbb engedélyt kérek a parancsnokomtól. Előre lovagoltam, kér-

tem és kaptam engedélyt a lemaradásra. Egy mellékutcába fordultunk be, és látom, hogy egy idősebb, köpcös katona ossza az ebédet a csajkás katonáknak. Megdermedtem, könnybelábadt a szemem. Közben kísérőm odakiáltott:

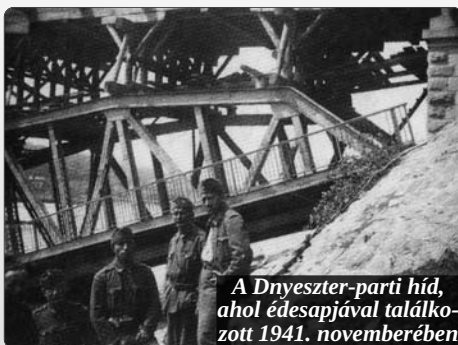
- Gabi, gyere, itt a fiad!

Apám felnéz, könnyezik az ő szeme is, kezében remeg az adagolókanál, a kondérba dobja, és rohan felém. Még arra sem eszmélek, hogy leugorjak a lórlól. Úgy öleljük és csókoljuk egymást, ő lábujjhegyen, én lehajolva, sátorlapban, csatagosan. Az ő hangja jön meg előbb.

- Szállj le a lórlól és gyere be, egyél, finom krumplistésza az ebéd. Adjatok gyorsan egy csajkát! – Egy egész csajka krumplistésztát megettem. Jött a többi öreg katona is, köszöntöttek, ölelgettek, és együtt örültek velünk a nem várt találkozásnak.

Bent a szobában egy rövid ideig beszélgettünk, róla, az otthonról, a katonai szolgálatról. Nem akartam elkeveredni az alakulatomtól, így soká nem maradtam. Fájó szívvel vettem búcsút apámtól, és vágtattam bajtársaim után. Ő csak 1942 tavaszán szerelt le, és került haza.

Egy kis előrehozott utóesemény, amelyet apám írt meg haza tábori lapon. Mikor ellovagoltam, jutott eszébe apámnak, hogy van neki egy kis hazai kisüsti pálinkája, és nem kínált meg velem! Fogta a flaskát, szerzett egy kerékpárt, és elkezdett tekerni utánam. De hát én már akkor árkon-bokron túl voltam. A hegyes-dombos vidéken hamar kifulladt szegény, le kellett az árok szélére ülnie, és ott szépen megitta a kis maradék pálinkát. A bajtársai előtt meg szégyellte, hogy elfelejtett ott a lakásban megkínálni. Nekik azt mondta, hogy utolért, és együtt megittuk a kis maradék hazait.



A Dnyeszter-parti híd, ahol édesapjával találkoztam 1941. novemberében

Nem a Gulagon tartották ugyan fogva, de az élete így is keserves volt, távol az otthontól, sok munkával. Néha szökések – eredménytelenül. Tisztálkodási lehetőség ritkán, szabadidő még kevesebb. Viszont kaptak lapot otthonról 1946 szeptemberében. Hogy honnan tudták meg a címüket, örökre rejtély. Hiszen ők sem tudták a sajátjukat.

Másfél évet követően indulhattak haza Tbiliszin keresztül. No, nem azonnal, sőt itt is dolgoznia kellett, jóllehet először megtagadta, végül azonban csak beadta a derekát. A munkáért még némi pénzt is kapott, amivel javítani tudta az ellátását. Foglyok voltak itt is, táborban laktak, engedelmessé tenniük kellett, de a soruk sokat javult. Innen tért haza 1948 nyarán, másfél hetes utazást követően.

Otthon örövendés, majd a munkába állás. A közellátási hivatalba került Dömsödön, ahonnan hamarosan kirúgták. Átvette édesapja gyengén működő kocsmáját, de akkoriban ilyesmire



sem volt pénze az embereknek, próbálkozhatott akármivel. De nem is kellett sokáig próbálkoznia, a kocsmáját mondvasínált okokkal bezárták. Nem volt a rendszer kedvence, ez bizonyos...

Nem maradt más hátra számára, mint elhelyezkedni a fővárosban, a kénsvagyárban, segédmunkásként. De akkor már nemcsak a gyárakat államosították, hanem a nagybirtokokon is megalkultak az állami gazdaságok. Ő

is ide váltott, az Apaji Állami Gazdaságba. Fizetése alacsony volt – három gyermeket tartott már el akkor, a hadiözvegy felesége házasságából származókat –, ám ekkor melléje szegődött a szerencse: beruházási előadót faragtak belőle. De itt sem maradhatott, állást kellett keresnie ismét.

Közben 1953-ban megszületett lánya, Katalin is. Így már négy gyermek nevelkedett a családban.

A mezőgazdaságba került ismét, hétvégenként pedig pincérként szolgált fel. Így érte az 1956-os forradalom is. Aztán követ-



2014-ben, gyülekezetünk Idősek karácsonyán

kezett a kádári enyhülés, Joó Sándor élete pedig lassanként egyértelműen a vendéglátásnál állapodott meg. Húsz évet töltött a szakmában, amikor 57 évesen a Kiskunsági Állami Gazdaságba került húsüzemvezetőnek – amit ekkor tanult ki. Aztán még némi téveszmunka következett az életében, s a rendszerváltás idején, 70 évesen ment nyugdíjba.

S közben az egyházzal való kapcsolata is erősödött. Ahogy írja, „Közben társadalmi munkát is végeztem; a Dabi Református Egyházközség kurátora (gondnoka) lettem. Egy fiatal, agilis lelkész oldalán 2000-ig.”

Élete utolsó éveit Joó Sándor gyülekezetünk tagjaként Csobánkán töltötte. Betagolódt az egyházi életbe, rendszeres igehallgatója volt a közösségnek. Amikor pedig gazdag életének a végén, 96 évesen, testileg már elgyengült, Nyilas Zoltán esperes úr és Benedek Ferenc gondnok úr egy imaórát követően igeolvasással, imádsággal és zsolnával kísérték haza Teremtő Urához.

Hardi Péter

LÚDAS MATYI DÖMSÖDÖN

Részlet az ÉLETEM A SZOCIALIZMUSBAN című könyvből

De pár napon belül megérkeztek a filmesek. A Lúdas Matyi c. filmnek egyes jeleneteit forgatták, nevezetesen a „Döbrögi vásárt”, a volt piactéren. Oda statisztákat kerestek. Egy statisztánapi gázsija 40 Ft volt. Több mint egy napi nap-szám itthoni viszonylatban. A főrendező Nádasy Kálmán volt, az operaház igazgató főrendezője. Segédrendező: Ranódi László, aztán a Szegedi Nemzeti Színház frissen kirúgott főrendezője, s még egy, a nevére már nem emlékszem.

Szállásra volt szükségük. Én is beöltöztem bógatyás parasztnak, apám is a két lovával 40 + 100 Ft-ért. A délelőtt eltelt a Döbrögi vásár rendezésével, a környékbeli házak és a templom be lett takarva nádtetőt imitáló lepellel. Délben hazamentem ebédelni, hisz a piactér mellett laktam. Nálunk találtam Nádasy Kálmánt, a főrendezőt, feleségével, Birkás Liliannal, akiknek a hálózobánkat feleségem közben kiadta itt tartózkodásuk idejére.

Abban az időben vezették be hazánk nagy párt-korifeusai, hogy akár néhány főt számláló vállalkozás vagy csoportosulás vezetője mellé is párttitkárt adtak, illetve neveztek ki. Ha már nagyobb létszámmal rendelkezett, akkor már szükség volt szakszervezeti titkárra is, sőt KISZ-titkárra is. Szinte prezentálva, hogy még egy Nádasy Kálmán méretű főrendezőnek is a párttitkár ellenőrzése alatt lehet csak maradandót alkotni. A sors fintora, hogy a párttitkárt pedig apámékhöz szállásolták be, akivel a jó kadarka mellett jó viszonyba is került.

Nádasy Kálmán meglátta a katonatiszti fényképemet a lakásban, és megkérdezte feleségemet, hogy én hol vagyok. Mondja neki, hogy statiszták vagyok a piactéren. Neki szüksége lenne egy ilyen emberre, segédrendezőnek.

Ugyanis a piacteret, jelenleg a „Döbrögi vásárt”, négy szektorra osztották föl, és neki csak három szektorra áll rendelkezésre rendező – mint fentebb már írtam róla.

Délutánra már segédrendezőként szalagáltam és intézkedtem, még bógatyában, de már 100 Ft gázsijáért. Hej, de boldog is voltam. Este rendezői megbeszélés a Kék-Duna Strandvendéglőben. Ezt úgy hívták akkor németesen, hogy „gázsij-sitzung”.

Másnap már polgári ruhában segédrendeztem a Döbrögi vásár negyedik szektorát. Megindultak a felvételek. Nekem is, de a dömsödi statisztáknak is igazi élményt jelentettek. Hej, gondoltam, ha itt ragadhatnék közöttük! Gondoltam is rá, mert a főrendező meg volt elégedve a közreműködéssel. A színészekkel is összebarátkoztam, Soós Imre, aki a címszerepet, Lúdas Matyit alakította, Joó László és Tunyogi Pál színészek minden délután

a felvételek szünetében beugrottak hozzánk zsíroskenyérre és egy bögre tejre. Ismét rózsaszínben láttam a világot, no és a napi 100 Ft igen nagy pénz volt akkor.

Harmadnap is nagy lelkesedéssel fogtam neki a munkának. Hanem aztán délután mit ad Isten! M.D. járási párttitkár is kíváncsi volt a felvételekre. Kiautózott a sleppjével a helyszínre, s kit látott a negyedik szektorban ügyködni, mint engemet, a megbízhatatlan, erkölcsileg halott osztályellenséget. Rögtön utasította a stáb párttitkárát, hogy azonnal rúgjon ki. Igen ám, de ez derogált a stáb párttitkárának, mert apám keresztül engem is megismert. A közlést átpasszolta a főrendezőnek. De ő is rühellte



közölni. Így az ő felesége közölte az én feleségemmel, mikor az esti eligazítás után hazaértünk. Ekkor aztán eszembe jutottak Petőfi szavai: „Bár maradtam volna benne én is...”, már mint a bógatyában, hát ha akkor nem ismert volna fel M.D. járási párttitkár. Így a negyedik napon ismét kereset nélkül maradtam. (Harmadszor.)

Kedves kötelességemnek szeretnék eleget tenni ezzel a beszélgetéssel. 2006. augusztusban értesültem arról, hogy községünk szülöttét, a 87 éves Joó Sándor bácsit a II. Világháborúban szerzett kitüntetései alapján vitézzé avatták. A nagybányai vitéz Horthy Miklós nevével fémjelzett Történelmi Vitézi Rend tagjai sorába emelte, vitézi címet és jelvényt adományozott neki. Az eskütételre a Városligeti Fasor impozáns templomában került sor, 2006. július 29-én. E naptól viselheti a címet és a jelvényt.

A vitézzé avatás a Belvárosi Templomban zajlott, egy a Nemzeti Múzeumban őrzött, és külön erre az alkalomra kikért karddal.

► **Sándor bácsi! Legyen szíves szóljon néhány szót a vitézi rendről!**

► A vitézi rend fogalma az Árpád-házi királyok koráig nyúlik vissza. A királyok, harcaik során, a legkiválóbb harcosaiknak vitézi címet, nemességet és földbirtokot adományoztak. Ezek a szokások sem a vegyesházbeli, sőt még a Habsburg királyok uralkodása alatt sem halványultak el. Utolsó reneszánsza az I. Világháború után, nagybányai vitéz Horthy Miklós országlása alatt volt. A II. Világháború után már ez teljesen megszűnt, legalábbis Magyarországon. Azok a főleg magas rangú régi tiszték, akik nyugatra emigráltak, míg Horthy Miklós élt (1957-ig), még életben tartották a rendet.

A Nemzetközi Genealógiai és Heraldikai Kongresszus 1962-ben Edinburghban ismét elismerte a vitézi rendet, amit 1964-ben ki is hirdetett. Azóta társadalmi szervezetként működik, s mint egyesület, jogi személy.

► **Elmondaná, hogy kik lehetnek vitézek?**

► Természetesen! Egészen pontosan a Rendi Kódexből idézek: „Saját érdem alapján vitéz lehet olyan magyar férfi és nő, akik Világháborúban, vagy a nemzeti felkelés során (1956 évi szabadságharc) hősként viselkedett és a jelen esetben a megszabott hadikitüntetéssel rendelkezik.”

A II. Világháborúban hősi halált halt katonák és az 56-os forradalom miatt (meghaltak vagy disszidáltak) már csaknem teljesen elfogytak a vitézi címet viselőik. Ezért módosították az alapszabályt úgy, hogy ha nem volt elsőszülött fiú, az apja után a leánygyermek, sőt az unoka is örökölhette a vitézi címet. Az én kitüntetésem II. Világháborús eredetűek, így saját jogon vagyok vitéz.

► **Milyen kitüntetéseketszett kapni?**

► Időrendi sorrendben kaptam a következőket: 1943. Tűzkereszt Signum Laudis hadiszalagon a kardokkal; 1944. november. 10 Bronz Signum Laudis hadiszalagon a kardokkal; 1944. II. osztályú Német Vaskereszt; 1945. január 14. Ezüst Signum Laudis hadiszalagon kardokkal.

Felterjesztettek még magasabb kitüntetésre is (Lovagkereszt és Ujólajos Signum Laudisra), de ezek már nem lettek elbírálva, hála a háború végének. (A felterjesztéseket, kitüntetések a Honvédelmi Minisztérium értékelte és adományozta, a jelvényeket csak ezt követően juttatták el a kitüntetettnek. Megjegyzem, a németek praktikusabbak vol-

VITÉZZÉ AVATTÁK

Joó Sándor bácsival beszélget Vass Ilona

tak, mert a csapattestüknél tárolták ezeket a Vaskereszteket, s ha valaki kiérdemelte, már adományozták is a papírral együtt.)

► **Úgy tudom, hogy Sándor bácsi hosszú ideig hadifogságban volt az akkori Szovjetunióban. Hogyan tudta ilyen hosszú ideig takargatni a kitüntetésekét igazoló papírokat?**

► Ennek külön története van, amit szívesen elmesélnék.

A II. Hegyi dandár állományába tartoztam, és a 10. hegyiüteg első tisztje voltam (zászlósként). Kolomeától kezdve, a Kárpá-

nak nagy szüksége van szakképzett vasutasokra. Akik ezt igazolni tudják, másnap már indulhatnak is haza Magyarországra. Szerencsére az ütegemben szolgált egy Szabó

Miklós nevezetű katonára, aki igazolni tudta vasutas mi voltát. Jóravaló embernek ismertem, ezért rábíztam az okmányokat, s megkértem, hogy őrizze meg, míg én is hazatérek.

A fogságból 1948. július 9-én érkeztem haza Dömsödre, s néhány hét múlva ezt levélben jeleztem neki. Postafordultával válaszolt, küldte a kitüntetésem papírjait, egy mentegető levél kíséretében, melyben bocsánatot kért, mert a II. o. német Vaskezeset útközben kidobta, a rajta levő német szöveg és horogke-

reszt miatt, ugyanis félt, hogyha ezt az oroszok megtalálják nála, talán még agyon is lövik.

Így is nagyon boldog voltam, de a papírokat szinte az avatásomig titkon őriztem.

► **Mégis, hogyan kerültek ezek a papírok a Vitézi Szék látókörébe annyi év után?**

► 2001-ben, idős koromra való tekintettel lányomhoz költöztem, Csobánkára. Az ő munkahelyén volt egy helyettes vezető, aki történetesen (az 56-os események kapcsán) vitézi hadnagy, és az ő feladata a vitézi címre jogos egyének felkutatása. Beszélgetés közben derült ki, hogy kitüntetésem alapján, saját jogon megkaphatom a vitézi címet.

2006 elején a Vitézi Szék bekérte a papírjaimat, majd június elején örömmel értesítettek, hogy kérelmemet elfogadták, valamint értesítettek az eskütétel és az avatás időpontjáról, helyeiről is.

A Vitézi Szék ünnepei igen színesek, bensőségesek, maradandó emléket nyújtva résztvevőiknek. Ezekben az alkalmakon ott vannak a régi hagyományos zászlók, a szentkorona másolata, alabárdos koronaörök és díszruhás, érdemérmes vitézek.

► **Úgy tudom, az érmeket is megsztett kapni. Hogyan sikerült ezt elérni?**

► Az érmék felkutatása, a Vitézi Szék közreműködésével történhetett meg, így sikerült azokat Németországból beszerezni.

Végül engedje meg, hogy a Dömsödi Hírnök és Olvasói nevében köszöntsem Sándor bácsit! Viselje büszkén ezt a szép kitüntetést erőben, egészségben! Köszönöm a beszélgetést!

Vass Ilona

(Forrás: http://www.dabref.hu/index_elmei/Anyagok/Vitez/vitez.html)



Vitézzé avatás 2006-ban

tok gerincein, hágóin, majd a Hernád, Sajó, Garam folyók völgyében, a Vág folyó felső folyásánál harcolva jutottunk el a Csehországi Policskáig, ahol 1945. május 9-én estünk szovjet hadifogságba.

Fogvatartóink az első naptól kezdődően mindig feltűrték hátizsákjainkat, s találtak is mindig valami nekik tetszőt. Ezért a kitüntetések dokumentumait folyton rejtegetni kellett, hol ide, hol oda rakosgattam, dugdostam előlük. Már a romániai Tecuciban jártunk, mikor kihirdették, hogy az ország-



GYERMEKEKNEK

A PÁSZTORFIÚ IMÁDSÁGA
(román mesevers)

Erdély hegyes-bérces táján,
talán éppen a Hargitán,
él egy árva pásztorgyerek,
napi gondját így oldja meg:

Báránykáit legelteti,
patakra, a vízre viszi,
amikor a hajnal pirkad,
imádkozik, amikor virrad.

Rövid az ő imádsága,
szívéből jön, Isten látja.
Nem volt senki tanítója,
imáját így szűkre fogja.

Patak medrét átugorja,
s ezt Istennek felajánlja.
Visszaszökken fohászodva:
„Így imádlak, Istenfia.”

Áldozatát így mutatja,
ennyi az ő imádsága,
így ugrál ő jó ideje;
szíve örömmel van tele.

Arra ballag egy szerzetes,
szomjúhozva vizet keres.
A patakból iszik s látja,
hogy a nyájnak kis gazdája

báránykáit terelgeti,
odamegy hát beszélgetni;
s mint küldetése kívánja,
tüstént rá is tér a tárgyra:

„Itt a hegyen nem jár senki,
megtanultál imádkozni?”

A fiú meg bátran felel:
„Imádkozom minden reggel.”



Gyermekszívvvel elbeszéli,
imádságát miként végzi.
„Így nem jó, nem illedelmes,
jó Atyánknak ez sérelmes.”

Legott mindjárt el is kezdi,
s megtanítja imádkozni;
aztán elmegy le a hegyen,
amerre a patak megyen.

A fiú meg legeltetve,
új imáját mondja egyre;
ám egyszer csak botlik nyelve,
a szöveget elfeledte.

Nosza, vajon mit tehetne,
hogy a papot utólrje?
Azt már kétség nélkül tudja,
hogy nem bírma gyöngye lába.

Egyet gondol, s azon nyomban
subáját a vízre dobja,
ráugrik és máris látja,
hogy jó volt a számítása,

mert a patak, mint a zerge,
úgy rohan a vízmederben;
a papot már el is érte,
esedezve áll elébe:

„Édesatyám, segíts rajtam,
az imámban elakadtam.”
Megdöbbenve néz a barát,
nem látott még ilyen csudát.

Isten előtt szégyenkezve,
szól tűnődve a gyerekre:
„Isten hú szívedben bízik,
imádkozzál úgy, mint eddig.”

Dr. Gyököcssy Endre: Életápolás c. könyvből

**A VALÓDI
GAZDAGSÁGRÓL**

Egyszer egy jól kereső apa úgy döntött,
elviszi vidékre hétéves kisfiát azzal a céllal,
hogy megmutassa neki, milyen szegény
emberek is vannak, és hogy a gyermek
meglássza a dolgok értékét, és felfogja azt,
hogy milyen szerencsés családban él.

Egy egyszerű falusi család házában
szálltak meg, ahol egy napot és egy éjsz-
kát töltöttek. Amikor a vidéki út végén tar-
tottak, az apa megkérdezte fiát.

- Nos, mit gondolsz erről az útról?

- Nagyon jó volt, apa!

- Láttad, hogy némelyek milyen szük-
ségben és szegénységben élnek?

- Igen.

- És mit láttál meg mindebből?

- Azt, apa, hogy nekünk egy kutyánk
van, nekik négy. Nekünk egy medencénk
van otthon, ők meg egy tó partján laknak.
A mi kertünket lámpák árasztják el fénnel,
az övékére pedig csillagok világítanak. A
mi udvarunk a kerítésig tart, az övéké
addig, amíg a szem ellát. És végül láttam,
hogy nekik van idejük beszélgetni egymás-
sal, és hogy boldog családként élnek. Te és
anyu viszont egész nap dolgoztok, és alig
látlak titeket.

Az apa csak fogta a kormányt, vezetett
csöndben, mire a kisfiú hozzátette:

- Köszönöm apa, hogy megmutattad,
milyen gazdagok is lehetünk.



Egy hajótörés egyetlen
túlélője egy kis, lakatlan
szigeten tért magához.

A HAJÓTÖRÖTT

Lázasan imádkozott Istenhez, hogy mentse
meg, és minden nap a láthatárt kémlelte, hátha
jön segítség, de semmit sem látott közeledni.

Belefáradva ebbe, végül épített egy
kunyhót, hogy védve legyen a természet
erőitől, és legyen hol tartani a néhány meg-
maradt használati tárgyát. De egy napon,
mikor élelemszerző útjáról hazatért, a kis
kunyhó lángokban állt, füstje az ég felé go-
molygott. A legrosszabb történet, minden
elveszett. Kába volt a fájdalomtól és a dühtől.

- Istenem, hogyan tehetted ezt velem?
– fakadt sírva.

Akárhogy is, másnap korán reggel egy
hajó zajára ébredt, amely éppen kikötött a

szigeten. Azért jött,
hogy megmentse őt.

- Honnan tudták,

hogy itt vagyok? – kérdezte az elcsigázott
ember a megmentőket.

- Láttuk a füstjeleít – válaszolták.

*

Könnyen el lehet veszteni a bátorságot,
amikor a dolgok rosszra fordulnak, de nem
szabad szívünket elvesztenünk, mert Isten
munkálkodik életünkben, még a fájdalom és
a szenvedés közepette is. Emlékezz leg-
közelebb, amikor kis kunyhód lángba borul,
lehet, hogy ez csak egy füstjelzés, amely
Isten kegyelmének megnyilvánulását váltja
ki. Minden negatív dolog esetén azt kell
mondanunk magunknak, hogy Istennek van
erre egy pozitív válasza.



NAPLÓ

ALKALMAINK VOLTAK:

2016. július 1. ■ Nyárkezdő ifis kirándulás a Kő-hegyre.
 2016. július 4-9. ■ *Nehémiás* gyermektábor Tagyospusztán.
 2016. augusztus 6. ■ Presbiter-családok délutánja a pomázi gyülekezeti házban.
 2016. augusztus 8-13. ■ „*Én vagyok...*” ifitábor Érsekvadkerten (Kolping Erdei Képző- és Szabadidő Központ).
 2016. augusztus 15-17. ■ Napközis gyermektábor Pomázon.
 2016. augusztus 15-19. ■ Bűnbánati alkalmak.

TERVEZETT ALKALMAINK:

2016. augusztus 21. ■ Újkenyerért való hálaadás úrvacsorai közösségben. V. Papkerti koncert *ifj. Szotyori Nagy Gábor* orgonaművész szolgálatával. Presbiteri gyűlés.
 2016. szeptember 4. ■ Tanévnnyitó istentisztelet. 15.00 órától a Pomázi Református Egyházközség alapításának 233. évfordulóján gyülekezeti délután a csobánkai imaház kertjében.
 2016. szeptember 8-11. ■ A maroszentgyörgyi Reménység kórus érkezése. Vasárnap közöttünk szolgál a kórus, ígét hirdet: *Becsky Eörs* lelképásztor.
 2016. szeptember 23. ■ Gyermek konfirmációs alkalmak kezdete.
 2016. szeptember 23. ■ Ars Sacra hét: 19.00 órától a Praetorius kamarakórus hangversenye a pomázi templomban.
 2016. szeptember 28. ■ 19.30 órától felnőtt konfirmációi alkalmaink.
 2016. október 9. ■ Presbiteri továbbképzés a pomázi templomban.

KERESZTELŐ:

2016. július 24. ■ **Antal Noel János.**
 2016. július 31. ■ **Hankó Bence.**
 2016. augusztus 6. ■ **Perniczki-Bózsing Nimród Vajk.**

HÁZASSÁGKÖTÉS:

2016. június 26. ■ **Kovács László és Kovács Lászlóné sz. Básics Kátó** házasságkötésének megáldása a csobánkai imaházban.
 2016. július 30. ■ **Dani Lajos és Tóth Enikő Ágnes** házasságkötésének megáldása Visegrádon.
 2016. június 25. ■ **Kovács Balázs Ferenc és Géczy Henrietta** házasságkötésének megáldása a pomázi református templomban.
 2016. augusztus 6. ■ **Nagy István és Ádány Barbara** házasságkötésének megáldása a pomázi református templomban.
 2016. augusztus 13. ■ **Csiszár László és Bíró Krisztina** házasságkötésének megáldása a pomázi református templomban.

HALÁLOZÁS, TEMETÉSEK:

2016. június 3-án elhunyt **Magyar László** (†51) testvérünk, temetése 2016. július 16-án volt a pomázi ravatalozóból.
 2016. június 30-án elhunyt **Szalai Jánosné** (†86) testvérünk, temetése 2016. július 15-én volt az óbudai temetőben.
 2016. július 1-jén elhunyt **Stantic Julianna** (†43) testvérünk, temetése 2016. július 20-án volt a csobánkai temetőben.
 2016. július 2-án elhunyt **Pál Ferenc** (†65) testvérünk, temetése 2016. július 13-án volt református temetőkertünkben.
 2016. július 7-én elhunyt **Vesszős Istvánné** (†83) testvérünk, temetése 2016. július 22-én volt a pomázi ravatalozóból.
 2016. július 8-án elhunyt **Viola Jánosné** (†84) testvérünk, temetése 2016. július 13-án volt a Szentistván-telepi temetőben.
 2016. július 8-án elhunyt **Jakucs Erika** (†62) testvérünk, temetése 2016. július 29-én volt a pomázi ravatalozóból.
 2016. július 13-án elhunyt **id. Czigányi László** (†81) testvérünk, temetése 2016. július 29-én volt a pomázi ravatalozóból.
 2016. augusztus 1-jén elhunyt **Dr. Végh Józsefné** (†71) testvérünk, temetése 2016. augusztus 16-án volt a pomázi ravatalozóból.



A Baba-mama kör június 27-én tartotta évadzáró / nyárindító összejövetelét



Gyülekezeti újságunk következő száma várhatóan 2016. október 23-án jelenik meg.

GYÜLEKEZETÜNK RENDSZERES ALKALMAI

Hétfő: 9.30 baba-mama kör Pomázon (hónap első és harmadik hétfőjén)
 17.00 imaóra (páratlan heteken) Pomázon
Kedd: 18.00 kékkereszt alkalom Pomázon
 18.00 bibliáóra Csobánkán
Szerda: 18.00 bibliáóra Pomázon
Csütörtök: 18.00 imaóra (páratlan heteken) Csobánkán
Péntek: 19.00 ifjúsági bibliáóra Pomázon
Vasárnap: 9.00 istentisztelet és gyermekistentisztelet Csobánkán az imaházban
 10.30 istentisztelet és gyermekistentisztelet Pomázon a templomban, illetve a gyülekezeti házban

ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

A Pomáz-Csobánkai Református Társegyházközség lapja

Cím: 2013 Pomáz, Hősök tere 1.; – **Telefon:** 06-26-325-297

Csobánkai Gyülekezeti Ház: 2014 Csobánka, Béke u. 19.

E-mail cím: pomaz-csobanka@reformatus.hu

Honlapcím: http://www.pomaz.reformatus.hu

Gyülekezetünk számlaszámai:

Pomáz: 10918001-0000034-47170002

Csobánka: 10918001-0000034-47170019

Felelős kiadó: Nyilas Zoltán lelképásztor

(e-mail: znyilas@freemail.hu)

Szerkesztőbizottság: Nyilas Zoltán, Hardi Péter, Mazaray Sándor, Görbe Ferenc, Dr. Puskás Attila.

Szerkesztő: Dr. Puskás Attila

(e-mail: dr.puskas.attila@t-online.hu; Tel.: +36-20-9355-362)

Terjesztési felelős: Erdélyi Sándor

(e-mail: erkuchenbauer@gmail.com; Tel.: +36-20-9325-110)

Megjelenik kéthavonta 400 példányban, ingyenes terjesztésben.

Adományokat köszönettel elfogadunk.

ÜNNEPELJÜK AZ 500 ÉVES REFORMÁCIÓT EGYIK LEGFONTOSABB VÍVMÁNYÁVAL: OLVASSUK EL ANYANYELVÜNKÖN A TELJES BIBLIÁT!

Kinek ajánljuk a Biblia olvasását?

- Akik szeretnék megismerni keresztyén kultúránk és műveltségünk alapját.
- Akik többször tervezték elolvasni, de egyedül nem mertek nekivágni.
- Akik többször elkezdtek, de mindannyiszor félbehagyták.
- Akik keresik az Istent.
- Akik megtalálták az Istent – és szeretnék mélyebben megismerni az Igét.
- Egyszóval: MINDENKINEK!

Elő bibliaolvasó körünk tagjai így emlékeznek a közös utazásra:

„Nagyon izgalmas volt számomra megtapasztalni, hogyan kel életre és nyílik ki a Biblia, könyvről könyvre haladva.”

„A Bibliaolvasó körhöz azzal a céllal csatlakoztam elsősorban, hogy a Bibliát, mint a keresztyén világ alpművét megismerjem. Ez az elvárásom alapszinten teljesült, amit úgy értek, hogy a könyvekben leírt történeteket megismertem, már nem csengenek idegenül hivatkozások, szimbólumok, hasonlatok, utalások irodalmi művekben, és jobban értem az egyházi ünnepekhez kapcsolódó szokásokat, hagyományokat is.”

„Többször elolvastam már a Bibliát, de így, folyamatosan csak most, és most érzem, hogy egyben van a fejemben a sorrend.”

„A napi íge olvasása útmutató, de nem pótolja annak az élményét, megélését, amit a nagy részek olvasása és egyben látása ad, valamint az együttes értelmezés.”

„Sok élményt, ismeretet szerezve, kellemes útítársak körében utazhattam a Biblia mesés, izgalmas, tanösvényekkel teli monumentális világán keresztül.”

„Bibliaolvasó testvéreim példája nyomán megtanultam használni a lábjegyzeteket is, és kellő előrehaladás után elkezdtem beirogatni egyes igeszakaszokhoz a saját hivatkozásaimat, melyek számomra fontosak voltak.”

„Szeresd felebarátodat, mint magadat! Ezt a szeretetet ismertem fel olvasóköriünkben. Egyre jobban megnyíltunk egymás előtt. Mindig figyelmesek voltunk a másik iránt, és számított a többiek véleménye.”

„Végül mit jelentett számomra ez a nagy „társasutazás”? Növekedést hitben, szeretetben, alázatosságban.”

Óváryné Herpai Dóra



SIKLÓS JÓZSEF CSENDES PERCEK

Az első szó reggel Tiéd legyen,
mielőtt bárki szólna.
Előkerül az öreg Biblia,
mennyei világodnak rádiója.

Kanyarodnak fekete sorok
s felragyog bennük fénylő üzenet.
Úram, hozzám szólás s szívem
közepébe
mint röntgensugár, hatol be szemed.

Hogy általában mindent tud az Isten:
gyermek-hittankönyvbe benne van.
Térdem remeg, beleborzong a lelkem:
„Ennyire mindent? Ilyen pontosan?”

Elvesztem hát! Ez elviselhetetlen,
vesébe látó isteni tekintet...
„De minden bűntől – hirdeti a Könyv –
Jézus vére megtisztított minket!”

És térdre hullva imádkozhatom,
bűnvallás, kérés mind felszínre törhet,
és hála, hála mindig, mindenért!
– Megnyitattik a zörgetőnek...

Pár perc pereg le mozdulatlanul.
Csodálván mondom, micsoda az ember!
Bejárja örökkévalóság tájait,
találkozik a Végtelennel:

bűnös szíve – a Kegyelemmel...



Társasutazás Mózesztől a Jelenésekig!



Olvassuk közösségben a Szentírást!

Második alkalommal indulunk izgalmas utazásra gyülekezetünk Bibliaolvasó körében, melyre ezúton is nagy szeretettel hívunk minden kedves Testvérünket.

Célunk a teljes Szentírás elolvasása egy esztendő alatt.

„Társasutazás Mózesztől a Jelenésekig” – ezt a mottót választottuk olvasóköriünknek. Társas – mert együtt egymással és együtt Istennel. Utazás – mert úton vagyunk; úton Istenhez és úton önmagunkhoz.

2016. szeptemberétől kezdve, minden második kedden,
18:30 és 20:30 között találkozunk a gyülekezeti házban.

Jelentkezni, valamint a részletek felől érdeklődni lehet
Óváryné Herpai Dóránál.

30/2488-170; herpaidora@hotmail.com

„A teljes Írás Istentől ihletett, és hasznos a tanításra, a feddésre,
a megjobbításra, az igazságban való nevelésre” (2Tím3,16)